

10

ANUL XXVIII (1239)
8 MARTIE 1979

Lacăra

Săptăminal editat de
Frontul
Unității
Socialiste

Consfătuirea pe față cu cadrele de conducere din industrie, construcții, transporturi și agricultură. — Flori ale încrederii și dragostei pentru secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu

Socialismul îl construim cu oamenii și pentru oameni

NICOLAE CEAUȘESCU

Fluviul subteran, o ipoteză fabuloasă

Datorăm această ipoteză, aparent de factură științifico-fantastică, unor hidrologi amatori din Constanța. Ea nu reprezintă o simplă speculație teoretică, ci rodul unor investigații practice, desfășurate vreme de aproape trei decenii. Constantin Ionaș și Florian Ionaș, tată și fiu, primul subinginer mecanic, în prezent pensionar, iar cel de al doilea proiectant energetic la G.L.L. Constanța, aduc în sprijinul acestei supozitii numeroase foraje realizate de-a lungul unui traseu ce însumează sute de kilometri, de la Marca Neagră și pînă în ținutul Vrancei.

Nu ne vom alătura, cel puțin deocamdată, nici celor care susțin și nici celor care infirmă această ipoteză, dar respectul pe care îl datorăm activității întrerupte din pasiune și dragoste de adevăr, ne îndreptătesc să o încredințăm tiparului, apreciind că trebuie să se bucure de cuvenita atenție din partea cercurilor științifice pînă la probarea sau scoaterea ei din competiție prin armele investigației de specialitate.

Gîndul unor cercetări de asemenea amploare nu s-a născut de la o zi la alta, ci în urma unor expertize hidrogeologice la care tovarășul Constantin Ionaș a fost martor încă din anul 1948. Constatînd, astfel, că în anumite locuri de pe litoralul Mării Negre, în urma forajelor executate, apa ținește artezian cu presiune și că e vorba de apă potabilă, limpede și rece, total deosebită de apa caldă și sălcie descoperită și utilizată pînă atunci — cercetătorul C. Ionaș s-a hotărît să descifreze misterul acestei neobișnuite surse acvifere, atît de neașteptată pentru condițiile geologice ale litoralului.

În anul 1950, lucrînd ca șef de foraj într-un sector al șantierului Dunărea-Marea Neagră, Constantin Ionaș a efectuat mai multe foraje în apropierea insulei Ovidiu. Într-una din zile, după

LIVIU TIMBUS ■

(Continuare în pag. 21)

DIN SUMAR :

- Gheorghe Șaliu, luptător cu marea. (pag. 4)
- De la „Țăranul e pe cîmp” la „Țăranul e în sere”. (pag. 6)
- Salvați muntele de sare ! (pag. 7)
- Acțiunea Sănătatea Omului — Dosare deschise. (pag. 9)
- Ce e nou în București ? (pag. 11)
- Da, exemplul primarului contează. (pag. 13)

Ritualul piinii

Iată se face seară, iar seara e un loc
În care se adună toți pașii dintr-un joc —
Sînt și-nțelepte vorbe și lacrimi uneori
Și neizbinzi de-o clipă și vin la sărbători.
— Femeia-ntinde masa — un ritual străbun —
Bărbatul ospătîndu-și cu tot ce e mai bun.
El o privește-n taină, ca pe-un pămînt din care
Mereu se deslușește un răsărit de soare.
„Aceasta este piinea” îi spune ea sfioasă,
Cu dragoste i-o trece și ochii-n jos și-i lasă,
Nu c-ar dori s-ascundă bărbatului vreun semn,
Dar piinea frîntă-n palme și-ntînsă apoi pe lemn
E trupul unui cîntec de pasăre ciudată
Pe care doar femeia l-aude cîteodată,
Cum vine din vecia seminței și-o ia-n seamă
Și-i dă prin griu de veste, cînd poartă rod de mamă.
Lîngă bărbat femeia ține un cer pe umeri
Cu stele piini pe care nu-i chip să le mai numeri.
Copiii li se-așează de-o parte și de alta,
Le poți citi pe chipuri și liniștea și-nalta
Flămîndă nerăbdare de-a sta prin rostul minții,
La ritualul piinii, cum le stăteau părinții.

GEORGE ȚARNEA ■

Gheorghe Luchian

sau curajul de-a crește șase copii

Pe vitrină, în sufragerie, fotografia unei femei tinere. Cînd Gheorghe Luchian și Maria s-au cunoscut, el avea 18 iar ea 16 ani. El era din satul Berești, din Suceava, iar ea din Fălticeni. „Cum ne-am ridicat puțin și-am fost buni de treabă am plecat în lume și unde-am găsit ceva de muncit ne-am găsit liniștea”, zice el. S-au căsătorit la Brașov. Pe vremea aceea erau muncitori necalificați. Pe urmă au ajuns să aibă o meserie. El lăcătuș, ea muncitoare la o filatură. În urmă cu cinci ani el a venit la Mangalia și s-a calificat, la șantierul naval, de data aceasta, ca sudor. În urma lui a venit și soția cu copiii. La scurt timp s-a găsit un loc de muncă și pentru ea. Șantierul naval repartizase la început familiei un apartament cu trei camere. Apoi i-a dat unul cu patru camere. Nu mai lipsea nimic acestei familii să se creadă fericită. Și ei chiar se credeau fericiți. Tatăl, mama, cei șase copii. Însă în iulie, anii trecut...

„Ce faci tu aici ?” „Pătuțul pentru păpuși”. „Dar ție cine-ți face patul să te culci ?” „Tătuțu”. „Și mama ta unde este ?” „Nu mai vine”. „Dar unde este ?” „Nu mai este”. Gabriela are trei ani și este o fetiță atît de frumoasă încît, cum ar zice tot un copil, pare desenată. Lumea se deslușește în jurul ei prin cuvintele limbii române din care multe va mai învăța dar le cunoaște încă de-acum, iată, pe cele care-o ajută să răspundă drept și frumos la întrebări. Nu știm, desigur, cum înțelege ea cuvintele pe care le spune, însă de-o fi adevărată afirmația unor cercetători psihologi și pedagogi că

jumătate din experiența de viață a unui om se dobîndește pînă la vîrsta de trei ani, atunci Gabriela știe, cu siguranță, că nu va mai trebui să-și aștepte mama niciodată, că pentru ea mama va avea întotdeauna vîrsta de 33 de ani, cit anul trecut, în iulie.

Într-un cartier nou al Mangaliei, într-un bloc numit G-1 de pe strada Albatros, la apartamentul 26 trăiește o mică lume. O lume care învață și respectă rînduiețile celeilalte lumi, mai mari, din jurul ei, dar care își are propriile ei rînduieți și legi. În această lume al cărei stilp singur este, Gheorghe Luchian e tată, mamă, frate și soră. Întrucît familia are de atacat, în continuare, felurile povirnișuri ale vieții, el a împărțit copiii în două grupe. Grupa mică e alcătuită din Gabriela, 3 ani, Angelica, 5 ani, Daniela, 8 ani. În grupa mare intră Viorel, 14 ani, Camelia, 13 ani, Valentin, 12 ani. Apartamentul, cum ziceam, are patru camere. Un dormitor e al băieților, unul al fetelor iar al treilea pentru Gheorghe Luchian și mezină familiei, Gabriela, care, ca orice copil de vîrsta ei, se poate trezi la miezul nopții să ceară apă ori poate ieși, înfricoșată, dintr-un vis urît. Așadar, ea, mai mult decît toți, are nevoie de prezența tatălui care îi este și mamă. Dar Gheorghe Luchian se trezește la patru și jumătate. La 5 iese pe ușă. La 5 și 20 pleacă autobuzul către șantierul

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

(Continuare în pag. 10)

Voința și acțiunea poporului

Prima zi a primăverii a găzduit alegerile din Spania care au consolidat cadrul politic anterior și au consemnat un succes îmbucurător al partidului comunist. Spre sfîrșitul lunii, comuniștii italieni își vor ține congresul, iar pînă atunci se va ști dacă nu cumva în această țară vor avea loc alegeri anticipate. Înainte de terminarea primăverii vor avea congres și comuniștii francezi, primul de la nereușita stîngii în alegerile generale de acum un an.

Evenimente importante pentru cele trei partide, pentru întreg procesul revoluționar din partea vestică a lumii, cea mai dezvoltată din punct de vedere economic, dar în care socialismul nu a reușit încă să facă măcar o singură breșă.

Asistăm la intensificarea eforturilor proprii ale acestor partide și ale altora de a desluși mai exact, în funcție de condițiile fiecărei țări, căile spre schimbări sociale și economice structurale care să intrunească adevărata majoritate a poporului și să apropie cit de cit perspectiva socialismului.

Surprinde de aceea recrudescența încercărilor atît de perimate de a demonstra că această perspectivă depinde nu în primul rînd de factorii interni, ci de condițiile internaționale, de factorii externi care ar fi dobîndit în prezent o funcție hotărîtoare în procesul trecerii de la capitalism la socialism.

A accepta această idee străină marxismului înseamnă a admite că lupta clasei muncitoare, a unui popor este sau insuficientă pentru a izbîndi în revoluția socialistă, ceea ce ar face necesar aportul decisiv al străinătății, sau inutilă, pentru că forțe din afara țării ar putea ori cînd anula rezultatele dobîndite în cucerirea puterii și edificarea noii orînduirii. Ambele ipoteze nu au nici o acoperire și prefigurează o perspectivă deloc mobilizatoare pentru oamenii muncii din occident.

Lupta fiecărui popor în parte cu ceea ce a mai rămas din capitalismul mondial, și a mai rămas destul, este desigur aspră și nu i se poate întrevădea cu ușurință sfîrșitul. Nu pot fi excluse nici încercările externe de a frîna cursul ireversibil spre socialism.

Dificultățile luptei nu justifică însă cu nimic tentația cosmopolită de a lega destinul socialismului dintr-o țară sau alta de circumstanțe exterioare, explicațiile superficiale care pun la îndoială valoarea universală a faptului că trecerea la o formă superioară de organizare socială nu poate fi decît expresia voinței și acțiunii poporului însuși.

MIRCEA ANGELESCU ■

Consfătuirea pe țară cu cadrele de conducere din industrie, construcții, transporturi și agricultură. București, 5-6 martie 1979

Socialismul îl construim cu oamenii și pentru oameni

„Aș dori să-mi exprim convingerea că toți vor înțelege faptul că participând la o consfătuire democratică, dezbătând deschis problemele, facem aceasta nu de dragul unei democrații în sine, ci din dorința de a obține rapid o îmbunătățire substanțială a activității noastre generale. Dacă nu vom proceda astfel, atunci democrația se va transforma în vorbărie goală, chiar într-o piedică în dezvoltarea economiei noastre, a societății. Trebuie să înțelegem că dezbaterile democratice, deschise, a problemelor presupune măsuri hotărâte, întărirea ordinii și disciplinei, un nou stil de muncă în toate domeniile. Numai astfel vom demonstra forța de care este în stare clasa muncitoare, sub conducerea partidului, în îndeplinirea misiunii sale istorice în construcția socialismului”.

„Întreaga istorie a transformărilor revoluționare care au avut loc în societatea românească după cucerirea puterii de către clasa muncitoare pune clar în evidență faptul că partidul comunist, clasa muncitoare, oamenii muncii au știut și știu să conducă destinele patriei incomparabil mai bine decât clasele exploatare de odinioară, asigurând națiunii noastre un destin nou, strălucit, liber și independent, progresul material și spiritual rapid al întregii societăți, creind României socialiste un loc demn în rindul națiunilor libere ale lumii”.

NICOLAE CEAUȘESCU

Consfătuirea pe țară a activului de bază din industrie, transporturi, construcții și agricultură desfășurată zilele trecute în Capitală a reprezentat pentru noi toți, după cum formula însuși secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu „un moment important în unirea eforturilor tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, în vederea îndeplinirii neabătute a hotărârilor Congresului al XI-lea, a planului cincinal și a programului suplimentar de dezvoltare economică și socială a patriei”.

Caracterul de eveniment cu semnificații majore în viața politică a întregii țări pe care l-a îmbrăcat Consfătuirea este conferit atât de participarea amplă — peste 600 cadre de bază din industrie, agricultură, transporturi, construcții și cercetare — cât și, mai ales, de conținutul deosebit de substanțial al dezbaterilor, desfășurate într-un înalt spirit de răspundere, exigență și seriozitate: au luat cuvântul 594 de tovarăși și au fost prezentate mai bine de 1 700 de propuneri.

Cuvintele din titlu aparțin președintelui României. Consfătuirea însăși a fost inițiată în consens cu ele și s-a nutrit din semnificațiile lor profunde. Într-un proces neîntrerupt de înnoire și reînnoire, alegerea momentului de analiză poate fi și este profund stimulatoare. Primii trei ani ai cincinalului au însemnat pentru multe județe mai mult decât un cincinal, iar pentru unele industrii cât două cincinale. Analiza realizărilor obținute și a deficiențelor manifestate în acești trei ani a fost binefăcătoare pentru precizarea direcțiilor de acțiune în efortul colectiv pentru îndeplinirea prevederilor planului cincinal și a Programului suplimentar de dezvoltare economică și socială a României în anii 1979—1980.

1979 este deci anul hotărâtor al cincinalului. Este, de asemenea, anul în care se împlinesc 35 de ani de la victoria insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste, prilej de a face bilanțul proceselor revoluționare desfășurate în aceste trei decenii și jumătate în România. Este anul în care, va avea loc Congresul al XII-lea al partidului și mai este anul generalizării noului mecanism economic-financiar în industrie și al experimentării noii structuri organizatorice a agriculturii. Momente de hotărâre într-un an decisiv. Cantitatea urcă spre o nouă calitate și noua calitate trebuie formulată, deci înțeleasă și bine asimilată. Orice calitate, raportată la oameni, trebuie să aibă o finalitate. Iată de ce am reținut și am subliniat în titlu cuvintele secretarului general al partidului: „Socialismul îl construim cu oamenii și pentru oameni”. Deviza nu e nouă. Valoarea ei este dată

de momentul ales de șeful statului pentru a o aminti: în momente de hotărâre, într-un an decisiv.

Lista participanților — membri ai C.C. al P.C.R. și ai guvernului, primii secretari, secretari cu probleme economice și de agricultură ai comitetelor județene de partid, directori generali ai centralelor industriale, președinți, prim-vicepreședinți ai consiliilor oamenilor muncii din întreprinderi industriale, de construcții și transporturi, directori generali ai direcțiilor agricole județene, directori ai trusturilor I.A.S. și S.M.A., directori de întreprinderi agricole de stat, președinți, prim-vicepreședinți, ingineri șefi ai consiliilor unice agroindustriale de stat și cooperatiste, președinți ai cooperativelor agricole de producție, cadre din proiectare și cercetare, din conducerea ministerelor și organelor centrale, activiști de partid, ai organizațiilor de masă și obștești — transcrie cu pregnanță practica profund democratică a partidului de a se consulta permanent cu activul de bază de partid și de stat, cu toți oamenii muncii, în scopul stabilirii celor mai eficiente căi și modalități pentru transpunerea neabătută în viață a Programului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Menirea, caracterul și valoarea concretă a Consfătuirii rețes din chiar modul de desfășurare, pe cele două mari domenii ale economiei naționale la început, apoi în 12 secțiuni, ceea ce a permis unii, număr considerabil de oameni să participe la dezbateri, pentru ca în ultima zi Consfătuirea să se reunească în plenul ei. Hotărârea adoptată încorporează întregul în prevederile ei fertilitatea gândirii concrete în care a fost concepută Consfătuirea. Rămâne să subliniem ca un fapt al conștiinței naționale recunoașterea unanimă a realității conform căreia realizările de prestigiu dobândite în această perioadă sînt nemijlocit legate de activitatea neobosită a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care, cu impresiionantă cetezanță în gândire, înaltă exigență revoluționară și profunzimea științifică ce-l caracterizează, a inițiat și condus direct elaborarea programelor de acțiune și a măsurilor practice pentru valorificarea cit mai deplină a resurselor materiale și umane de care dispunem, pentru orientarea întregii activități spre transformarea cantității într-o nouă calitate — obiectiv hotărâtor de care depinde progresul multilateral al societății românești.

Martie, 6 martie, dată cu profunde rezonanțe istorice, prin intermediul televiziunii, națiunea a luat încă o dată cunoștință, cu deplină aprobare și satisfacție, de modul strălucit, riguros științific, în care

● Industrie

Referindu-se la sarcinile ce revin celor două ramuri — industria metalurgică și industria construcțiilor de mașini — în cadrul planului unic de dezvoltare pe anul 1979, participanții la lucrările secțiunii au ținut să sublinieze caracterul realist al acestor sarcini, fundamentarea lor științifică, precum și faptul că pregătirea planului s-a făcut mult mai bine față de anii trecuți. A fost evidențiată mai ales contribuția esențială a tovarășului Nicolae Ceaușescu la orientarea clară și hotărâtă a preocupărilor vizând crearea, prin plan, a condițiilor de creștere mai accentuată a eficienței economice, pentru convertirea acumulărilor cantitative într-o calitate nouă, superioară.

În acest context, dezbaterile, dominate de un înalt spirit critic și autocritic, au analizat o serie de neajunsuri ce s-au manifestat în activitatea unităților de producție, a unor centrale, ministere și organe centrale de sinteză, scopul final al acestor analize nefiind numai enunțarea neajunsurilor, ci și preconizarea unor soluții și măsuri capabile să conducă la prevenirea și eliminarea lipsurilor, la o îmbunătățire radicală a întregii activități, la toate nivelurile.

S-a semnalat, de exemplu, faptul că nu întotdeauna s-a acționat cu hotărâre și competență pentru punerea în funcție a noilor capacități de producție, pentru atingerea integrală și rapidă a parametrilor proiectați, precum și slaba preocupare pentru utilizarea cit mai deplină a capacităților existente. Au fost criticate felurile neajunsuri în organizarea producției și a muncii, în gospodărirea judicioasă a materiilor prime, a materialelor, a combustibilului și a energiei electrice, precum și numeroase cazuri de nerespectare a pla-

nului de cooperare și a obligațiilor asumate prin contract.

S-a subliniat, în acest sens, în mod deosebit, necesitatea accelerării ritmului de înnoire a producției, ritm care presupune și o creștere substanțială și concomitentă a gradului de calificare și pregătire a forței de muncă. Din cele 103 propuneri, vizând îmbunătățirea activității în principalele domenii de activitate, nu numai din întreprinderi, ci și din ministere și centrale, sau organe centrale de sinteză, rețin atenția îndeosebi propunerile privind utilizarea eficientă a capacităților de producție și menținerea continuității în fabricație, asigurarea resurselor materiale, în strînsă concordanță cu prevederile planului și cu nevoile pentru lichidarea restanțelor. Propunerile au mai vizat asigurarea din timp a documentațiilor de execuție pentru utilajele destinate noilor obiective, introducerea în circuitul economic a tuturor resurselor materiale, inclusiv a celor imobilizate în stocuri, ca și a materialelor secundare rezultate din diferite procese tehnologice. Un accent deosebit s-a pus în dezbateri pe reducerea accelerată a consumurilor inutile de materii prime, materiale, combustibili, energie electrică, instituindu-se la toate nivelurile un real și operativ simț gospodăresc pentru prevenirea risipei.

Aplicarea cu consecvență a tuturor acestor măsuri între care se cuvine să mai amintim perfecționarea sistemului informațional și introducerea pe scară largă a tehnicii moderne de calcul, asigurarea și menținerea stocurilor tehnologice de materii prime și materiale, singura cale de a asigura o aprovizionare ritmică și o folosire integrală a capacităților de producție, vor duce, au afirmat vorbitorii, nu numai la îndeplinirea și chiar depășirea sarcinilor de plan pe anul 1979, ci și la convertirea acumulărilor cantitative într-o calitate nouă, superioară.

● Construcții

Consfătuirea cu cadrele de conducere din industrie, construcții, transporturi și agricultură a consacrat, atât în cadrul lucrărilor în plen, cât și în cele pe secțiuni, o atenție deosebită construcțiilor, știut fiind că îndeplinirea politicilor de investiții a statului, întreaga industrie ca și agricultura și, nu mai puțin, dezvoltarea orașelor și satelor noastre resimt cu putere influența activității desfășurate în acest sector, a calității sale, reflectată în metodele folosite pentru îndeplinirea sarcinilor multiple ce li revin, a cercetării aplicate cu promptitudine, a inițiativelor privind economia de materiale, combustibili și energie electrică, în condițiile unei aprovizionări tehnico-materiale ritmice și ale unei colaborări corespunzătoare între furnizori și beneficiari.

Raportul prezentat de tovarășul Gheorghe Oprea, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim viceprim-ministru al guvernului, a pus în evidență tocmai aceste aspecte, oprindu-se mai ales asupra lipsurilor constatate, printre care neîndeplinirea integrală a indicatorilor calitativi ai planului pe anul 1978, carență ce poate fi lichidată prin creșterea mai accentuată a eficienței economice, prin valorificarea tuturor posibilităților de majorare a productivității muncii, sporirea eficienței fondurilor fixe, al căror volum va trebui să atingă, pe ansamblul economiei noastre, peste doi ani, aproape 2 000 miliarde de lei, ca și prin măsuri concrete de lichidare a lipsurilor ce s-au manifestat pe diverse planuri.

Vorbitorii care au luat cuvântul atât în plenul consfătuirii cât și în secțiune s-au referit la cauzele care au dus la rămânere

în urmă în realizarea unor investiții, ca de pildă: întârzieri în asigurarea documentațiilor, lipsuri în organizarea muncii în santiere, nelivrarea la termen a unor utilaje importante, insuficiența folosire a capacităților de producție existente, întreținerea și repararea necorespunzătoare sau cu întârziere a unor mașini și utilaje, grija nesatisfăcătoare față de raționalizarea consumurilor de materii prime și energie electrică, dispersarea nerațională a utilajelor tehnologice și a forței de muncă, o prea slabă preocupare față de extinderea automatizării, mecanizării și micii mecanizări a unor procese de muncă etc.

În cuvîntarea sa, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a arătat că în construcții se apelează încă la o serie de materiale de izolare, obținute din produsele petroliere și din gaze, fără a se ține seama de prețurile ridicate la care sînt ele obținute, ceea ce reprezintă un lux în condițiile crizei mondiale cunoscute și a indicat căutarea și găsirea, într-un timp cit mai scurt, a unor soluții prin care această stare de fapt să înceteze, ca și revenirea la acele materiale tradiționale, pînă cînd cercetarea, în domeniul chimic anorganic, va putea să pună la îndemîna constructorilor alte materiale noi. De asemenea, în ceea ce privește activitatea din construcții, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat indicații privind concentrarea unităților specializate pe județe, cerînd conducătorilor de partid respective, ca și celor orașenești, să dea dovadă de mai multă inițiativă, așa cum au făcut tovarășii de la „1 Mai”, executînd, în regie proprie lucrările de investiții fără a aștepta ca altcineva din afară sau de la centru să le rezolve aceste probleme. La fel trebuie procedat și în agricultură.

secretarul general al partidului gândește dezvoltarea și căile pe care România, poporul unit în jurul partidului, le au de urmat întru propășirea și prosperitatea patriei. Reținem atmosfera vibrantă a sălii, în care mii de participanți aclamă neîntrerupt pentru gloriosul partid comunist, pentru conducătorul iubit al partidului și statului, pentru minunatul nostru popor, constructor al socialismului, expresie a încrederii nețărmurate pe care întreaga națiune o are în partid, a voinței întregului popor de a urma neabătut politica lui internă și externă, de a înfăptui exemplar hotărârile Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale, marea Program de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Comparând actualul nivel economic al României cu cel din 1950, anul în care am trecut la înfăptuirea primului cincinal, cifrele apar de-a dreptul impresionante: de 29 de ori a crescut producția globală industrială, de 3,5 ori producția globală agricolă, investițiile au sporit de 31 de ori, s-a multiplicat de 28 de ori volumul comerțului exterior, iar produsul social și venitul național au devenit de 13 ori mai mari. „Producția din întregul an 1950 — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — se realizează în prezent în numai 12 zile la energie electrică, în 17 zile la oțel, în 19 zile la tractoare, în 28 zile la ciment, în 65 zile la țesături, în 40 zile la încălziminte și în circa 2 zile la mobilă”. Ritmurile înalte aparțin, deci, vieții, cotidianului.

Numai din realizările raportate Consfățuirii și s-ar putea ridica o țară. Ritmurile biologice s-au convertit ritmurilor industriei și ale agriculturii.

Nu există domeniu al vieții economice și social-politice care să nu fi înregistrat în ultimii trei ani explozii de înnoire și renovare. Situațiile bilanțiere sînt benefice spiritului angajat în efort. Ele reiau, amplifică și îmbină pulsurile individuale într-unul general, puternic, al întregii țări și ritmul lui unic este dătător de vigoare și conștiința forței. Forță ce rezultă nu numai din ce-am făcut, dar și din puterea și priceperea de a ști ceea ce n-am reușit încă să facem. Atitudinea critică și mai ales autocritică dau amploare și cheamă întreaga țară să participe și să adopte spiritul Consfățuirii. Critica și autocritica, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea sa, reprezintă o metodă de bază a construcției socialismului, o cerință logică a luptei împotriva vechiului. Prin importanța problemelor analizate, Consfățuirea se înscrie ca un eveniment de profundă însemnătate în viața politică a țării, menit să determine, prin concluziile și hotărârile sale, un salt important în perfecționarea continuă a formelor și metodelor de organizare și conducere a întregii activități economice, pentru trecerea la o nouă calitate în toate domeniile, valorificarea în cel mai înalt grad a tuturor resurselor materiale și umane, în vederea dezvoltării în ritm susținut a economiei naționale, ridicării permanente a nivelului de trai al celor ce muncesc, înfăptuirii marelui Program de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate în patria noastră.

Așa după cum reliefa secretarul general al partidului analizînd rezultatele remarcabile obținute în primii trei ani ai cincinalului în toate domeniile vieții noastre economice și sociale, „Se poate afirma cu deplină temei că cei trei ani ai actualului cincinal au determinat succese de seamă în întărirea economiei românești,

în creșterea potențialului nostru tehnic și productiv, au marcat o accelerare a înaintării patriei noastre pe drumul făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate, al progresului și civilizației.”

Aceste rezultate, ca și conținutul de ansamblu al întregului proces revoluționar ce se desfășoară dinamic în România, se constituie, în același timp, într-o contribuție substanțială a Partidului Comunist Român la afirmarea superiorității socialismului în lume, la creșterea prestigiului și autorității sale, la sporirea continuă a puterii de influențare a idealurilor socialismului și comunismului în rîndurile oamenilor muncii de pretutindeni. Ele vorbesc în mod direct și convingător despre caracterul științific și justetea politicii partidului nostru, de aplicare în mod creator a principiilor generale ale socialis-

mului, a adevărurilor universale valabile, la condițiile concrete ale României. Aceleași consecvent spirit revoluționar însuflețește și activitatea internațională a țării noastre, participarea tot mai activă la soluționarea constructivă a marilor probleme ce preocupă omenirea. „Trebuie făcut totul pentru unirea tot mai strînsă a eforturilor popoarelor, a forțelor înaintate antiimperialiste de pretutindeni, în vederea promovării unei politici noi, de egalitate și respect între națiuni, a creării unui climat de înțelegere și colaborare internațională, de pace și securitate în lume”, releva și la această consfățuire conducătorul partidului și statului nostru. De aici și locul central acordat în cadrul politicii noastre externe dezvoltării continue a prieteniei și colaborării cu toate țările socialiste, întăririi unității și conclu-

crării lor. „Noi am privit și privim întotdeauna problemele pornind de la faptul că socialismul, pentru care am luptat și luptăm, reprezintă cea mai înaltă formă a umanismului revoluționar, care asigură independența și integritatea popoarelor, dreptul fiecăruia de a-și hotări destinele, fără nici o intervenție din afară. Noi nu am fost și nu sîntem partizanii nici unui fel de neutralitate; sîntem partizanii luptei hotărîte împotriva imperialismului și colonialismului, împotriva intervenției în treburile altor popoare! Sîntem partizanii dreptului popoarelor de a-și apăra independența, de a fi stăpîni pe destinele lor! Aceasta nu e neutralitate — aceasta este o atitudine în deplină concordanță cu lupta revoluționară a popoarelor!” Sînt cuvinte ce exprimă clar, hotărît dorișta și fermitatea partidului și statului nostru de a face totul pentru triumful idealurilor de pace, progres și fericire ale poporului român, constructor al socialismului, ale tuturor popoarelor lumii.

Hotărîrea adoptată în unanimitate de către participanți, cu îndelungi aplauze, hotărîre elaborată pe baza sarcinilor ce revin acestor ramuri esențiale ale economiei naționale din hotărârile de partid și de stat, din indicațiile și orientările date de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, jalonează cu înaltă competență și cu profundă responsabilitate mersul ascendent al țării în următorii ani, ultimii doi ani ai cincinalului. Participanții la lucrările Consfățuirii cu cadrele de conducere din industrie, construcții, transporturi și agricultură, făcîndu-se ecoul a milioane de oameni ai muncii — români, maghiari, germani și de alte naționalități — de la orașe și sate, au manifestat voința lor fermă de a înfăptui cu consecvență sarcinile și orientările de o deosebită însemnătate, teoretică și practică, cuprinse în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, amplu program de acțiune pentru mobilizarea tuturor energiilor poporului nostru în opera de înfăptuire a hotărîrilor Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale ale partidului, care asigură ridicarea României socialiste pe noi culmi de progres și civilizație.

Consfățuirea, precezează în cuvîntul său primul ministru al guvernului, amplu manifestare națională, organizată din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, evidențiază cu deosebită pregnanță metodele de muncă ale partidului nostru, strălucita activitate revoluționară a secretarului său general, care, prin viziunea sa politică, patriotică, prin energia și gîndirea sa creatoare, a inițiat și condus nemijlocit elaborarea și aplicarea tuturor măsurilor de perfecționare a conducerii pe baze științifice a societății românești. Acest sfat al clasei muncitoare și țărănimii intruchipează elocvent, prin amploarea participării și caracterul problematicii dezbaterilor, rodnicia politicii economico-sociale a partidului nostru, elaborată și transpusă în practică sub conducerea înțeleaptă a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Este marea merit al conducătorului partidului și statului nostru, care a adus o inestimabilă contribuție la adîncirea și dezvoltarea democrației socialiste, de atragere a maselor largi de oameni ai muncii la adoptarea deciziilor în toate domeniile de activitate, de participare activă a întregului popor în marea operă de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate pe pămîntul României.

NICOLAE CRISTACHE ■
DOINA FRUNTELATA ■

● Transporturi

Într-una din pauzele lucrărilor Secțiunii pentru transporturi și telecomunicații am stat de vorbă cu contraamiralul Nicolae Hirjeu, comandantul portului Constanța. Subiectul, bineînțeles, a fost transportul și importanța ce se acordă folosirii în mod rațional a mijloacelor de transport, precum și realizării unui sistem unitar și coordonat al transporturilor de mărfuri și de persoane, feroviar, auto și naval. Despre transporturile navale am aflat firește mai multe. Portul sau mai bine-zis ansamblul portuar a fost sectorizat pe structuri de mărfuri și dat în grija ministerelor de profil iar acestea, la rîndul lor, răspund nemijlocit de realizarea traficului de mărfuri.

Un alt pas înainte, ne-a mărturisit Nicolae Hirjeu, l-am făcut prin trecerea tuturor întreprinderilor din perimetrul portului la un program de lucru de tip industrial, și, nu în ultimul rînd, prin îmbunătățirea condițiilor de muncă și de trai ale muncitorilor portuari. În momentul de față, introducerea tehnologiei moderne de transport la încărcare-descărcare. Dealtfel, anul trecut, în general, cererile de transport nu au fost satisfăcute integral, mai ales pentru că vagoanele au stat blocate din cauza întârzierii operațiilor de încărcare-descărcare. La noi, în port, am experimentat omologat și navetizat transportul paletizat pe calea ferată al sacilor de ciment, de la fabrica din Medgidia la portul Constanța. S-a introdus cu bune rezultate operarea produselor chimice vrac din siloz direct în navă, precum și descărcarea din nave a fosfaților printr-o instalație de mare productivitate. Am experimentat și omologat folosirea

chingiilor recuperabile la încărcarea și transportul pe calea ferată a sacilor cu produse chimice. Funcționează cu succes și mijloacele pneumatice pentru transbordul cerealelor navă-navă și navă-vagon, s-a organizat transportul navetizat pe mijloacele feroviare și auto la cereale. Au fost, de asemenea, repartizate șase nave pentru transportul pe apă al minerului și al cerealelor de la Constanța la Galați. Tot la măsurile aplicate am putea adăuga introducerea programelor zilnice optimizate în transportul feroviar, cit și creșterea dotării cu mijloace feroviare și auto.

Ca urmare a măsurilor amintite și a eforturilor personalului muncitor din port, traficul de mărfuri operate în portul Constanța a fost, în semestrul doi al anului trecut, cu peste 25 la sută mai mare decît volumul realizat în perioada corespunzătoare a anului 1977. Azi portul Constanța răspunde mai bine necesităților economice ale țării, ale cooperării internaționale.

Sigur, mai avem multe de făcut în ceea ce privește organizarea muncii, metodele de lucru, introducerea unei ordini și discipline exemplare. Atît noi cit și ministerele care participă direct sau indirect la realizarea traficului portuar mai avem însă serioase lipsuri. Rețeaua actuală face față tot mai greu sporului de trafic impus de creșterea exportului prin portul Constanța și n-ar strica să se urgenceze realizarea investițiilor prevăzute pentru creșterea capacității de transport a magistralei feroviare București-Constanța. Contraamiralul Nicolae Hirjeu a fost de părere de asemenea, că e timpul ca și în transporturi să fie aplicate operativ în producție rezultatele cercetării științifice în scopul promovării progresului tehnic, al realizării unor echipamente noi, superioare celor existente, necesare creșterii gradului de mecanizare și, de ce nu, chiar de automatizare.

● Agricultură

În raportul prezentat în cadrul lucrărilor Consfățuirii de tovarășul Angelo Miculescu, viceprim-ministru al guvernului, ministrul agriculturii și industriei alimentare, a arătat că în primii trei ani ai cincinalului agricultura a beneficiat de aproape 72 miliarde lei investiții, sumă care a fost folosită în principal pentru creșterea și diversificarea dotării mecanice, pentru extinderea lucrărilor de îmbunătățiri funciare, îndeosebi a irigațiilor, pentru dezvoltarea și modernizarea capacităților în zootehnie și horticultură.

Ca urmare a acestor investiții, în perioada 1976—1978 s-a obținut în medie, anual, o producție globală agricolă cu 24 la sută mai mare decît media anuală a cincinalului precedent, realizîndu-se un ritm de creștere de 7,5 la sută față de 6,9 la sută, nivel prevăzut prin programul suplimentar, adoptat de Conferința Națională a partidului din 1977.

Dar, se spune în raport, rezultatele obținute în primii trei ani ai cincinalului sînt încă sub posibilitățile materiale și condițiile asigurate agriculturii.

La cereale, de exemplu, prevederile de plan au fost îndeplinite în proporție de numai 90 la sută. În zootehnie, la finele anului 1978, efectivele erau mai mici, față de prevederile de plan, cu 600 mii bovine, 1,2 milioane porcine, 1,5 milioane ovine.

Printre principalele cauze care au determinat la producția de cereale această situație, și pe care participanții la lucrările pe secțiuni au ținut să le propună spre dezbateri și analiză au fost; insuficiența preocupare a unor cadre de conducere și specialiști în folosirea întregă a fondului funciar existent, cu alte cuvinte pămîntul arabil, lăsat nu de puține ori în voia soartei, neurmărindu-se

consecvent creșterea potențialului de producție al pămîntului. Ar mai putea fi amintite, între neajunsuri, nerespectarea întocmai a tehnologiilor stabilite și în mod deosebit nerespectarea perioadei optime de semănat. Baza tehnico-materială din dotare n-a fost integral folosită, iar sistemele de irigații, acolo unde sînt, n-au fost exploatate cu maximum de eficiență economică. Totodată, în multe unități nu se asigură folosirea întregii forțe de muncă, mai ales în perioadele de vîrf ale campaniilor, deficiență la care, de obicei, se adaugă și numeroase acte de indisciplină din partea unor cooperatori, mecanizatori sau alți lucrători din agricultură.

În ceea ce privește celălalt sector, al zootehniei, la care ne-am referit, participanții au subliniat că una din principalele cauze care au dus la nerealizarea unor importante cifre de plan este cea a producțiilor scăzute de furaje, producții care s-au datorat faptului că nu s-a acționat cu destulă perseverență pentru sporirea producției de nutrețuri, prin amplasarea corespunzătoare a culturilor, aplicarea strictă a lucrărilor agrotehnice, recoltarea și conservarea în cele mai bune condiții a furajelor. Efectivele, au menționat participanții la dezbateri, sînt scăzute și datorită faptului că în multe unități se menține un ridicat indice al sacrificărilor de necesitate. A fost criticată, de asemenea, slaba preocupare a factorilor de răspundere pentru asigurarea condițiilor de creștere corespunzătoare a tineretului, din care cauză împospătară mătci și ritmul de creștere a efectivelor, mai ales la bovine și ovine, au fost mult sub cerințe.

Ca și în dezbaterile altor secțiuni economice, dincolo de trecerea în revistă a neajunsurilor semnlate, participanții, mobilizați de importanțele sarcini de plan ale anului 1979, analizînd în profunzime și în toată complexitatea aceste neajunsuri, au ținut să-și exprime convingerea că restanțele anului 1978 pot și trebuie să fie recuperate.

Cultul muncii, cultul valorii

NEFERAL — Intre serviciul plan și secția producție

Nimic nu se pierde, totul se transformă

NEFERAL e o întreprindere de avangardă a unei industrii moderne. În halele înzestrate cu utilaje concepute după ultimele comandamente ale tehnicii mondiale se reciclează materialele secundare cele mai variate rămase în urma prelucrării diverselor materii prime pe fluxurile tehnologice ale industriei românești. Printr-o rețea complicată și în general bine pusă la punct, pe baza unei experiențe de zeci de ani în reciclarea materialelor secundare, întreprinderea NEFERAL beneficiază de tot ceea ce elimină întreprinderile din țară la sfârșitul proceselor de producție specifice. Centrala de prelucrare și de colectare a materialelor secundare metalice asigură aprovizionarea permanentă a întreprinderii cu materia primă necesară proceselor complicate de fabricație a celor mai contrastante aliaje de metale neferoase, înlocuind în mare parte importurile costisitoare de acest gen. Astfel, întreprinderea NEFERAL, ale cărei baze s-au așezat imediat după primul război mondial, anticipând astfel cu zeci de ani problemele puse de industria modernă aflată în discordanță cu limitele creșterii și foamea de materii prime de pe mapamond, colectează toate resturile de metal neprelucrate de întreprinderile din țară și le convertește în aliaje scumpe, de strictă necesitate pe fluxurile tehnologice ale economiei noastre.

Având în vedere acest profil special, această specializare de mare rafinament industrial, întreprinderea, începând de la serviciul plan și terminând cu serviciul producție și în cele din urmă cu serviciul desfacere, funcționează pe alte coordonate decât cele obișnuite. Adică, se află într-o permanentă și dinamică metamorfoză la nivelul proceselor tehnologice, într-o permanentă reprogramare în funcție de solicitările partenerilor din țară și din străinătate. Acest fenomen se produce, evident, în cadrul cheie al parametrilor planului general trasat întreprinderii de către Centrala industrială de metale neferoase — Slatina, de către Ministerul Metalurgiei și, în primul rând, de către organele de sinteză ale C.S.P.

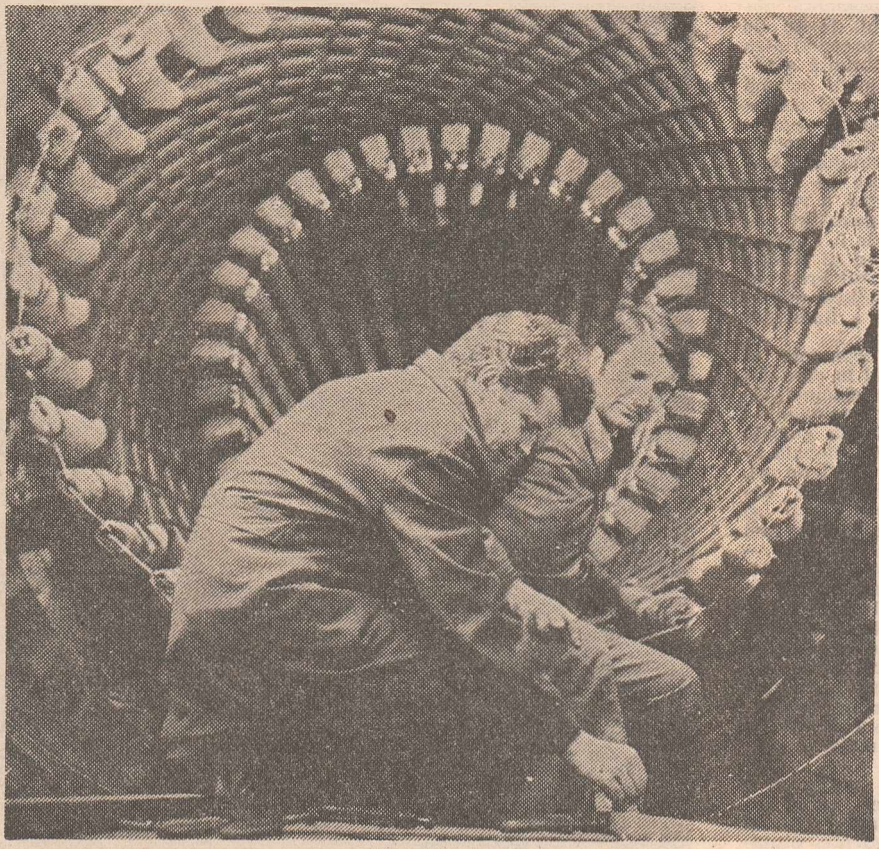
NEFERAL-ul produce zilnic 20 sau 30 sortimente de aliaje de mare finete. Dar în nomenclatorul ei se află până la 200 de tipuri de asemenea aliaje, fluxurile tehnologice programându-se cu o mare mobilitate și imediat, după diverse rețete de fabricație solicitate de beneficiari. Iată de ce serviciul plan condus de inginerul Corina Gheorghisor trebuie să fie în permanentă relație cu serviciul de aprovizionare și cu acela de desfacere, dar în primul rând în simbioză perfectă cu secția de producție împărțită în trei ateliere mari: de cupru, plumb și aluminiu.

Cum se realizează în acest context planificarea? Dincolo de planificarea generală, care se face în cadrul conducerii uzinei și unde se stabilesc pe secții, ateliere și locuri de muncă sarcinile care decurg anual și trimestrial, la fiecare 24 de ore se operează analiza și sinteza tuturor parametrilor realizați sau nerealizați la nivelul a trei schimburi. Se întrunește un comandament special și operativ din care fac parte reprezentanții tuturor serviciilor cheie și se stabilesc măsurile imediate necesare pentru corectarea deficiențelor în aprovizionarea, organizarea și desfacerea produselor întreprinderii. La ora prezentei noastre în întreprindere, de exemplu, se dezbătea nivelul atins de metalurgia aliajului LPR 15 stibiu, solicitat de industria de automobile românească, și de metalurgia aliajului cupru-fier-mangan solicitat de Combinatul siderurgic Hunedoara. De asemenea, s-au finisat problemele organizatorice de pregătire a producției aliajului cupru-aluminiu-fier solicitat de întreprinderea „Armătura” din Cluj-Napoca, pentru luna martie. Cu această ocazie s-au raportat unele deficiențe de aprovizionare cu materii prime dar soluțiile s-au găsit în mod operativ, imediat. Trebuie subliniat că relația propriu-zisă dintre compartimentul plan și compartimentul producție funcționează la întreprinderea NEFERAL pilduitor. E și firesc. Acest colectiv are o vastă experiență în producția de reciclare a materialelor secundare și, practic, aici se lucrează la un înalt nivel de competență, cu precizia impusă de un rețetar aproape farmaceutic. În cadrul aceleiași dezbateri operative de producție s-au reevaluat sarcinile trasate de forul tutelar: Centrala industrială de metale neferoase din Slatina, și s-au operat câteva modificări în funcție de necesarul de materii prime deficitare la un moment dat, preliminarându-se unele disponibilități în secția de producție pentru realizarea solicitărilor și demersurilor din partea unor beneficiari veniți pe parcurs. Astfel, întreprinderea se află într-o permanentă și elastică activitate de modernizare, reorganizare și adaptare a fluxurilor tehnologice în funcție de noile solicitări ale economiei, de necesitățile intervenite la un moment dat în colaborarea cu beneficiarii.

Prelucrând materialele secundare, de obicei inutilizabile în diferite întreprinderi din țară, aprovizionarea nu se poate face totuși în perfectă sincronizare cu programarea, deși Centrala de prelucrare și de colectare a materialelor secundare funcționează bine. Se întâmplă ca unele materiale secundare să nu sosească pe fluxul continuu și din acest motiv serviciul plan și secția producție trebuie să dea dovadă de mare putere de asimilare și de reprogramare rapidă a tehnologiilor în raport cu materiile prime existente la un moment dat în aprovizionare. Și cu toate acestea, întreprinderea NEFERAL își îndeplinește întotdeauna planul la toți indicii, situându-se, cel puțin la indicatorul „productivitatea muncii”, la un procent demn de învidiat de multe întreprinderi din țară: 80 sau 90 la sută!

Inginerul Mircea Carșeli, șeful secției de producție, precum și inginerii Petre Neagoș, Nicolae Muntean și Doina Chiuiu urmăresc zilnic îndeplinirea sarcinilor de plan. Acest lucru nu e deloc simplu dacă ne gândim că rețetele de preparare a aliajelor solicitate de industria noastră sînt din ce în ce mai complicate, la nivelul evoluției tehnologiilor românești, evitându-se importul într-un domeniu costisitor. La urma urmei, nu e la îndemna oricui să schimbe destinația unor resturi de metale degradate sau pline de impurități care de obicei se aruncă și să extragă din ele aliaje nobile cu o investiție de creație și de muncă superioare, extrem de scumpe pe plan mondial. Se poate astfel spune că în relația dintre serviciul plan și secția producție a întreprinderii NEFERAL nimic nu se pierde, totul se transformă.

ADRIAN DOHOTARU ■

Gheorghe Șaliu, luptător cu marea

Pe macaragiul Gheorghe Șaliu îl cunosc toți cei care, într-un fel sau altul, au fost purtați de treburile în ultimii 30 de ani, pe unul din șantierelor constănțene, dar mai ales cei care au avut de-a face cu marea. Când ajung la locul său de muncă de azi, la Midia, îmi dau seama că omul robust, ajuns la 50 de ani fără să fi încurcât, este același cu „eroul” întâmplării din iarna teribilă a anului 1967, rămas singur, cu macaraua pe o bucată de pământ înconjurată de apele mării furioase. Apa rupsese o porțiune a digului la care Șaliu muncea.

Îl filmam de la o distanță impusă de situația în care se afla. Timp de o zi și o noapte, Șaliu stătuse cocoțat în colivia macaralei, uitind de somn și de hrană, colaborând printr-o înțelegere mută cu șoferii de pe uriașele autobasculante, grăbiți, ca niciodată, să aducă tot mai mult balast pentru a restabili legătura.

— Așa-i marea asta, a noastră, capricioasă, ne mai ia, din când în când, la întrebări să vadă dacă am lucrat bine ori nu. Eu m-am obișnuit cu ea. Am cercetat-o cam prin toate locurile: și la Constanța, și la Mangalia, și la portul Tomis, și la Agigea, și la Midia, și am „hrănit-o” cu cine știe cite mii de tone de pământ și de piatră, furind-o în luptă dreaptă, adică silind-o să ne lase pământul de care aveau nevoie digurile, dănele, platformele, docurile. Ba, ani de zile, am pregătit, cred, sute de mii de metri cubi de pământ care luau drumul apelor pentru a redeveni... uscat. Cît de rea poate fi marea, uneori, ea rămîne totuși cel mai bun judecător al nostru, cel mai serios controlor al calității muncii noastre. Cînd o lucrare nu e bună, marea răspunde imediat, spulberind totul. Așa că, eu cel puțin, n-o urăsc. Mie mi-e dragă.

Maistrul Gheorghe Șaliu, fiu de țărani din Cotu Văii, unde oamenii au zis de mare dar n-o puteau vedea, a fost alungat de sărăcie spre șantierele anilor 1950, cînd a învățat meseria de excavatorist, în 3 luni, la Poarta Albă, după care nu s-a mai despărțit de utilajele tipice marilor lucrări de pregătire a oricărei construcții de mari proporții. Ascultîndu-l cum își povestește viața sa de muncă cinstită, înregistrez, de fapt, o dublă istorie, în afara celei particulare, reprezentată de trăirea omului în suși: o istorie a construcțiilor de mașini la noi, aici în România, și alta a transformării unei întregi regiuni numite Dobrogea, mai întîi în grînar al țării și apoi în forță industrială, pentru că Gheorghe Șaliu a lucrat pe cel puțin 10 utilaje diferite, de mari capacități, cum au fost: excavatoarele pe „bază de frînă, pe care le ținea la picior”, apoi pe alte „baze” (pneumatică, hidraulică), venite din import, de

prin toată lumea, pînă la „Castorul” autohton, „la fel de bun ca cele mai bune, de pe care privești marea de la 33 metri înălțime”, de unde noaptea vasele din larg închipuie mirifice orașe: ocalaltă istorie vorbește despre reconstrucția și construcția Constanței și Mangaliei, despre extinderea portului Constanța și crearea altor porți de intrare în țară, despre noile valențe industriale ale Dobrogei: combinate chimice, fabrici de pine, ulei și lapte, integrata de lînă, elemente de construcții prefabricate, halele de la „23 August”, instalațiile petroliere, unitatea de reparat nave, docurile uscate unde se nasc vapoare de capacitate inaccesibile cu numai cîțiva ani în urmă unui șantier românesc și așa mai departe.

Intre timp și meseria de bază a maistrului de azi s-a schimbat la față: „Păi, de la „lanțurile” excavatoarelor de acum 30 de ani la sonda ultrasonice, de la cupele de un metru cub la gabaritele utilajelor de azi, grele de aproape 500 de tone și care suportă la cirglă 25 și 50 de tone, lung mi se pare drumul. Munceam de unul singur, că nu era

nevoie de mai mulți, dar acum sîntem un echipaj de cîțiva oameni și fiecare dintre ei trebuie să știe de toate. Uite, cum e la mine acum: sînt combinate toate procedeele tehnice pe un singur utilaj, am și hidraulică, am și pneumatică, am și electrică. De la 3 volți la 380, adică înaltă tensiune. Pe circuite pleacă tot felul de puteri: de 24, 110, 220 și 380 volți. Trebuie să-ți cunoști mașina precum camera în care dormi, numai că de dormit nu poate fi vorba nici o secundă. Sub macara lucrează zeci și sute de oameni. Am devenit și electricieni, și mecanici. Motorul are 400 de cai-putere. Dacă se întâmplă ceva, noi îl reparăm, nu așteptăm să vină alții ori să-l ducem la atelier. Stăm cu urechea ciulită la „pulsul” motorului.

Maistrul Gheorghe Șaliu, membru al P.C.R. din 1955, a fost distins cu Ordinul Muncii clasa a III-a și cu Steaua Republicii clasa a V-a, pentru contribuția sa la realizările prevăzute de Congresul al III-lea al partidului și pentru construcția digului de apărare a portului Constanța.

EMIL LEONARD ■

Minunații oameni simpli

Viața începută bine

Cel 7, Mircea Dumitru, Gheorghe Anton, Constantin Rotaru, Traian Cotoreceanu, Constantin Gheorghe, Vasile Vizireanu și Dumitru Constantin, s-au întîlnit la școala profesională a Uzinelor „1 Mai” — Ploiești, au învățat meseria de strungar și apoi au intrat în colectivul de muncitori ai întreprinderii de utilaj chimic din apropiere. Aici, de la oameni de bine, și sînt mulți aceștia, au învățat concret meseria, cum se lucrează pe mașinile moderne. Au făcut toți „seralul”. Unii dintre ei, prinzînd un pronunțat gust pentru învățură, au dat examen pentru facultate; Constantin Gheorghe este acum student la o facultate din Brașov, Vasile Vizireanu student ploieștean, iar Dumitru Constantin ne va fi peste cîțiva ani coleg în ale ziaristicii. Înseamnă că s-au despărțit? Nicidecum. Majoritatea lor s-au căsătorit, au și copii și toți sînt posesori de apartamente personale. Dar toți în același bloc. Așa că pot fi văzuți adesea împreună, mai ales duminicile cînd vin și studenții. Și nu doar la vreo petrecere, ci mai ales la ceasuri de tîhnă și sfat, fiindcă o viață începută bine trebuie continuată tot astfel. (În fotografia pe care o prezentăm lipsește al șaptelea prieten. Adică cel cu aparatul de fotografiat.)

VICTOR STĂNESCU ■

Cuget, deci există

Limba dacă
în universitate

Caracterul latin al românei a fost evident și se impunea de la prima vedere, încât umanistii secolului XIV—XV, apoi cronicarii moldoveni l-au subliniat cu tărie. Școala ardeleană latinistă a dat valoare de reper politic ascendenței noastre romane. Eruditul Dimitrie Cantemir (1673—1723) este primul care vorbește de cuvinte rămase în română „din limba veche dacică”, și anume, acele „cuvinte ce nu sînt cunoscute în limba latină, nici în celelalte dialecte ale popoarelor vecine”. Era o intuiție genială și de bun-simț în același timp. Cercetările ulterioare au ajuns — dincolo de aprecierile deosebite — la o concluzie: „româna are în alcătuirea inițială elemente vechi care nu sînt latine, contopite în structura ei romanică, mai ales în lexic. Acel ceva a fost definit, interpretat și valorificat istoricește diferit, după atitudinea, mijloacele și orizontul științific-critic al fiecăruia, uneori chiar după simple preferințe personale”.

Cu toate acestea avem o evasivă identitate în ceea ce privește identificarea în română a cel puțin 170 de cuvinte dacice, și acestea fac parte din fondul esențial de cuvinte al românei (fond compus din câteva sute de cuvinte), avind o foarte largă circulație și frecvență, formind numeroase derivate și aparținînd tuturor domeniilor terminologice (corp uman, procese și stări psihice, raporturi social-familiale, casă și așezări, unele-mesteșuguri, animale-plante, forme de teren etc.). Specialiștii afirmă că ele „reprezintă cel puțin 10% din lexicul ereditar” (subl. n.) al românei.

Oricine înțelege — de la mic pînă la mare, de la prunci pînă la moși, din leagăn pînă-n genune — parcursînd lista cuvintelor ce coloanează de susținere, ce profunzime, ce forță și încărcătură spirituală reprezintă elementul dac în românește, chiar limitîndu-ne la opiniile strict academice. Cunoaștem, apoi, aproape o mie de nume proprii dacice. Mai sînt în română peste 4000 de cuvinte „fără etimologie sigură”, cuvinte pentru care nici cel mai zelos adept al influențelor străine asupra românei nu au fost în stare să găsească vreun corespondent undeva pe mapamond. (În paranteză: nu-i logic și firesc să le considerăm „dacice”?)

De ce am spus cele de mai sus? Toată lumea științifică este de acord că geto-dacii au constituit elementul principal și factorul etnogenetic fundamental în dezvoltarea omogenă a spiritualității românești. Iar în privința limbii — „romanitatea” a fost „altoită pe vigoșul fond lingvistic și social-etnic traco-geto-dacic”.

De aceea, credem că în facultățile de filologie din România ar fi bine să se introducă și să se predea un curs de limbă dacică, în cadrul căruia să se pună în lumină moștenirea dacică a românei. Este de neînchipuit să găsim loc pentru limbile — utile, desigur, și ele — hausa, catalană, sanscrită, swahili, esperanto, urdu, ebraică, norvegiană, tătară, japoneză, suedeză, amhara, finlandeză, mongolă, bengali, greacă veche, provenșală etc. — iar limbii strămoșilor noștri (bunurile strămoșilor noștri sînt bunurile noastre!) să nu-i rezervăm nici măcar un curs facultativ!

Noi nu spunem să se renunțe la cele trei semestre de latină ori la cele trei de slavă veche. Nu. Noi cerem loc limbii autohtone în Universitatea românească. Alături de latină, și înainte de oricare altă limbă, este locul limbii dacice!

Prin introducerea în facultățile de filologie (poate și de istorie) a dacei, Universitatea românească și-ar aduce o contribuție salutară la jubileul de 2500 de ani de la fondarea primului stat dac.

LIVIU PETRINA ■

Ion Vlăduțiu

„Geniul creator național este
capabil încă de surprize, de revelații”

— La ce lucrați în prezent, tovarășe profesor?

— Pregătesc pentru tipar ediția a II-a — îmbogățită — a „Etnografiei românești”.

— Ediția din 1973 a fost salutăată ca o primă încercare de sinteză, mai mult, ca un veritabil tratat al culturii noastre populare, fundat — s-a spus — pe o periodizare nouă a științei etnografice, realizată prin prisma criteriului de valoare. Deci o operă de o însemnătate teoretică indiscutabilă a cărei necesitate se resimțea acut, într-o epocă de unanimitate și semnificativ interes purtat fenomenului etnografic. Ceea ce am vrea să întrebăm este dacă o astfel de operă, de înalt interes teoretic, are — sau poate avea — și o eficiență practică.

— Caracterul de aplicabilitate al cercetărilor etnografice m-a preocupat întotdeauna, inclusiv în momentele (care au însemnat niște ani!) cînd am conceput și am redactat această lucrare. Și m-am bucurat să constat că ea n-a rămas pe orbita interesului teoretic strict, ci a coborît, cum se zice, în viață. Un exemplu, un fapt, dacă vreți, mărunț: după apariția „Etnografiei românești”, Muzeul județean din Brăila a amenajat o secție etnografică (de fapt, un veritabil muzeu etnografic al Dumărilor de Jos) concepută în lumina structurii, a ideilor, a materialului cărții mele.

— Nu ni se pare chiar un fapt mărunț... Dar să vorbim, cu voia dv., chiar despre faptul mărunț sau zis „mărunț”. Cineva, referindu-se la condiția culturii noastre (în care o operă de sinteză în domeniul etnografic apare abia acum!), zicea, și sintem înclinată să-i dăm dreptate, că avem o zestre prețioasă, sumpă, dar puțină, în sensul că, poate mai mult decît alții, avem de reconstituit sau de compensat o seamă de trepte lipsă, de pierderi sau de carențe, rezultat al involburărilor unei întregi istorii. Considerarea acestei zestre din diferite unghiuri, inclusiv cel al faptului aparent „mărunț”, s-ar impune, în această viziune, ca o somație.

— Faptul ce azi ne poate părea „mărunț”, mine poate avea semnificații neașteptate. Iată un astfel de fapt, pe care l-am descoperit acum cîțiva ani, în cursul unor cercetări întreprinse într-o serie de sate din sudul Moldovei, estul Munteniei și nordul Dobrogei. Pînă acum cîteva zeci de ani, în aceste locuri s-a perpetuat obiceiul ca, în loc de cinepă cultivată, femeile să-și prelucereze cinepă sălbatică, pe care o culegeau din anume locuri. Ce demonstrează asta? Că experiența și deprinderile de muncă acumulate din vremurile cele mai vechi (anterioare cultivării cinepii!) s-au transmis, neștirbite, prin generații, că, altfel spus, populația, pe aceste meleaguri, a rămas sedentară, neștrămutată, neclintită, desfășurîndu-și firul neîntrerupt al vieții, al istoriei, din niște neguri de timp care ne tulbură ca un memento.

— La ce altceva mai lucrați?

— Scriu ultimele rânduri la o carte intitulată „Creatorii populari contemporani din România”.

— „Creatori”? Iertați-mă, dar nu era oare mai bine — adică mai românește, mai simplu, mai exact, mai frumos — să le spunem „mestieri”?

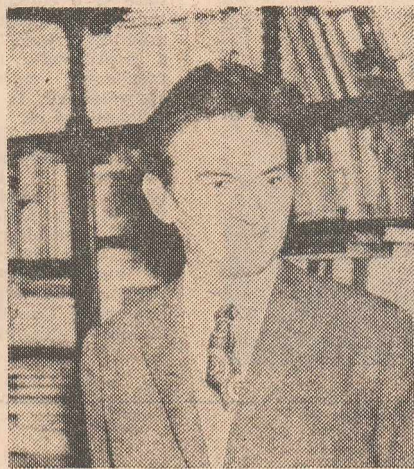
— Să mă lertați și dv., dar, uneori, ne cam jucăm, în presă mai ales, cu cuvintele, folosim noțiuni fără acoperire în realitatea lucrurilor, a fenomenelor. Le-am zis „creatori”, și nu „mestieri”, fiindcă, spre deosebire de meșter sau de meșteșugar, creatorul, ca să-și legitimizeze această investiție, trebuie ca, în lucrul făcut de el, să însușească criteriul care să-i confere acestuia dimensiunile sau valoarea artei.

— Adică... să creeze!

— Cu o necesară precizare: să scoateți din înțelesul lui „a crea”, cel puțin cînd e vorba de domeniul plasticității populare, obligativitatea noului, a inovației. „Creator popular” poate fi și cel care își exersează talentul, harul în canoanele clasice, reoferindu-ne, să zicem, o milenară formă, dar într-o înfățișare care-o apropie de perfecțiune. Mă ocup, în lucrarea mea, de vreo 50 și ceva de astfel de autori de artă, aleși din domeniul creației populare plastice, care, cum vă spuneam, răspund criteriului de valoare, dictându-se de ceilalți „mesteșugari” sau „mestieri”.

— Mă bucur că s-a numit vreo 50! Mi-ați putea da — dintre ei — niște exemple?

— N-aș da nici unul, ca să nu se facă (cum, din păcate, se cam întîmplă de la un timp!) nedoritele, păgubitoare pentru creație comparații de vedetism, pe tema: cine-i mai mare, cine-i mai mic? Creatorul popular se afirmă, trebuie să se afirme prin ceea ce face, nu prin ceea ce crede sau crede că se cre-

Prof. dr. Ion Vlăduțiu, laureat al Premiului Herder, cercetător științific principal la Institutul de cercetări etnografice și dialectologice, s-a născut în 1929. Doctor în științe istorice (1961), sub conducerea științifică a prof. S. A. Tokarev, stagiul de specializare în probleme de teorie și metodologie a cercetării etnografice la Laboratoire d'Anthropologie Sociale de Collège de France, cu prof. Claude Lévi-Strauss (1967). Membru în Comisia permanentă de organizare a Atlasului etnologic al Europei și regiunilor învecinate (O.K.), membru în Consiliul științific al Universității culturale-științifice din București, Prestigiosul Premiul Herder (1977) consacra o operă științifică de însemnătate, sub semnătura prof. dr. I. Vlăduțiu, o serie de lucrări fundamentale (pre-cum „Etnografia românească”, 1973, monumentală operă de sinteză, distinsă cu Premiul „Timotei Cigara” al Academiei), îngrijirea științifică a traducerii unor opere de prestigiu ale domeniului, cum și numeroase studii, note, comunicări.

de despre el. Creația lui — numai ea! — îl poate situa pe acea treaptă unde fiecare din noi, specialist sau nu, să-l considerăm un creator. Dar dați-mi voie să vă pun și eu o întrebare: de ce ziceți că vă bucurați faptul că m-am oprit la numai 50 și ceva de creatori?

— Mi se pare — și vă rog să mă îndreptați, dacă greșesc — că asistăm, de la un timp, la o supraproducție de meșteri, de „creatori populari”, cum le ziceți dv. Nu vi se pare că prea mulți — vreau să zic, prea mulți neaveniți — se invirtesc prin această zonă? Nu demult, într-un ziar din București am întîlnit următoarea știre, dați-mi voie să v-o citez: „În timpul sezonului rece, numeroși recepționeri, agenți de turism, ospătari, bucătari și alți lucrători din rețeaua turistică a litoralului practică cea de a doua lor calificare. În cadrul atelierelor meșteșugărești ale Unității de producție și prestații turistice au devenit țimplari, tapișeri, sculptori în lemn, țesători etc., participînd la realizarea a peste 600 de articole și sortimente necesare dotării unităților turistice, cit și pentru comerț”. Că fac țimplărie, tapișerie, treacă-meargă, dar, vedeți, mai fac și sculptură în lemn, mai fac, după știința noastră, fel de fel de „obiecte de artă”, care invadează magazinele litoralului!

— Dar ciți dintre cei care făuresc (n-am zis „crează”) astfel de obiecte au ajuns sau ajung la nivelul de a fi considerați drept creatori populari, deci la nivelul exigențelor unor jurii de artă? Eu, pînă la ceasul cînd stăm de vorbă, nu știu nici unul, deși, în ultimii zece ani, am luat parte la toate lucrările comisiei naționale de avizare artistică a produselor UCECOM.

— Și totuși e o poartă prin care pătrunde kitsch-ul, în pofida acestei comisii!

— E adevărat că există și kitsch, deși, așa zice, nu chiar în proporțiile pe care prea adesea le acuzăm. Să nu ne grăbim să etichetăm drept „kitsch” orice abatere de la canoane, de la linia tradițională, cum se spune; căutările îndrăznețe, elaborările rafinate, sintezele pe care le întreprind unii meșteri pot reprezenta o etapă nouă, în rimă cu cadrul contemporan, cu sensibilitatea, nevoile, gustul și preferințele altei epoci. Un obiect nu trebuie privit în sine, el trebuie văzut ca o relație, mai exact spus ca reflectarea unei relații între un om și alt om (meșteșugar și consumator) sau între un om, un eu artistic, și colectivitatea în sinul căreia, și influențat și de ea, își exercită demersul. Caracterul de autenticitate, în acest cîmp, se realizează prin faptul că produsele, obiectele sînt făcute cu

mina. Unde intervine mina omului (și nu tiparul sau, să zicem, pirogravura cu acul electric) primejdia kitsch-ului e mai mică.

— Cele ce ne spuneți ne dau răspuns și la întrebările unei anchete, deschise în „Flacăra” acum cîteva numere, pe tema: „Arta populară — încotro?”

— Una din problemele centrale e cea a „specificului local” sau „zonal”, deci a fructificării, în cadrul contemporan, a tradițiilor locale, a valorilor lor, inclusiv a tradițiilor și valorilor meșteșugurilor artistice. Aici intervin doi factori. Pe de o parte, un proces de conștientizare, prin care creatorul capătă tot mai mult imaginea propriei sale valori, resimțînd tot mai adînc necesitatea de a-și ridica meșteșugul, prin fructificarea tradițiilor locale, la rang de artă. Pe de altă parte, circulația valorilor, ca și a oamenilor care le creează, prin intermediul expozițiilor, festivalurilor, concursurilor, prin intermediul televiziunii și al altor mijloace de comunicare în masă, duce la „imprumuturi”, uncori la substituiri de elemente, de motive, din care pot rezulta și creații interesante, noi, dar și non-valori. Omul, creatorul, de cele mai multe ori, crede mai mult ceea ce se popularizează mai mult. „Va să zică asta e bine, asta se cere, asta place!”, își zice el, privind cutare emisiune TV, uneori bună, utilă, dar alteori, vai!, departe de veridicitatea științifică atît a realităților etnografice ca atare cît și a interpretării fenomenelor etnografice tradiționale sau contemporane. Cuvîntul hotărîtor în asemenea circumstanțe — așa zice, și de colaborare concretă — trebuie să revină specialistului.

— Dar există alții specialiști? Putem dubla fiecare operator TV sau fiecare reporter de radio ori de ziar cu un cercetător științific?

— Este evident că nu dispunem de alții specialiști. Sînt decenii de cînd și eu, și alții colegi de breaslă, milităm pentru înființarea, la universitate, a unei catedre de etnografie. Cît timp o să ne mai putem permite — și, mai ales, cu ce rezultate! — să formăm specialiști „pe parcurs”, așa cum facem astăzi? Cît timp vom mai lăsa ca spontaneitatea (ca să zicem numai atît) a cumpărătorului sau gustul (de multe ori, indolent și pe plan estetic) al achizițorului să regleze creația populară?

— Mai sînt, printre acești „regiori” de creație populară, și colecționarii. — Sînt pentru încurajarea activității lor. Cu o condiție: să nu se erijeze în exegeți, în cenzeni sau arbitri de valori, să nu „pună note”, decretîndu-l pe-un creator mai bun ca pe altul, cînd n-au, pentru asta, pregătirea științifică necesară. Și, de asemenea, să nu concureze muzeele, supralicînd la țiguri sau la expoziții cu vizitare ori acasă la meșteri, însușindu-și piese care ar trebui să revină muzeelor, patrimoniului cultural național.

— Apropo de muze, deci de teaurizarea marilor valori ale artei, și de difuzarea lor publică, de țigurile sau de expozițiile cu vizitare care împrăstie asemenea valori în mase. Nimeni nu contestă însemnătatea ultimei acțiuni, dimpotrivă; vrem ca în casele noastre să fie obiecte de autentică artă, nu surrogate. Dar, pe de altă parte, nu credeți că ar trebui făcut mai mult pentru teaurizarea unor valori de excepție, care să fie sustrate împrăstierii?

— Încă din 1973, cu prilejul unei conferințe pe țară consacrată creației artistice populare din zilele noastre, am propus organizarea unui muzeu al marilor creatori populari contemporani din România. Niște baze, este adevărat, s-au pus, dar este tot atît de adevărat că putem face cu mult mai mult pentru salvarea, conservarea, teaurizarea, în beneficiul posterității, a unor opere reprezentative, cu valoare de referință, pentru geniul artistic național.

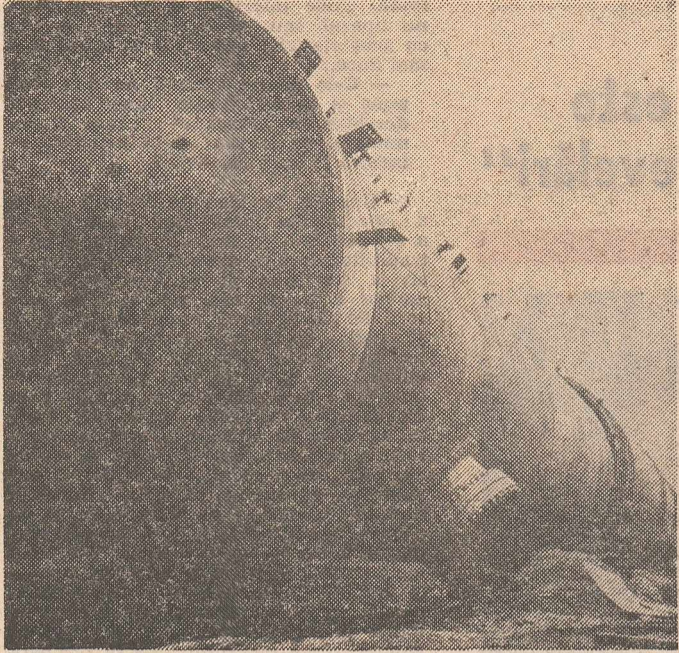
— Tovarășe Vlăduțiu, răspundeți, vă rog, în final, întrebării în jurul căreia, de fapt, am construit ancheta „Flacării”: încotro se îndreaptă creația populară românească? Se îndreaptă ea spre undeva, are ea șanse de a rămîne vie, poate chiar de a evolua? Unii zic că nu.

— Dv. mă invitați nu la un răspuns, cel puțin nu la unul propriu interviului de gazetă, ci la o amplă dezbatere.

— Ați publicat acum cîteva ani o pasionantă, incitantă carte, intitulată „Turism cu manualul de etnografie”, în care ne-ați revelat — în toate județele țării! — zone, subzone, piese, obiecte etc. cu semnificații etnografice și de artă populară, multe din ele, mărturisim, încă necunoscute nouă. — Văd că răspunsul la întrebare înțepeți să-l dați chiar dv. Da, universul creației populare românești este capabil încă de surprize și revelații. Și dacă mai notați că, prin înalta grijă a conducerii partidului, în generosul cadru stimulator al Festivalului național „Cîntarea României”, se depun uriașe eforturi pentru încurajarea și dezvoltarea acestei creații, viitorul ei — cred că veți fi de acord! — se arată într-o notă foarte optimistă.

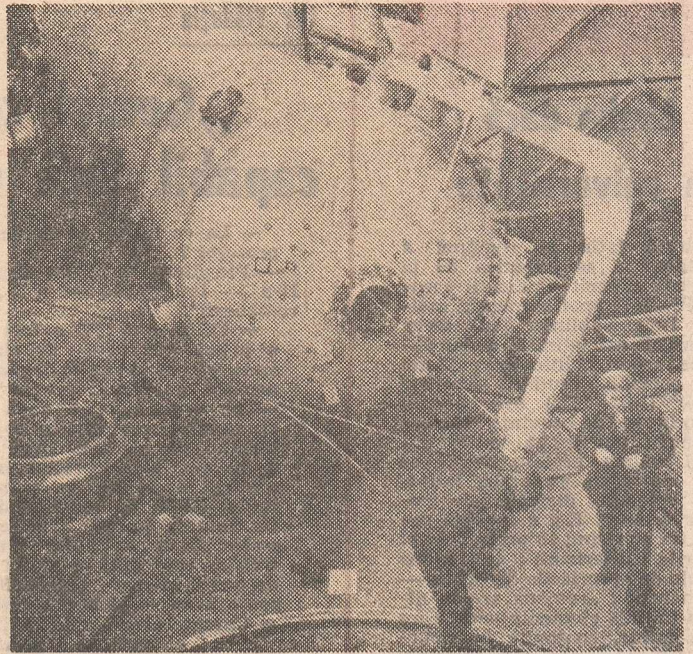
ILIE PURCARU ■

La începutul anului, I.U.C. „Grivița roșie” din Capitală avea de expediat către beneficiari 28 de transporturi cu utilaje de mare capacitate. În momentul de față mai sînt de efectuat doar 10. Intreprinderea „Tranchim” însă n-a fost pregătită să transporte utilajele agabaritice în ritmul în care le-a realizat industria. Urmează: un tronson de 127 de tone și o coloană de 35 de metri imobilizează încă din noiembrie hala de reactoare a furnizorului, iar alte trei tronsoane așteaptă afară. Beneficiarul, la rîndul său, așteaptă și el.

Marți, 6 martie, în ziua în care am fotografiat utilajele alăturate, în această problemă au intervenit direct Consiliul popular al municipiului și ministerul de resort care au promis tot sprijinul în vederea livrării cit mai urgente a instalației de piroliză către Combinatul petrochimic Midia-Năvodari.

I.A.S. Poiana din județul Cluj se află de fapt la Turda. Așezarea rurală care a dat numele unității a fost de mult asimilată de orașul în plină dezvoltare ce și-a împins blocurile și construcțiile industriale pînă la terenul agricol. Ferma legumicolă este condusă de inginerul Mircea Stanciu. Se află aici de la terminarea facultății. Și sînt de atunci mai bine de douăzeci de ani. Ferma are 130 de hectare și un plan pe acest an de 3130 de tone de legume. Numai că muncitorii de aici s-au angajat să dea 3488 de tone. „Sîntem în grafic cu planul de însămînțat în răsadnițe, ne spune fermierul. Asta înseamnă 720 de metri pătrați de răsadnițe. Răsadul de ardei îl luăm de la I.L.F. Dar și pe acela îl vîd zilnic. E prea important pentru noi să mă rabde inima să nu știu cum crește. Acuma stăm să ieșim în cîmp pentru însămînțat, cînd ne-o lăsa vremea. Utilajele sînt pregătite. Bine pregătite”.

Cei 18 muncitori permanenți lucrează în două echipe conduse de Maria Creța și Alexa Bozdog. Fiecare echipă mai are și cite trei tractoriști. Deocamdată lucrează la răsadnițe. Terenurile sînt pregătite. Cu îngrășămintele și erbicidele stau mai bine, mult mai bine ca în anii trecuți. Aflăm că dintre sezonieri un nucleu, cum zice inginerul Stanciu, de 40-50 de oameni lucrează și ei aproape tot timpul anului. Adică vin de cite ori sînt chemați. Cîștigă bine, nu-și fac de lucru prin altă parte cînd este nevoie de ei. E drept că și cei de la fermă au înțelegerea cuvenită față de greutățile lor, nu se supără adică dacă un om cere să plece într-o zi cu 2 ore mai devreme, că recuperează a doua zi. Mai mult, deși nu sînt obligați, șefii de echipă, odată cu evidența obișnuită de care se ocupă

tin și evidența timpului lucrat de sezonieri și trec apoi corect în carnetul de muncă datele cu care să-și calculeze, cînd va fi nevoie, vechimea pentru pensie. Dar bunele relații care sînt în firea acestor oameni îi ajută și în colaborarea cu Centrul de încercarea și omologarea soiurilor din Turda, condus de inginerul Mircea Măteș. „Acest om și toți

auzit pe un coleg din județul Galați amintînd, în trecut, producția lor, de la Tuluțești: 68000 de kilograme la hectar.”

Petru Rîștei, mecanicul de întreținere — fost tractorist, 29 de ani, urmează liceul seral, secretar U.T.C. pe întreținere, membru în C.O.M. — ne asigură că repararea utilajelor s-a făcut bine.

De la „Țăranul e pe cîmp”, la „Țăranul e în sere”

cei de acolo ne ajută foarte mult. Ei recomandă unităților de pe aici soiurile cele mai potrivite pentru zona noastră. În 1967 obțineam 12000-13000 de kilograme de roșii la hectar. Datorită recomandărilor lor, în ultimii trei ani am obținut mereu peste 30000 de kilograme. Este drept că nu trebuie să uităm specificul zonei noastre unde o asemenea producție e mare. Sigur că nu putem rivaliza cu cei din zonele cele mai bune. În 1975 obținusem pe 15 hectare 30000 kilograme la hectar și m-am dus foarte țanțoș la o consfățuire la București unde mi s-a părut că mă asemăn cu un balon care se dezumflă cînd l-am

Răsadurile promit o dezvoltare bună chiar după opinia inginerului Mircea Crăciun care se ocupă de legumicultură în cadrul direcției generale a județului, ba chiar și după ochiul versat al inginerului șef de la I.L.F., Dănilă Alușu, de față amîndoi la discuția cu cei de la fermă. Dar niște nume de muncitori mai harnici, mai dăruți muncii lor nu ne-ar interesa? Parcă tot așteaptă să-l întrebăm, fermierul. Și, mai sigur pe sine și mai bucuros de ce face decît toți învățătorii și profesorii pe care i-am auzit dictînd de la catedră, e mindru — se simte limpede asta — să ne vadă că scriem cumînți, după dictare: Dee Mar-

gareta, Victor Șipoș, Nicolae Pălăceanu, Emil Rusu, Constantin Todea. Ultimul e tractorist, ne roagă să nu uităm.

În vecinătatea fermei se află centrul de produs răsaduri al I.L.F. Cei 35 de muncitori permanenți lucrează sub conducerea inginerului Emanoil Mureșan. Azi, 20 februarie, în afară de ei mai sînt la lucru și 23 de sezonieri. Se produc aici aproape opt milioane de fire de răsaduri, pentru nevoile proprii, pentru unitățile contractante — I.A.S. și C.A.P. — ca și pentru grădinile proprii ale localnicilor. E o zi minunată cu soare, oamenii sînt poate și de asta mai bucuși — n-am mai văzut soarele din noiembrie; zice inginerul Stanciu care a venit să-și vadă, ca de obicei, răsadurile — muncitorii rădesc în seră plantele gingașe, le pun în cuiburi mici de pămînt roditor cărora nu le lipsesc decît niște glaste pe măsură ca să semene aproape pînă la confuzie cu produsele unei florării uriașe.

Inginerul Mureșan e mulțumit de starea răsadurilor care vor fi tocmai gata de pus în cîmp, cînd timpul va permite, specialiștii de la județ sînt și ei mulțumiți, iar inginerul Mircea Stanciu parcă ar mai dori să ne spună ceva. Între colaboratorii care îl ajută să nu-l uităm pe acest inginer Mureșan.

Sînt în fond oameni care lucrează de ani buni alături și, de fapt, împreună, și zic colaboratori, neobservînd parcă prietenia cu care i-a legat munca și un fel de vocație a bunelor relații între vecini care este în firea lor de ardeleni, cu gesturi domoale ca și vorba, cu precipități doar ale sincerității și ale pasiunii pentru meseria lor.

DORIN GHERGHINESCU ■

Hotel categoria I, servicii categoria a IV-a

Primești un loc de dormit la un hotel și devii beneficiarul unei prestații. Nu e chiar așa de simplu, vor spune unii, dar o prestație are un preț, în preț sînt incluse toate serviciile categoriei hotelului, din care n-ar trebui să lipsească, am zice noi, nici zîmbetul și nici vorba bună a omului de la recepție. În cele trei hoteluri de la Bacău lucrurile stau puțin altfel: la hotel „Bistrița”, de pildă, starea mobilierului lasă de dorit. Dulapurile nu se închid, ușile la unele dulapuri stau să cadă, nu toate camerele au saltele, după cum ne afirmă Elena Huțu, administratorul hotelului, nu există inculețori, pe mai toate aparatele de radio, dar mai ales pe televizoare sînt puse cartonașe pe care citim „televizor defect” sau „radio defect”. Situația nu a apărut ieri-alaltăieri, ci dănuie de mai mult timp. În registrul unic de control, în conda de sugestii și sesizări a oamenilor muncii găsim mai multe referiri la aceleași stări de lucruri: la 20 noiembrie 1978, echipa de control a oamenilor muncii, formată din V. Stănoiu, V. Spolală, Ion Manea, R. Suliman, de la Intreprinderea de șuruburi, constată „televizoare defecte, chiuvete crăpate, pereți cu umezeală, prosopale insuficiente și nu este afișată lista cu serviciile cuprinse în tariful de prețuri”. La 10 ianuarie 1979, un inspector al Ministerului Turismului, Gheorghe Senec, constată cam aceleași deficiențe: „Starea mobilierului este rea, din 68 de televizoare funcționează doar 20, lucrările de lăcătușărie, timplărie nu se realizează cu operativitate, meseriașii nu sînt repartizați zilnic sau la solicitările unităților la aceste lucrări”. Probleme care, după opinia inspectorului, depășesc posibilitățile de rezolvare ale hotelului, ele revenind compartimentelor de resort din cadrul Oficiului județean de turism, compartiment care trebuie să le preia ca obiective de realizat în perioadele imediat următoare. Numai că perioadele imediat următoare s-au tot scurs, și deficiențele, aceleași și la Hotelul „Central”, dănuie, cum am văzut, de mai multă vreme.

— Ce măsuri ați luat dv. pentru remedierea lor? o întrebăm pe Elena Huțu, administratorul celor două hoteluri.

— Pentru toate deficiențele am întocmit referate și le-am înaintat la direcția oficiului. De cînd sînt în funcția asta, din luna mai anul trecut, am făcut, cred, în fiecare lună cite un referat. Situația a rămas însă neschimbată. Pe aceste cartonașe, pe care noi am scris „aparat defect”, clienții ne scriu „incompetență”. Și, mărturisesc, au dreptate. Îmi solicită televizor bun, în stare de funcționare, îmi solicită o cameră mai bună, dar n-am ce să fac pentru că și în cealaltă cameră situația e neschimbată.

Din evidențele pe care le solicităm, reiese că hotelul „Bistrița” funcționează cu dispensă de la minister ca hotel de categoria I. Derogarea este valabilă pînă la 31 martie 1979. Ce o să se întimplă mai departe? După cum se prezintă situația, probabil că ministerul va fi nevoit să prelungească dispensa. Cu atît mai mult, cu cit, aveam să aflăm de la unii funcționari ai oficiului, cele două hoteluri vor intra în reparații capitale. Ce-ar trebui să se întreprindă pînă atunci? Așa cum mărturisesc și lucrătorii acestor două hoteluri, e nevoie să se întrețină mai bine mobilierul din dotare, aparatele de radio și televizoarele, instalațiile sanitare și toate celelalte instalații. Unii dintre funcționarii Oficiului județean de turism, căutînd să-și mai reducă din lipsuri, ne spuneau că măcar 50 la sută din aceste neglijențe se datorează și clienților. Mulți dintre aceștia, prin neglijență, nepăsarea de care uneori dau dovadă, deteriorează mobilierul, defectează aparatura din dotare, iar alții, ce-i drept foarte puțini, sustrag chiar unele piese. Nu combatem în totalitate aceste afirmații, numai că neglijența unor servicii din cadrul Oficiului județean de turism Bacău, a unor lucrători din cadrul acestor servicii este prea evidentă, pentru a invoca mai întîi de toate lipsurile altora. În adunarea generală a oamenilor muncii, aveam să aflăm de la cîțiva muncitori, delegatul ministerului a criticat încetineala cu care unii lucrători se ocupă de aprovizionarea cu piese de schimb pentru televizoare, faptul că nici la invitația ministerului aceștia nu s-au prezentat în timp optim să ridice piesele de schimb. Cum atunci să funcționeze televizoarele? La Hotelul „Decebal”,

unul dintre cele mai moderne, din aproape 100 de televizoare funcționează 20 (douăzeci!). Prețul acestor televizoare, al folosirii lor de către clienți a fost inclus în prețul prestației. În cazul acesta prestația nu se oferă întregă, nu este de calitate, deși ea se plătește integral.

— Cine plătește această neglijență?

— Statul (în cazul clienților aflați în delegație — n.n.), este de părere Vasile Rusu, administratorul hotelului.

Cludată optică la acest administrator tinerel care probabil și-a cîștigat piinea pînă acum numai la... recepție. Mai trist este că o astfel de optică aveam s-o întîlnim chiar la nivelul unor tovarăși din conducerea oficiului:

— Acum patru ani, ne spune economistul Ion Măcălă, director adjunct al Oficiului județean de turism, am fost chipurile dotați cu 300 de televizoare. Le-am repartizat în unele camere din hotelurile de categoria I, dar nu toate au funcționat, le-am primit fără să fim avizați. Cu greu, le-am pus în bună parte în funcționare. Pe urmă au început să se defecteze piesele, să mai dispară, și cu toate că avem încadrați patru deparatori radio-tv, televizoarele tot nu funcționează.

— V-ați adresat ministerului de resort? îl întreb pe tovarășul director adjunct.

— Chiar de mai multe ori, dar tovarășii din minister ne-au răspuns că problema îi depășește.

— Totuși, prețul de 8 lei și 10 lei pentru televizorul din cameră a fost trecut, după cum bine știm cu toții, în costul prestației. În cazul acesta dv. și alții în situația dv. încasați banii fără să oferiți parte de prestație cuvenită, parte din acești bani se constituie în beneficii, la beneficii sînt și dv. participanți și ni se pare că nu este tocmai etic. Cine se face răspunzător totuși de nefuncționarea a sute de aparate pe care le aveți în dotare?

— Recepționerii, ne-am gîndit noi, nu au vină, deparatorii nu au vină, iar compartimentul de resort din cadrul oficiului a făcut tot posibilul să se aprovizioneze cu piese de schimb.

— Și atunci cine e de vină, clientul?

— Mai plătește și clientul.

— Așadar, plătește statul și clientul. Pentru că, după părerea conducerei Oficiului de turism Bacău, aici nimeni nu este vinovat. Că și așa și altfel, clientul tot plătește.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Opinia unui alegător

Condiția scriitorului

Condiția fundamentală a scriitorului e Cartea. Cu alte cuvinte, condiția fundamentală a scriitorului este, ca a oricărui om al muncii, **Munca**. Toți marii scriitori ai lumii au fost mari muncitori, „sudoarea frunții”, această superbă metaforă, nu definește numai efortul nobil al săpătorului de pământ.

Nu poți veni, profetic, în fața mulțimii, dacă vrei să fii crezut scriitor — fără operă.

Opera, așadar, te înfățișează și te legitimează ca scriitor și ca muncitor în fața prezentului și mai ales în fața viitorului și a viitorimii.

Nu spun, firește, nici o noutate acum, însă mai sînt și adevăruri cuminți și elementare ce se cer reamintite și mai ales uneori reînviolate cu umilință și modestie.

La noi, în România, scriitorul l-au fost asigurate demn, și liber, și mobilizator dreptul la munca scriitorului, și dreptul la conștiința scriitorului și dreptul la răspunderea în fața viitorului pentru fiecare rînd scris. I s-a asigurat demn și liber și plin de răspundere rolul de grea încercare morală, și anume acela de a fi înainte-mergător al cauzei morale în numele unui popor întreg.

Zăngănitul săbiilor de tinichea ale unor false bătălii literare pentru un loc mai ușor de văzut într-o ierarhie alcătuită infantil și izvoită din convingerea imatură că dacă apucăm încă din viață căfărați cu scara vreunul far acolo vom rămîne de-a pururea și-o zi, se aude dureros de trist iritînd conștiința unui public care de mai bine de treizeci de ani se instruieste conștient și exigent în cadrul unei revoluții culturale ce a făcut să ne înscrim în rîndul țărilor în care se citește foarte mult.

Nu de-a pururea și-o zi durează ierarhiile alcătuite în urma acestor bătălii, ci numai o zi, de-a pururea e timpul iar dreptatea lui a transformat de atîtea ori în pagină ridicolă istoriile celor căfărați cu miini sperate pe scara gloriei în timp ce în spatele lor se lăfia, așteptîndu-i în liniște și senin, neantul.

Drama scriitorului, care n-a aflat încă, și uneori pînă la adînc bătrîneți, că înainte de a fi profet, se cere să pui la picioarele altorului jertfa unei Opere este de a fi hrana acestui ridicol. Nu spun, iar, nici o noutate că în țara aceasta, a noastră, se muncește enorm, se muncește, cum se spune, pe brînci, chiar dacă și aici am putea spune că s-ar putea munci și mai bine, dar se muncește, lumea vrea să iasă la lumină, să ajungă o zi cînd să respire sigură, fără grija zilei de miine, se muncește mult și există conștiința că trebuie să se muncească mult dacă vrem să trăim mai bine și mai frumos iar dacă în acest climat și în acest context se cere ceva scriitorului român, atunci ce se cere este să-și apere condiția de muncitor, cinstit și drept și dacă este vreo bătălie la care i se cere să participe este bătălia pentru o literatură adevărată, și cinstită, și dreaptă cu zilele noastre, ceea ce ar presupune munca și omnia muncii și solidaritatea presupusă de muncă și dragostea presupusă de muncă.

O falsă înțelegere a noțiunii de obște într-un stat care este al oamenilor muncii poate să izoleze obștea de adevăratele fundamentale ale societății. Obligația morală primordială a unui scriitor adevărat este de a apăra obștea sa de această izolare și de a apăra obștea sa de a fi arătată ca fiind străină de durerile mari ale poporului întreg.

Obligația primordială a unui scriitor este de a apăra cauza condiției sale de scriitor, adică de muncitor și de a apăra obrazul condiției sale de muncitor și demnitățile condiției sale de muncitor și frumusețea condiției sale de luptător autentic pe un front autentic al mai bine-lui. — Vine primăvara — îmi zicea foarte de curînd un țăran înghesuit de treburile — ieșim la arat, începe viața; am citit mult iarna asta, am citit mult și revistele literare, n-aveam încotro, trebuia să stau mai mult în casă, închis, însă acum vine primăvara și cred că și scriitorii abia așteaptă să vină primăvara să schimbe fața pămîntului, să are conștiința lumii și să o semente, trebuie să ieșim toți la arat, la aer curat și cine, cum zice un poet, nu mai poate ține coarnea plugului să înțeleagă că primăvara înseamnă înnoire...

DINU SĂRARU ■

Salvați Muntele de sare!

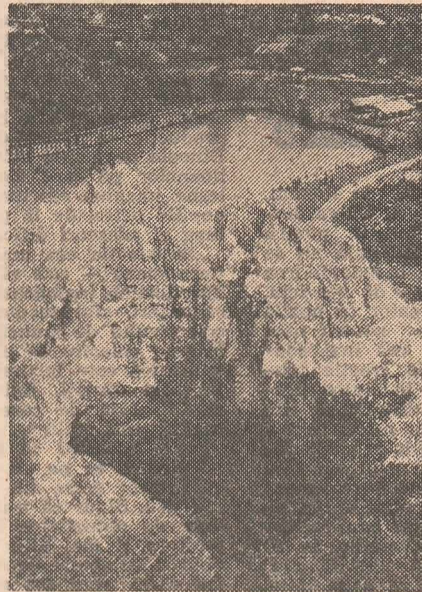
Spune legenda că în Lacul Miresei s-ar fi aruncat și s-ar fi înecat cîndva o nefericită mireasă părăsită de mire chiar în noaptea nunții. Geologii care au cercetat întreaga zonă a Muntelui de sare de la Slănic-Prahova, unde se află și lacul cu pricina, sînt prin definiție oameni practici și nu s-au lăsat induioși. Drept care contestă tragicul sfîrșit al miresei-fecioare, aducînd un argument greu de zdruncinat: apa lacului este atît de sărată — 300 g la litru! — încît nimeni, oricît de disperat ar fi, nu s-ar putea îneca în ea. Ceea ce nu-l împiedică pe distinsii cercetători Marciian Bleahu, Vladimir Brădescu și Florian Marinescu să descrie cu emoție, în cartea lor „Rezervații naturale geologice în România”, Muntele de sare:

„Coroziunea și eroziunea au lucrat acid în voie, creînd o mare varietate de forme — creste zimțate, ace, turnulețe zvelte, virfuri separate de mici șanturi, o adevărată dantelărie albă care scripește orbitor în soare... Apa ca smaraldul este prinsă între pereți surplombanți albi-cenușii, în care se întrezăresc complicatele cute pe care le face sarea, iar deasupra capului de-abia răzbate albastrul cerului. Acesta este Lacul Miresei... Masivul de sare, cu uimitoarele sale dantelării immaculate, cu sumbrul lac pe care-l ține captiv și cu binefăcătoarea apă sărată din Baia Baciului, constituie un ansamblu de mare valoare științifică și turistică, meritînd din plin rangul de rezervație naturală”.

— Muntele de sare este unic în Europa — arată și inginerul Valentin Alexandru C. Bulgăreanu, de la Întreprinderea geologică de prospecțiuni pentru substanțe minerale solide București. Din păcate, acest impresionant monument al naturii este în pericol.

Omul care trage semnalul de alarmă s-a specializat în limnogeologie, geologia lacurilor, știința despre raporturile mereu schimbătoare dintre apă și sedimentele lacustre, dintre apă, floră și faună, dintre floră, faună și sedimente, în contextul larg al formării nămolului. El este autorul a 20 de lucrări științifice publicate sau sub tipar și membru al unor societăți științifice de peste hotare. Noi argumente deci pentru ca avertismentul său să fie luat în serios. Dacă în unele domenii ale științei și tehnicii greselile de apreciere sau neluarea la timp a unor măsuri pot fi remediate ulterior, distrugerea unui monument al naturii este, evident, ireversibilă.

Ce se întîmplă cu Muntele de sare, după părerea inginerului Bulgăreanu? La baza muntelui se găsesc lacurile Baia Baciului — unde funcționează și un ștrand —, Baia Neagră — de unde se extrage nămolul necesar tratamentelor — și Baia Miresei, adăpostită în Grota Miresei, fostă salină de tip clopot, deschisă la începutul secolului trecut. Baia Miresei, cum am spus, conține o apă extrem de sărată, adîncă de 29,5 m. Tavanul de sare s-a prăbușit, dar restul salinei a rămas aproape intact, fiind în momentul actual, după informațiile interlocoitorului nostru, unica groată de tip

salină în formă de clopot de pe glob, perfect preservată. Bineînțeles, chiar dacă întregul ansamblu nu ar fi unicat, pitorescul locurilor și proprietățile curative ale lacurilor sărate le conferă o valoare deosebită.

Or, în ultimii ani, se întîmplă un fenomen îngrijorător: Muntele de sare și Baia Baciului se mișcă, mai exact, se tașează, coboară, în unele puncte cu o viteză incredibilă, dacă o raportăm la scara geologică — pînă la 1,3 m pe an. De ce? Muntele de sare și lacurile sînt așezate pe spinarea unui masiv de sare. Prin diverse fisuri de la suprafață își croiesc drum în interior ape relativ dulci, care produc dizolvări greu controlabile. Fisurile ineseși se lărgesc treptat, într-un ritm de 4—15 cm pe an. Observații amănunțite au fost efectuate recent de un colectiv condus de inginerul Ion Rădulescu, de la Institutul de cercetări și inginerie tehnologică, proiectare, construcții pentru industria minieră Deva, secția 2 București, iar datele respective au fost prelucrate de către inginerul Bulgăreanu la calculatorul electronic. Rezultatele sînt deci foarte precise.

— Am cercetat în ultimul deceniu circa 30 de lacuri cu proprietăți terapeutice din țară, între altele cele situate pe masivele de sare de la Ocna Sibiului, Cojocna-Cluj, Ocna Dej, Sovata și nu am întîlnit nicăieri țasări de asemenea anvergură ca la Slănic-Prahova — spune Valentin Bulgăreanu. S-au conturat trei zone de maximă țasare, deci cu viteza de „coborîre” de peste 80 cm pe an. Cauzele sînt multiple. Apa dulce care se scurge continuu de la gurile de apă defecte și de la dusurile ștrandului exercită o acțiune distructivă cu efect cumulativ.

— Latinii spuneau că apa sapă piatra. — Vă închipuiți ce se întîmplă cînd

din S.U.A. Iată despre ce e vorba:

În 1978, în numărul 9 al revistei Știință și Tehnică, a apărut articolul inginerului N. Șoiman de la Institutul Național de Motoare Termice, articol în care se arată că în S.U.A. s-a

zat în străinătate și aplicat la un motor de turism.

Trebuie să vă informăm că acest motor poate fi construit cu o investiție minimă, folosind orice fel de pistoane, asamblînd un bloc din patru plăci sudate și atașîndu-i sistemul de aprin-

Doi inventatori români revendică prioritatea unei invenții realizate în străinătate

inventat un motor neconvențional, montat pe modelul Ford — Torino și care dezvoltă la 4 cilindri 170 C.P. Este vorba de un motor fără arbore cotit și care folosește pentru transformarea mișcării de rotație a pistoanelor în mișcare de rotație, o placă turnantă de construcție specială. El, bine această placă turnantă este identică cu cea propusă de noi!

Vă alăturăm o copie de pe cererea nr. 4972 din 1972, însoțită de schema de principiu a motorului inventat de noi, precum și articolul din revista nr. 9 Știință și Tehnică, din care reiese clar că principiul mecanic pe care l-am propus cu șase ani în urmă a fost reali-

zată și alimentare de la orice motor convențional, cheltuielile fiind de circa 2—3 mil lei.

Motivul principal invocat de referat învoca faptul că cele două țije care unesc pistoanele și piesa în formă de U trebuie să respecte împreună cu blocul (1) și cilindrii un lanț de toleranță foarte strîns, imposibil de realizat în practică... Această apreciere este nu numai o ineptie, ci pur și simplu o insultă adusă inginerilor și tehnicienilor noștri care au construit atîtea mașini și piese competitive. Între acestea: mii de arbori cotiți, lucrare de mare precizie, sau elice pentru 55 000 t.d.v.

Un alt specialist care a dat

aviz negativ lucrării — căuînd de fapt nod în papură — a adus obiecția că rotația rulmenților aflați la capătul țije și care se învîrtesc pe placa înclinată, ar atinge viteza de 12 000 de ture, imposibilă pentru un rulment.

Din propunerea făcută de noi nu reiese că țija pistonului face contact cu placa înclinată prin intermediul unui rulment, ci așa cum se arată în expunerea invenției: „prin intermediul unei piese de legătură în formă de U, care are rolul de a înălțura învîrtirea pistonului în cilindru și de a atrage înapoi pistoanele din punctul mort în cazul nefuncționării aprinderii”.

Deci piesa propusă de noi urma să fie definitivată prin tălonări succesive, cuplajul făcîndu-se printr-un sistem de ghidaj cu camă, sau sferă, sau pur și simplu prin ghidaj camelat, așa cum reiese din schema publicată în revista Știință și Tehnică. Mai amintim faptul că pentru acceptarea motorului Wankel cu cilindri rotativi s-au realizat 200 de prototipuri, că, în ciuda unor numeroase obiecții, el a fost totuși construit, iar noi ne împiedicăm de un cuplu, de fabricarea unei plăci cu profil special, fără să avem în vedere că un motor atît de simplu poate suporta schimbarea pieselor, respectiv a cuplului după X kilometri prin deschiderea laterală a blocului, operațiune care ar dura cel mult 2—3 ore.

I. COPĂCEANU ■

Inginer la I.C.P.A.I.U.C.

C. SOFIAN ■

fizician

N.R. Documentele anexate scrișorii de mai sus pot fi consultate la sediul redacției noastre.

Dorel Cernomazu, 31 de ani, 31 de invenții brevetate

Unii mă întrebă: de ce-ți complici viața, omule? Aș vrea să le răspund că întrebarea nu-mi place

Am cunoscut recent, la Roman, câțiva tineri inventatori. Câțiva dintre acei tineri specialiști pentru care activitatea profesională nu se reduce niciodată doar la îndeplinirea strictă a sarcinilor de serviciu, ci se prelungește creator în nobilitate și autentică pasiune pentru nou. Noul sub forma sa cea mai concretă: activitatea de creație tehnico-științifică pusă în slujba producției. Sunt atât de tineri încât este greu să crezi că în numai câțiva ani, câți au trecut de la repartizarea lor în producție, au avut timp să realizeze mai mult decât realizează alții într-o viață. Inginerul Dorel Cernomazu, unul dintre ei, a depus la cabinetul tehnic al Uzinei de reparat transformatoare și aparataj electric din Roman nu mai puțin de 80 propuneri de invenții. Până acum, adică până spre sfârșitul lunii februarie 1979, i-au fost brevetate 31. Nu rezist tentației de a face un mic calcul. Cele 31 de invenții raportate la cei 31 de ani ai tânărului inginer...

- Dorel Cernomazu, ești absolvent al Institutului poli-tehnic din Iași, promoția 1970. În ce specialitate?
- Electromecanica, o pasiune încă din anii liceului. La facultate am frecventat asiduu un cerc studențesc unde se realizau acțiuni cu caracter aplicativ, cercul de mașini electrice. În anul 1969, împreună cu câțiva colegi, am realizat o „instalație pentru reglarea vitezei motoarelor asincrone”. În cadrul sesiunii cercurilor științifice studențești, colectivul nostru a obținut locul II pe țară.
- Lucrarea de diplomă a avut și ea un caracter practic?
- Fără îndoială. Era intitulată „Micromotor cu comutație statică”, noutatea pe care o aducea fiind traductorul de poziție inductiv. Prototipul realizat de mine, în condiții destul de rudimentare, la cămin, a funcționat perfect în fața comisiei.
- Și?
- Am fost repartizat la Uzina de reparat transformatoare și aparataj electric din Roman, pe meleagurile natale. Aici am lucrat și lucrez în colectivul sectorului prototipurilor. Întotdeauna am fost atras de lucrările cu caracter practic, aplicativ. Odată cu repartizarea, mi-am dat seama că îmi lipsea acea siguranță de sine în acest domeniu, fără de care nu poți realiza nimic. Am lucrat cot la cot cu muncitorii, reușind să învăț principiile de funcționare a sute și sute de utilaje electrice.
- Prima invenție?
- În 1972 am realizat un aparat pentru determinarea grupei de conexiuni la transformatoarele trifazate. Cele existente în țară erau aduse din import, nu erau portabile, măsurătorile neputându-se efectua decât în standul de încercări.

L-am proiectat și executat portabil cu o tensiune nepericuloasă, putând fi folosit în condiții de teren de către orice muncitor. Trei ani au durat testările dar, prin brevetare și generalizare pe plan național, aparatul meu, care reduce efortul valutar, contribuie la creșterea siguranței și fiabilității în exploatare a sistemului energetic național aducând o eficiență economică de 1,5 milioane lei.

- Am aflat că una dintre invenții a fost prezentată și la Expoziția de creație tehnico-științifică a tineretului de la Moscova.
- Într-adevăr. La Moscova am obținut o diplomă de onoare pentru invenția „Releu de gaze”. Am participat și la Leipzig, în R.D.G., la tradiționalul „Tîrg al maestrului de mîine”, unde mi-am întărit convingerea că realizările tinerilor noștri, capacitatea lor de creație, disponibilitatea pentru nou, pentru creația tehnico-științifică nu sînt cu nimic mai prejos decât cele mai bune realizări ale tinerilor din țările cu mare tradiție industrială.
- Sigur, despre Dorel Cernomazu se pot spune multe. Eficiența economică a invențiilor sale aplicate în procesul de producție se ridică deocamdată la aproape 5 milioane lei. Dincolo de aceste cifre, de numărul invențiilor și suma milioanei pe care ele le aduc economiei naționale, se pot lesne imagina eforturile tânărului inventator, orele, zilele și nopțile petrecute la planșetă, acasă sau în uzină, pe drumul lung și adeseori dificil al transpunerii ideii în practică.
- Satisfacția cea mai mare a unui creator — spune Dorel Cernomazu — este să știe că realizările lui, munca lui, care întotdeauna înglobează pasiune și uncoeri multe, foarte multe renunțări, sînt recunoscute, apreciate și mai ales necesare colectivului de muncă, societății. Am avut șansa de a lucra într-un colectiv de elită, în cadrul căruia creația tehnico-științifică este încurajată, în care tinerii creatori sînt sprijiniți și ajutați. Există acel cadru fertil de promovare a noului, fără de care nici unul dintre noi n-am fi putut realiza prea multe.
- Să cred că totul a decurs lin, fără greutăți, fără piedici, ca pe un drum pavat cu înțelegerea și sprijinul tuturor celor din jur? Ar fi prea frumos, ar fi ideal...
- Nu. Sigur că n-a fost și nu este chiar așa. Mă mai lovesc de obtuzitatea unora, de suficiența altora, de invidia multora și mai ales de acea stare de-a dreptul nenorocită cînd îți se spune de ce te complici, omule, de ce vrei tu să fie altfel cînd așa cum a fost pînă acum, a fost bine, a mers, nu ne-a dat bătaie de cap, nu ne-a adus necazuri. De! Noul pătrunde greu, atît în aplicarea practică cît și în conștiința oamenilor, în mentalitatea lor. Dar în general pot afirma cu mîna pe inimă că la noi există totuși atmosfera necesară pentru creație, pentru promovarea noului. Făcînd însă că după luni sau chiar ani de muncă și neodihnă, cînd ai pus la punct un nou procedeu, o invenție care trebuie aplicată cît mai urgent, generalizată chiar în interesul producției, al economiei naționale, trebuie să aștepti, uneori alți ani, pînă cînd factorii de decizie creează cadrul legal de aplicare. Sigur, de multe ori nu se demonetizează valoarea ideii, dar de ce acest lung drum al „ignorării” care frînează, amină nepermis de mult pătrunderea noului în practica de toate zilele? Iată întrebări la care cu greu pot găsi un răspuns.
- Aveți perfectă dreptate. Mai ales din punctul de vedere al creatorului care a zămislit 80 de idei tehnice, 80 de propuneri de invenții din care 49 își așteaptă încă rezolvarea. Să sperăm că în scurt timp, în interesul nostru, al tuturor, vom putea serie despre un tânăr inventator care, știu eu, la 33 de ani, deține 80 de brevete de inventator. Și acesta să se numească, bineînțeles, Dorel Cernomazu.
- În prezent lucrez la crearea unor dispozitive menite să contribuie la reducerea consumurilor de energie electrică și combustibili. Este problema numărul unu care mă preocupă și sper ca în curînd să ajung la concretizarea unor mai vechi idei care odată transpuse în practică vor contribui la o reducere importantă a consumurilor energetice și de combustibili.
- Succes!

DAN VASILESCU ■

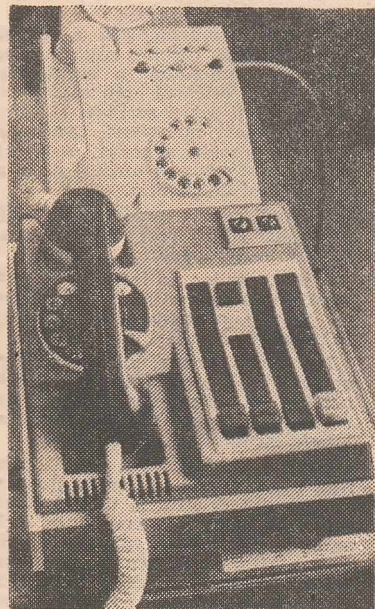
Realitatea ilustrată

Șasiu autopropulsat pentru terenuri în pantă. Acest șasiu este conceput astfel încît să poată fi echipat după necesități: cu echipament de stropit livezi, cu echipament pentru cosit și greblat fînețe naturale. Concepția aparține Institutului de cercetări științifice și inginerie tehnologică de mașini agricole în colaborare cu Centrul pentru mecanizarea agriculturii, Institutul de cercetări pentru mecanizarea agriculturii și Stațiunea de cercetări pentru cultura pajiștilor Măgurele-Brășov

Ce e nou în

COMUNICAȚII

Telefon cu înregistrare automată realizat de Institutul de cercetări și proiectări pentru elemente și echipament telefonic. Aparatul posedă, cu alte cuvinte, capacitatea de a reține pe bandă magnetică toate apelurile telefonice și, ulterior, de a le reda fonice.

MATEMATICĂ

„Autorii aduc și pe această cale mulțumiri colectivului din anumite secții ale întreprinderilor «23 August», «Electronica», I.I.R.U.C., «Aversa», Mecanica fină, IPROLAM din Capitală...”. Cuvinte de mulțumire adresate unor întreprinderi industriale care par a nu avea rost în prefata unei lucrări aflate sub tipar la Editura științifică și enciclopedică. Și totuși, în rîndurile de mai sus se ascunde una din semnificațiile majore ale volumului „Matematici contemporane. Nivel elementar și mediu”, de V. Ștefănescu, M. Enache, T. Popa, coordonatori academicieni profesori Octav Onicescu și Nicolae Teodorescu. În adevăr, plecînd de la indicațiile secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în sensul că în etapa de față esențialul constă „în efortul de îmbunătățire a conținutului învățămîntului, de ridicare a nivelului său științific și de legare tot mai strînsă de producție și viață”, autorii au elaborat o lucrare menită să contribuie „la munca de pregătire matematică a tinerei generații, la integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția — strategii fundamentale ale partidului nostru în domeniul modernizării și perfecționării învățămîntului românesc”.

Propunînd exerciții și probleme din domenii mai noi ale matematicii școlare și punînd accent pe latura interpretativă, cartea conține și o serie de probleme cu caracter practic din industrie, construcții, transporturi, agricultură, comerț etc. Ele sînt rezultatul colaborării autorilor cu diverse unități economice și industriale, care le-au oferit modele de probleme practice rezolvate cu ajutorul cunoștințelor de matematică. Sînt abordate și probleme de logică matematică aplicată la studiul unor circuite simple, introducîndu-l pe elev în lumea fascinantă a automatizării. Mîine, cînd va părăsi băncile școlii, aceasta va fi lumea lui.

ECHIPAMENT ENERGETIC

În curînd, la Întreprinderea de cazane mici și arzătoare din Cluj-Napoca va începe fabricarea în serie a unui original generator de injecție de petrol denumit GIP-5. Proiectat și realizat de către Institutul de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru echipamente energetice și mașini de ridicat — noul generator dezvoltă la gura puțului de extracție o presiune de circa 70 atmosfere, sporînd sensibil producția sondelor la care instalațiile clasice au un randament slab sau nu mai posedă capacitatea de recuperare a țiteiului din subteran. Instalația, complet automatizată, are o pornire rapidă, o funcționare silențioasă și un consum redus de combustibil convențional.

Moștenirea Ștefan Odobleja

Psihologia consonantistă și cibernetică

Apariția lucrării „Psihologia consonantistă și cibernetică” a doctorului ȘTEFAN ODOBLEJA, la Editura „Scrisul românesc” de la Craiova marchează un eveniment de mare însemnătate pentru viața științifică românească. De remarcat, totodată, că tipărirea are loc exact după patruzeci de ani de la publicarea primei ciberneticii teoretice generale intitulată — după unii neinspirat — Psihologia consonantistă (ȘTEFAN ODOBLEJA, Psychologie Consonantiste, Paris, Libr. Maloine, vol. I, 1938, vol. II, 1939, 804 pagini, 300 figuri, 700 referințe bibliografice). Lucrarea postumă datorată regretatului savant severinean — „Psihologia consonantistă și cibernetică” — are evident un pronunțat caracter polemic.

Pentru a cunoaște și mai bine importanța dialogului deschis de lucrarea savantului român este bine să arătăm că cibernetică generală teoretică a dr. Ștefan Odobleja cuprinde aproape în întregime ciberneticile ulterioare anului 1938. În acest sens Ștefan Odobleja a adus o precizare deosebit de importantă în cadrul unei comunicări prezentate la Congresul de la Amsterdam, demonstrând actuala criză a ciberneticii prin îndepărtarea acesteia de la cibernetică generală teoretică din 1938.

Pentru a ajuta din nou la unitate — a precizat Ștefan Odobleja — este necesar să cîntărim tot ce s-a creat pînă acum și prin actul de sinteză superioară a elementelor existente, să facem noi pași în lumea fascinată a acestei științe interdisciplinare.

În unicul interviu pe care dr. Odobleja l-a acordat televiziunii române, înainte de a ne părăsi pentru totdeauna, el ne-a spus că, dacă vom accorda atenția cuvenită logicii și legii selectivității prin rezonanță, în următorii cincisprezece-douăzeci de ani vom putea asista la nașterea unor mașini cu mult mai surprinzătoare decât calculatoarele zilelor noastre.

Această previziune a dr. Odobleja ne pune în situația de a rezolva și o altă problemă: este necesar să folosim conceptele de CONSONANTA și DISONANTA (aturi ale consonantismului) care sînt fericit asociate fenomenelor de rezonanță — atît de importante pentru cibernetică — sau să utilizăm în continuare noțiunile de ANTIENTROPIE și respectiv ENTROPIE adoptate ulterior?

O altă problemă viu disputată și despre care părerile sînt împărțite este conceptul de informație. Conform concepției și metodologiei elaborate de Ștefan Odobleja, conceptul de informație este mistic și idealist. Într-adevăr, care este caracteristica comună a noțiunilor „senzație”, „semnal de măsură sau de comandă”, „idee”, „judecată”, „veste”, „mesaj” etc., etc., cuprinse în acest „logiston modern” cunoscut sub numele de informație? Este această noțiune o abstractizare ce reflectă corespunzător realitatea?

Se cunoaște că „informația” este introdusă, între anii 1925 și 1928, de transmissioniștii de la Bell (Nyquist și Hartley) ca o măsură liniară a stărilor unui sistem de transmisie a mesajelor. Iar în această privință două lucruri sînt certe: transmisia semnalelor ce codifică mesajele nu se poate face în afara unui suport material iar această transmisie în sine nu are nici o valoare sau dacă nu provoacă consonanța dintre cel puțin două sisteme conectate în „cerc-vicios” (freed-back). Shannon a aprofundat ulterior (1945) această „măsură liniară” a stărilor pentru telecomunicații și automatice. Cunoscind lucrarea lui Odobleja, cît și pe cele ale transmissioniștilor, Norbert Wiener a înlocuit noțiunea de „material psihic” (folosită de Odobleja care are un conținut material, palpabil) cu noțiunea de „informație” pe care a încărcat-o cu sensuri care nu au nici o legătură cu măsura liniară-volumetrică a stărilor sistemelor. Această „descoperire” nu reprezintă — după părerea noastră — nimic nou ca idee. Unii afirmă, din contră, că tocmai această înlocuire de către Wiener a noțiunii de „material psihic”, folosită de Odobleja, cu noțiunea de „informație”, introdusă de transmissioniști, ar reprezenta piatra de hotar a ciberneticii. Or, după părerea noastră, noțiunea „informație” nu poate ține locul conceptului de „material psihic” care are o acoperire materială concretă și este esențialmente diferit de aceasta.

Da, se simte nevoia unui salt calitativ în acest domeniu, a unor sinteze și abstractizări noi pentru a face ordine în „materialul psihic” al lui Odobleja și a-l determina printr-o altă noțiune. Iată numai cîteva din motivele pentru care afirmăm la începutul acestei cronici că apariția lucrării PSIHLOGIA CONSONANTISTĂ ȘI CIBERNETICĂ a doctorului Ștefan Odobleja este un fenomen important în viața noastră științifică. Rămîne ca viitorul să rezolve această dispută fierbinte dintre conceptele și metodologiile care au dus la nașterea și dezvoltarea ciberneticii.

STELIAN BAJUREANU ■

Acțiunea Sănătatea Omului

Dosare deschise

● Vă prezentăm pe scurt situația de fapt și de ultimă oră a citorva dintre cele mai valoroase procedee, invenții și descoperiri de ordin medical aflate în atenția redacției noastre în ultimii ani. O parte a acestora sînt folosite în mod curent și cu rezultate remarcabile în practica terapeutică, dar nu puține dintre ele, cunoscute și apreciate pentru valoarea și efectele lor, valoare și efecte demonstrate, continuă să bată la porțile consacării, așteptînd verdictul comisiilor de specialitate ale Ministerului Sănătății.

Publicînd cele de mai jos dorim să reamintim că, în conformitate cu indicațiile exprese ale conducerii superioare de partid și de stat, promovarea noului în domeniul cercetării medicale reprezintă o sarcină permanentă și de maximă importanță, că respectarea ei cu strictețe este indisolubil legată de îmbunătățirea constantă a stării de sănătate a populației, că aceste înfăptuiri — după atestarea lor în cadrul laboratoarelor de specialitate — trebuie să devină bunuri ale întregului popor.

● Constantin Băcanu

Descoperitorul autovaccinurilor totale lucrează, prin detașare, în laboratorul de bacteriologie al Spitalului clinic de urgență, unde se bucură, după afirmațiile sale, de o atmosferă bună și de sprijin. Din păcate, posibilitățile unității respective sînt reduse, drept pentru care doctorul Băcanu e silit să bată toată ziua drumurile, efectuînd la Spitalul de urgență analizele imunologice, fiind autovaccinurile la Institutul de hematologie și așa mai departe. N-are un colectiv de lucru, absolut necesar în vederea punerii la punct a documentației legate de autovaccinuri. Spațiul în care își desfășoară activitatea e redus față de nevoile cercetării. Resimte lipsa unei stații pilot pentru producerea de vaccinuri injectabile stoc.

La 20 ianuarie a expedit Ministerului Sănătății instrucțiunile de preparare și administrare a autovaccinului complex total inactivat la 100 grade Celsius, inclusiv a celui antigripal, capabil să vindece gripa într-un răstimp de 24 pînă la 48 de ore. Deocamdată, n-a primit nici un răspuns.

● Grigore Osipov-Sinești

La 24 noiembrie 1978, prin dispoziția tovarășului ministru al sănătății, s-a atribuit localul din strada 11 Iunie nr. 10 al fostei Policlinici de triaj a Capitalei. Iată însă că au trecut și noiembrie, și decembrie, și ianuarie și nu s-a înregistrat nici un progres în vederea instalării, de fapt, nu s-a întreprins nici o lucrare de amenajare, nimic. Mai mult, după unele informații, se părea că localul urma să fie predat altora... În urmă cu cîteva zile analizîndu-se situația, s-au dat dispoziții categorice ca să se creeze condiții pentru începerea cît mai grabnică a activității în noul local. Aceste dispoziții au fost transmise conducerii Spitalului București.

Totuși, cînd va putea lucra la puterile sale reale Grigore Osipov-Sinești?

● Mihai Leontopol

Reputatul oncolog, autorul medicamentului brevetat „L”, are o detașare, pe 6 luni, cu începere de la 15 octombrie, la Centrul medical de fono-audiologie și chirurgie funcțională O.R.L. din București. Aici i s-au pus la dispoziție, prin intervenția Ministerului Sănătății, 20 de paturi și 3 colaboratori. Impietează asupra continuării și aprofundării cercetărilor sale lipsa unei biobaze. De asemenea, solicită o stație pilot pentru prepararea medicamentului original în forme farmaceutice standardizate, operație pe care o efectuează în prezent, în condițiile unei cereri foarte mari, manual, tableti-zind cavități mici. Se pune tot mai acut problema unei policlinici în locul actualului cabinet de consultații, știut fiind faptul că marea majoritate a bolnavilor vin la Centrul cu diagnostic precizat, ei avînd nevoie de tratament ambulatoriu.

● N. Ionescu-Dimbovița

Se împlineste un an de cînd cercetătorul N. Ionescu-Dimbovița a susținut, în amfiteatrul Institutului oncologic din București, un test public de serodiagnostic. Găsindu-l valoros, Comisia de verificare a metodei de serodiagnostic a recomandat Ministerului Sănătății să ia măsurile corespunzătoare pentru perfectarea în practică a acestei metode. În același timp s-a acordat inginerului chimist N. Ionescu-Dimbovița un spațiu corespunzător unde să-și desfășoare activitatea de cercetare. Este vorba de imobilul din strada Horațiu nr. 8-10, pe care dealtfel, de multă vreme, a și fost prinsă următoarea firmă: „Centrul experimental de serodiagnostic și tratament al bolii neoplazice”. Dar atît! Și asta deoarece nici pînă la ora actuală cei ce aveau îndatorirea să repare acest imobil, să-l amenajeze și să-l doteze cu cele necesare nu și-au onorat aceste sarcini. În prezent se mai lucrează la parchet și încă nu s-au întreprins toate cele necesare pentru asigurarea încălzirii imobilului. Totodată, trebuie să spunem că în cazul cercetărilor lui N. Ionescu-Dimbovița eforturile de pînă acum n-au putut conduce la o concretizare întrucît acesta continuă să refuze începerea activității, condiționînd-o de acordarea titlului de medic. Condiție nefirească, pe care n-am susținut-o și n-o susținem.

● Florin Dumitrescu

Activitatea actuală a Laboratorului de electrografie și bioinginerie aplicată este profilată în cea mai mare măsură (în proporție de 80%) pe rezolvarea unor probleme de bioinginerie, care se adresează industriei, cercetării biologice, agriculturii. Deși din cercetările anilor precedenți au rezultat o serie de metode, tehnici și aparate cu aplicație medicală, se întrevăd foarte puține șanse de aplicare a acestora în unitățile sau laboratoarele de profil medical. „De aceea, ne-a declarat dr. Florin Dumitrescu, sintem decîși să abordăm în viitor numai cercetarea de importanță economică și cu rezolvare imediată. Deoarece bioingineria este un domeniu strict legat de industrie, căreia i-ar putea aduce certe beneficii, noi nu excludem totuși posibilitatea unor colaborări cu tehnica aplicată în medicină, dar în acest sens este necesar să se răspundă olertelor noastre de colaborare. De asemenea, considerăm că tehnica medicală nu se poate dezvolta în condiții corespunzătoare decît în cadrul unor instituții aparținînd industriei, cu rigorile cercetării și producției impuse de acestea.

● Pavel Kozak

Testările, desfășurate în cadrul Spitalului clinic Fundeni, decurg conform protocolului. Numărul pacienților care au beneficiat de tratamentul Kozak, în acest cadru organizat, și care au fost externați pînă la ora actuală a ajuns la 10. Starea sănătății lor este considerată, după propria lor mărturisire, într-o terminologie de uzanță, ca ameliorată. Dar, dincolo de această simplă apreciere, pacienții au ținut să-și exprime satisfacția și bucuria că, în realitate, se poate vorbi despre o adevărată vindecare, ceea ce vine să adauge un important plus de semnificație la expresia „ameliorat”.

● Tamara Păunescu

Lucrează, după cum am scris nu demult în revistă, în cadrul Institutului de virusologie „Ștefan S. Nicolau”, pe baza unui contract de cercetare cu durata de 3 ani, urmînd să producă pe scară largă preparate apilitoterapeutice, a căror acțiune a fost testată și recunoscută ca valoroasă în tratamentul unei game întinse de afecțiuni. A primit, recent, aparatura necesară începerii activității, sticlărie și mobilier. N-are încă la dispoziție materia primă necesară, deși există în acest sens promisiuni ferme din partea Asociației crescătorilor de albine că, cel mai tîrziu la mijlocul lunii mai, solicitările de miere, fagure, propolis, mai ales, îi vor fi satisfăcute. Finanțarea contractului de cercetare încă nu s-a deschis, dar se pare că nu va întîrzia mult. Datorită acestei întîrzieri, se semnalează dificultăți în procurarea de aparatură. A declarat investigațiile privind acțiunea virusurilor ARN și ADN pe membrană celulară animală în tumorile Enzen și ascitele Erlich.

● Mihai Iubu

După cum am mai anunțat, de la 15 ianuarie 1979, Mihai Iubu activează în cadrul Spitalului de adulți din Cluj-Napoca, în compartimentul de O.R.L. al Clinicii medicale 3, acordînd consultații și tratamente în condițiile în care cererea este extrem de mare. În nici două luni, numărul pacienților a crescut de la 20-30 pe zi la 110-120. În conformitate cu contractul semnat cu Ministerul Sănătății, doctorul Iubu trebuia să primească, încă din clipa reluării activității, 2 medici tineri, care urmau să-l ajute, mai ales pe linia adîncirii și extinderii cercetării științifice, specialiști pe care inventatorul ar fi dorit să-l familiarizeze cu metodele sale originale, să-i formeze. Cererea, repetăm, stipulată în contract, n-a fost nici pînă acum onorată.

● Vasile Boici

În ciuda unor repetate solicitări, n-a primit încă personalul medical necesar aprofundării cercetării. Din cauza neîntregirii documentației științifice a medicamentului original, gîndit și realizat de Vasile Boici, exportul Boicilului, preparat foarte cerut peste hotare, întîrzie, Centrul metodologic de recuperare cu terapie Boicil avînd nevoie să fie încadrat cu specialiști în medicină internă și, mai ales, în recuperare. Se află, de asemenea, în suferință operația de trimitere a medicilor pentru perfecționare și familiarizare cu metoda originală, brevetată, de administrare a preparatului. Ultima serie a fost prezentă la Timișoara în decembrie 1978.

● Ioan Pușcaș

Declarîndu-se mulțumit de sprijinul primit în ultima vreme din partea Ministerului Sănătății și de colaborarea cu actuala conducere a acestei instituții centrale, doctorul Ioan Pușcaș a ținut totuși să-și exprime regretul în legătură cu edificarea viitorului spital orașenesc pentru care au fost alocate fondurile necesare. Acesta va fi terminat abia peste patru ani, deoarece Trustul de construcții județean nu are posibilitatea de a urgenta lucrarea. La ora actuală, cabinetele de consultații ale spitalului sînt asaltate zilnic de aproximativ 500 de pacienți, sosiți din toate zonele țării, marea majoritate fiind nevoiți să primească doar tratamente ambulatorii. Referîndu-se la faptul că, anul trecut, Fabrica de medicamente „Terapia” din Cluj-Napoca a produs tablete de ederen toxice, doctorul Ioan Pușcaș a ținut să mai declare următoarele: „Medicamentele toxice rezultate din pricina proastei purificări a ederenului au provocat intoxicații cutanate la un număr mare de bolnavi și pagube economice de sute de mii de lei. Cu toate acestea, pînă la ora actuală, nu s-a luat nici o măsură împotriva vinovatului principal. Faptul mi se pare cu totul inexplicabil”.

„Cazul Adamescu“ e unul din rarele evenimente de acest fel cunoscut în lume. Printr-o exemplară solidaritate umană, copilul din Borcea — Ialomița a străbătut rind pe rind treptele umanizării, demulzării și instruirii, ajungând ca după 18 ani de muncă desfășurată de un prestigios colectiv profesoral de la Școala specială și Liceul de nevăzători din Cluj-Napoca, cu sprijinul direct al Catedrei de psihopedagogie a universității, să devină primul orb-surd din România care trecea cu succes examenul de bacalaureat, visându-se cu nostalgie la porțile facultății...

1973. E vară toridă. De câteva săptămâni, Vasile Adamescu trăiește la cea mai înaltă tensiune. E încă fericit de reușita de la „bacalaureat“, dar gândurile se îndreaptă acum spre „admitere“. În boată țara au început deja înscrierile. E gata și „dosarul“ lui. Și-a făcut și vizitele medicale. Verdictul e cert: apt! Pleacă emoționat spre secretariatul Facultății de istorie-filozofie, cu speranța că visul lui de a deveni student la secția de psihopedagogie specială se va împlini. Hotărârea era veche. Era întâia oară în istoria universității clujene și a învățământului superior românesc, când la concursul de admitere se prezenta un candidat orb-surd. Nevăzători, se prezentaseră adesea la concurs și nu rareori, reușiseră chiar și înaintea unor văzători. Se înregistraseră și câteva cazuri de reușită a unor surzi. Dar niciodată nu s-a mai consemnat un astfel de caz! Secretariatul facultății a cerut atunci candidatul să efectueze o vizită medicală specială. S-a constituit astfel o supracomisie formată din trei medici, care au reconfirmat verdictul inițial: da, candidatul Vasile Adamescu poate participa la concursul de admitere...

Și iată-l din nou în drum spre examen. Străbate grăbit alături de fostul său diriginte drumul spre clădirea centrală a universității. Îi așteptau acolo profesora Geor-

geta Damian și lectorul universitar Valer Mare. Toți îl încurajează, deși erau conștienți că e o luptă grea, inegală. Vasile e singurul handicapat. Alături de 272 de candidați văzători, visază totuși un loc pe lista celor 29 viitori studenți. Îi revenea în minte textul unei informații parvenite de la Universitatea Lomonosov din Moscova. Cu un an în urmă s-au prezentat la „admitere“ 4 candidați orbi-surzi: trei băieți și o fată. Ei n-au susținut însă examenul de admitere, ci doar o verificare a nivelului de cunoștințe și

Povestea unei performanțe umane (X)

Vis și realitate: student

a capacității intelectuale de a face față cerințelor universității...

Se anunță intrarea în săli. Din nou emoții apăsătoare. Își pregătește „Picht“-ul și așteaptă subiectul cu răsuflarea întretăiată. E obosit. A învățat foarte mult pentru acest examen, dar concursul rămâne totuși concurs. Ar vrea să învețe mai departe, hotărât să facă totul pentru a demonstra că prin muncă orice om poate deveni util. Dar dacă nu va reuși? S-a gândit și la această alternativă: a-nvățat să dactilografizeze aproape perfect, știe să compacteze cărțile tipărite în Braille, ar putea lucra la confecționarea perilor sau a implementurilor din nuiele, ar putea lucra la cartonaj, ar putea face masaj și cite altele. Dar nu pentru totdeauna! E hotărât să se pregătească până va ieși învingător în această competiție, totuși neiertătoare...

Subiectul: Circulația și coagularea sângelui. Își adună în liniște ideile, apoi le așterne pe hîrtia specială de scris în Braille. De aici urmează să fie transcrise în „ne-

gru“ de o persoană desemnată special de conducerea facultății și apoi, introdusă între celelalte 272 lucrări, spre a nu i se crea vreun avantaj la corectare. Urmează apoi examenul scris la psihologie. Subiectul îi place. E pasionant: Memoria și educarea memoriei! A doua zi, „oralul“. „Trage“ bilet ca și ceilalți candidați, apoi, după o scurtă perioadă de pregătire, dezvoltă frumos și cursiv ideile. Comisia alcătuită din prof. dr. doc. Beniamin Zörgö și lect. univ. Gheorghe Băcanu e foarte mulțumită. Iese fericit. Afară, îl așteaptă și lectorul universitar Valer Mare. Îi povestește totul, apoi pleacă împreună spre școală, urmînd să aștepte cu emoție rezultatul...

Cîteva zile mai tîrziu, pleacă spre Siliștea-Nouă, însoțit de profesorul Stancu. Fostul diriginte, refuza ideea despărțirii de elevul cu care aproape 12 ani lucrase. Despărțirea aceasta îl dureau. Îi crea un gol în suflet. Drumul, străbătut de atîtea ori împreună, are de fiecare dată farmecul lui. Vasile e stăpînit meru de neastîmpărul cunoașterii. Îl interesează mersul lucrărilor de electrificare a magistrelor feroviare. Se interesează de stadiul construirii unor tronsoane mai dificile, de „destinul“ unor vechi poduri de peste Tirnavă, de al tunelelor sau al unor „bătrîne“ stații de cale ferată.

Abia așteaptă reîntîlnirea cu Siliștea. E nerăbdător să-l întîlnească pe tovarășul director Dumitru Nicolescu, omul care s-a îngrijit întotdeauna ca vacanțele lui Vasile să fie cit mai frumoase. Nu știe încă dacă a reușit la „admitere“, dar, oricum, ține să-i povestesc despre examenele grele pe care le-a susținut. Vrea să-l reîntîlnească și pe Costel Nedelcu, cu care a purtat adesea discuții interminabile pe teme de geologie. A dat și el „admitere“ la facultate. E dornic apoi să reia firul discuțiilor și cu studentul-medicinist Vasile Ștefan. Așteaptă să le reîntîlnească pe Viorica Văețuș și pe celelalte fete de la Casa de copii.

(Va urma)
CONSTANTIN MUSTĂȚĂ ■

Gheorghe Luchian, sau curajul de-a crește șase copii

(Urmare din pag. 1)

naval. La 6 el intră în schimb. În timp ce lucrează, de exemplu, la bordajele navelor, la ora 7, în apartamentul 26 sună ceasul deșteptător pe care tot el l-a așezat fie în dormitorul fetelor, fie în acela al băieților, după cum sint, de rînd, Viorel, Camelia sau Valentin să le îmbrace pe Gabriela și pe Angelica și să le ducă la grădiniță. În timp ce tatăl muncește pe șantier, cei din grupa mare își pregătesc lecțiile și pleacă, în jurul orei 13, la școală. Gheorghe Luchian încheie serviciul la ora 14.30. La ora 15.30 este acasă. Mîncîncă, mai deretică vreun lucru prin casă și la 16.30, cînd deschide la alimentară, se duce după cumpărături. După ce se înapoiază se apucă să facă mîncare. În privința aceasta, afirmă, n-au existat probleme fiindcă el știa să gătească încă de pe vremea cînd încerca s-o mai ajute pe soția lui. Care, dintre elevi, se întoarce mai repede de la școală, pleacă să-și ia surorile de la grădiniță. Ultimul vine Viorel, pe la 7 sau 8 seara, fiindcă el, ca elev de liceu, are ore mai multe. Ceilalți nu-l așteaptă. Membrii familiei se reuneșc rar, doar duminica, toți la o masă. Cum vine fiecare, i se pune sau își pune singur să mînce, în bucătărie. În afară de Gabriela și Angelica, toți ceilalți au obligația ca după masă să-și spele singuri farfuriile și tacimurile și să le pună la locurile lor știute. Tot singuri copiii își fac, curat, mătură și șterg praful în camerele lor. Cu spălutul rufelor e mai greu. Gheorghe Luchian are o mașină de spălat și au învățat să umble cu ea și cei din grupa mare. Însă cel care clătește apoi rufele încă în două ape este tatăl. Un singur lucru dintre toate treburile gospodărești îi vine peste mîină: călcatul. Norocul cel mare al casei a fost că fiicei lui, Camelia, chiar îi face plăcere să calce. Ziua, cum se vede, este grea și somnolentă e adînc. Ultimul care adoarme în casă e Gheorghe Luchian. Bani pe care-i ia el de la șantier, 1.700 lunar de cînd nu mai poate munci ore suplimentare, plus 1.070 alocația pentru copii, fac 2.770. Niciodată mai mulți. Tatăl poate să-i adune în fiecare seară și tot atîția fac. Însă el nu se gîndește să-i adune ci cum să-i scadă. Cum să-i cheltuiască, adică, în așa fel încît să fie mai bine. Bani, la care se adaugă și cei 200, bursa lui Viorel, pe care băiatul îi așază întotdeauna în mîna tatălui fără ca tatăl lui să îi ceară, nu sint nici mulți, nici puțini. Sint atîția cît familia să poată trăi, să rămînă în rîndul lumii. Copiii au haine destul de bune. Mai

poartă, bineînțeles, cel mic ce rămîne de la cel mare. Apoi, mîncarea n-a lipsit niciodată din casă. Și nici sănătatea, și nici buna învoire între toți și unirea. Așadar este bine, este chiar foarte bine. Cînd ajunge să se încredințeze de acest lucru, iarăși și iarăși, la capătul fiecărei zile, Gheorghe Luchian adoarme și el, frint de oboseală. „După ce-a murit Maria, ne spune, am făcut un fel de sfat în familie cu cei trei mai mari. I-am întrebat dacă vor să se risipească pe la unchi și mătușe. Ei au hotărît, atunci, să rămînem împreună. Eu le-am spus că o să trebuie să facă anumite lucruri pe care nu le făcuseră pînă atunci, ca să putem trăi și noi, dar că în nici un caz n-o să-i pun să care pietre de moară, ci va face fiecare ce va putea. Copiii sint foarte buni și au înțeles. Niciodată nu a fost nevoie să le reamintesc de discuția aceea, fiindcă nu și-au călcat cuvîntul.“

La Consiliul popular al Mangalicii, Florica Spînu, președinta colectivului de sprijin al autorității tutelare, afirmă: „Asta e o familie problemă pentru că n-au mamă. Noi am putea să-i internăm într-un cămin“. Mai departe, intrucît evident nu cunoaște chiar bine despre ce-i vorba, apelează la serviciile inspectorului, tot de la autoritatea tutelară, Ion Trifu, care ne asigură la rîndu-i că a fost o dată oaspetele familiei Luchian, chiar cu o zi înaintea discuției noastre, și-a constatat: „Mizerie de nedescris. Copii nesupravegheați. Tatăl lor, am auzit, trebuie să se recăsătorească. Noi am putea să internăm copiii în cămin. Dacă situația aceasta continuă iar tatăl nu se căsătorește noi putem face propunerea de a interna copiii în cămin chiar fără voia lui. Ori am putea cere decăderea...“ Asupra acestui din urmă cuvînt nu mai insistă, bănuind probabil dincolo bate vîntul, iar vîntul bate exact dinspre constatarea noastră că inspectorul Trifu nu cunoaște nici el prea bine situația și că, deasupra, jignește un om, pentru că „decăderea“ despre care vorbea, decăderea din drepturile părintești, cea mai gravă sancțiune pe care societatea noastră, prin Codul familiei, o ia împotriva unui părinte, poate fi o măsură valabilă pentru părinții denaturați, cei care nu mai prezintă nici o garanție de întreținere și educare a copiilor lor, pentru părinții care devin un risc pentru propriii lor copii, în nici un caz pentru Gheorghe Luchian care s-a înhămat la hamul greu de dus al creșterii altora. Acesta nu are de gînd să se recăsătorească, după cum singur ne-a mărturisit. Și dacă nu vrea, n-o să-l poată obliga inspectorul Trifu.

Însă, pentru că familiei de la apartamentul 26 i se va putea întîmpla să aibă nevoie și de alt fel de ajutor decît cel moral, am ținut să trecem, la Constanța, și pe la Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale. Ioan Iliescu, șeful Oficiului asigurări sociale și pensii de stat ne-a spus: „Luchian a venit la noi să încerce să obțină pentru copii, de pe urma soției, pensie de urmaș. Femeia a lucrat, într-adevăr, aproape 9 ani, însă situația din carnetul ei de muncă era astfel încît ieșea din prevederile stricte ale Legii pensiilor. Singurul for din țară care poate reglementa această problemă pozitiv este Comisia centrală de pensii de pe lângă Ministerul Muncii. Știu că dosarul se află acolo și problema este în curs de rezolvare“. La rîndul său, Florica Stancu, șefa Oficiului de asistență socială, cu aceeași promptitudine și înțelegere adînc omenească ne-a promis că va merge la Mangalia să constate direct situația acestei familii, nu numai prin subalternii săi de la autoritatea tutelară locală, și ca membră în Comitetul județean de Cruce roșie precum și cu ajutorul Consiliului județean al femeilor va face tot posibilul pentru ușurarea vieții acestor copii și a părintelui lor. „Vă închipuiți ce-ar însemna, de exemplu, la începutul unui an școlar, niște obiecte de îmbrăcăminte...“. Nu numai că ne putem închipui, dar tocmai pentru că ne-am închipuit o asemenea posibilitate frumoasă și discretă de ajutor am deschis ușa Oficiului de asistență socială. În sfîrșit, tovarășul Gheorghe Andronic, activist al Comitetului județean de partid, ne-a asigurat că va informa la locul cuvenit astfel încît cei șase copii din Mangalia să aibă în jurul lor, prin organele de partid și de stat locale și județene, adevărați prieteni și sfătuitori. Dacă amintim și conducerea șantierului naval, alcătuită din oameni foarte buni și înțelegători, după cum ne mărturisise Gheorghe Luchian însuși, precum și colegii săi de lucru, Gheorghe Dorobăț, Constantin Marchidan, Derviş Mamut, de exemplu, înseamnă că familia de la apartamentul 26 — unică, în situația sa, în județul Constanța — nu se va afla, la nevoie, singură.

Pe o masă, în dormitorul băieților, am zărit un manual de limba română de clasa a II-a. Era deschis, din întîmplare, la lecția „Sirena“: „Mă sărută zîmbitor / Tata la plecare, / Cînd sirena sună-n zori / Calda ei chemare, / Muncitorii — spune ea — / Fac mașini, tractoare, / Ai să faci și tu așa / Cînd vei fi mai mare. / După masă glasu-i drag / Parcă-ar spune: «Gata!» / Și se-arată iar în prag / Cu un zîmbet, tata.“

Desigur, Gheorghe Luchian nu-și crește copiii zîmbind, ci muncind din zori pînă-n noapte. După el a pornit un convoi de șase oameni la un drum lung. Au șase ținte de atîns. Pe măsură ce fiecare copil va ajunge mare, o țintă va fi atînsă. Rînd pe rînd, toate șase!

Nu numai chilipirgiii pot să cadă în plasa escrocilor...

Intr-una din zile s-a prezentat la locuința lui Gheorghe Rotariu din Piatra Neamț un necunoscut. Pretinzînd că este responsabilul unui atelier de jaluzele și rulouri, l-a întrebat pe acesta dacă nu este amator să facă o comandă pentru confecționarea unor astfel de obiecte. Cum Gh. R. tocmai avea nevoie de așa ceva, a convenit cu necunoscutul să procedeze la măsurarea ferestrelor. În final, ajung la înțelegerea ca să fie confecționate 15 rulouri în valoare totală de 13.750 lei, sumă din care Gh. R. plătește un avans de 2.000 lei, restul urmînd să fie achitat la primirea rulourilor.

Totul este consemnat într-o notă de comandă „tip“, prevăzută și cu inscripția unei parafe: „Atelier de jaluzele și rulouri. Com. Tarcău, jud. Neamț, Resp. Tyra Nicolae“.

Asemănător s-au petrecut lucrurile și la locuința lui Gheorghe Burlan din Tg. Jiu, care a comandat unui necunoscut 5 rulouri în valoare de 7.158 lei, plătind un avans de 1.500 lei. De data aceasta, pe nota de comandă era imprimată parafa cu numele numitei Hazoț Floare, din Baia Mare...

Teodor Suhami din Piatra Neamț nu s-a rezumat la plata celor 5.000 lei, ci a pretins Nicolae Tyra, drept avans din suma de 12.000 lei, cît valorau rulourile și jaluzelele comandate de el. Cu două săptămîni înainte de expirarea termenului de executare a comenzii N. T. s-a prezentat la client și a mai solicitat 2.000 lei, chipurile pentru procurarea unor materiale. Cu numai o zi înainte de expirarea aceluiași termen, N. T. solicită alți 2.000 lei, de data aceasta pretextînd că trebuie să achite contravaloarea transportului unei însemnate cantități de jaluzele și rulouri sosite cu trenul în Piatra Neamț. T. S. nu numai că îi înmînează și de această dată suma solicitată, dar îi mai dă și un număr de 6 mecanisme în valoare de 390 lei, rugîndu-l să le aplice la jaluzelele comandate.

Și astfel, din totalul de 12.000 lei, Teodor Suhami achită 9.000 lei, mai dă și cele 6 mecanisme amintite, fără să primească în schimb ceva, în afara notei de comandă și a promisiunilor amăgitoare făcute de Nicolae Tyra, care nu era altceva decît un veritabil escroc.

„Cum adică?! — s-ar putea mira cineva — escrocii poartă asupra lor documente legale?!“ Notele de comandă? Parafa?

Ba chiar mai mult, am putea adăuga noi. Nicolae Tyra avea și... autorizație de funcționare a atelierului de jaluzele și rulouri, așa cum preciza parafa imprimată pe notele de comandă. Și nu numai una, ci trei asemenea autorizații: una eliberată de Consiliul popular al comunei Tonisani, județul Prahova, alta de Consiliul popular al comunei Slobozia Conachi, județul Galați, și cea de-a treia, de Consiliul popular al comunei Tarcău, județul Neamț.

Ei bine, toate aceste autorizații, obținute prin inducerea în eroare a organelor respective, nu mai aveau nici o valabilitate, ele fiind anulate, din punct de vedere legal, de îndată ce se constata că titularul părăsise localitățile respective și, ca atare, nu achita impozitul cuvenit...

Dar, de unde să știe cetățeanul amator de jaluzele și rulouri aceste dedesubturi?! Cum să-și dea el seama că, în realitate, așa-zisul posesor de autorizație, cu parafă și note de comandă, este un impostor?

Alte aproape 70 de cazuri similare definesc activitatea de escroc a numitului Nicolae Tyra.

Locotenent-colonel Mihai Știr din Direcția cercetării penale a Inspectoratului general al miliției, care a definitivat dosarul, ne reține atenția că Tyra a înșelat nu doar la prima vedere ci chiar și cunoscuți, un fost coleg de școală de pîldă.

—Intr-adevăr. Este vorba de Andraș Simonfi din Galați, cu care s-a reîntîlnit după mai mulți ani de la absolvirea școlii profesionale. Simonfi, dînd crezare celor spuse de Tyra despre „ocupația“ sa, aceea de responsabil al unui atelier de jaluzele și rulouri, care îi asigura venituri destul de substanțiale, a făcut imprudentă, să afirme, la rîndul său, deși el era sincer, că și lui lucrurile îi mergeau bine, că are chiar și o sumă însemnată de bani la C.E.C. etc.

Cum a auzit despre economiile fostului coleg, Tyra le-a și pus gînd rău. A ticluit o poveste referitoare la ocazia care i se ivise pe neașteptate pentru procurarea unei mari cantități de materie primă pentru jaluzele, în condiții avantajoase, dar tocmai atunci cînd „nu făcuse prea multe încasări...“ Așa că l-a rugat pe Simonfi să-l ajute...

Gălățeanul nu stă prea mult pe gînduri și scoate de la C.E.C. 36.000 lei, pe care îi oferă lui Tyra. După care, drept „recunoștință“, fostul coleg dă bir cu fugiții. giții.

— Și totuși, din cele aproape 70 de victime ale acestui escroc, nu și-a dat nimeni seama cu cine a avut de-a face ca să anunțe miliția?

MIHAI GROZAVU ■

1

Ce e nou în București?

● Astăzi răspund primarii sectoarelor 1, 4, 5 și 7

— Tovarășe Gheorghe Manta, sinteți de numai câteva luni primar al sectorului 1. Cum a pășit sectorul în noul an?

— Am toate motivele să apreciez că 1979 a început bine pentru noi. Am îndeplinit sarcinile de plan și am obținut totodată, exceptând exportul, importante depășiri la toți indicatorii. Dacă ar fi să remarc câteva unități, m-aș opri, în primul rând, la Întreprinderea Automatică și la cea de aparate de măsură și control Otopeni. Privind la succesele înregistrate în lunile de început ale anului, nu mă pot declara mulțumit până la capăt. Ele există, fără îndoială, cifrele și comparațiile stau măturie în acest sens, dar sînt încă modeste, fiind cont de faptul că secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cerut întregii noastre industrii, deci și celei din sectorul 1 al Capitalei, dublarea și chiar triplarea realizărilor actuale de plan. Va trebui să ne întem efurturile pe linia găsirii de rezerve în fiecare întreprindere. Personal, consider că în unitățile noastre există asemenea rezerve, după cum există și foarte mulți oameni buni, harnici, dăruiți muncii lor.

— Am înțeles, dacă am înțeles bine, că sînt unele probleme în ceea ce privește exportul.

— Avem greutăți legate de nerealizarea planului la export pe lunile ianuarie și februarie. Întreprinderea Automatică, de pildă, n-are contractată la export decât jumătate din plan, iar cea de elemente pentru automatizare, numai 30 la sută. Într-un fel, avînd în vedere o sumedenie de factori, aceste dificultăți nu țin de noi, dar e de datoria noastră să le învingem, spre a putea să ne respectăm angajamentele luate. Am căutat și căutăm în continuare soluții, unindu-ne strădanile cu cele ale ministerului și centralei de resort, cu care colaborăm bine.

— Ca să închei acest capitol, mai sînt și alte greutăți, tovarășe prim-secretar?

— Mai sînt. Deși caracterul lor e, nu încep nici o îndoială, trecător, trebuie să fim conștienți de ele și să le tratăm cu maximum de seriozitate. Sinceritatea, privirea dreaptă în față a lipsurilor în vederea îndepărtării lor fac parte din stilul de muncă al partidului nostru, așa că n-am să ascund că avem probleme și în ceea ce privește realizarea planului de investiții. Industria sectorului 1 e, ca structură, axată pe utilaje. De regulă, din cauza planificării liniare a sarcinilor, furnizorii trimit utilajele la sfîrșit de trimestru sau la sfîrșit de an, creîndu-ne unele greutăți.

Conștienți de ele, sîntem decisi să muncim tot mai bine, spre a recupera, dacă va fi cazul, întîrzierile și a ne achita de toate angajamentele luate pentru 1979.

— Vorbiți-ne, vă rugăm, despre primăvară. Cum e ea așteptată în sector?

— Cu brațele deschise! Planul floricol pe anul în curs prevede peste două milioane de flori. Avem în brazde 650 de mii de pansule și părălute, cîmpuri întregi detrandafiri. Vom planta, cu totul, 65 de mii de arbori și arbuști, în cartierul Dorobanți, pe bulevardul Ilie Pintilie, peste tot. Am încheiat inventarierea locurilor virane și, pe 15 dintre ele, vom amenaja spații de joacă pentru copii, cu gazon, cu garduri vii. Am atras în acțiunea de înfrumusețare a sectorului pe toți cetățenii, organizațiile de tineret din întreprinderi și școli, în fiecare sîmbătă și duminică mii de locuitori participă la muncă patriotică, dornici ca sectorul lor să fie mai curat, mai bine gospodărit.

— Cîte apartamente s-au dat pînă acum în folosință? De la începutul anului, firește.

— Avem de realizat, în primul trimestru, 159 de apartamente în zona străzii Aviator Radu Beller. Termenul lor de predare, 31 martie și, juedînd după stadiul lucrărilor, sîntem încredințați că el va fi respectat.

— Din cîte știm, pe locul fostei cofetării „București” urmează să se construiască un complex hotelier. Care e situația lui? Ce alte construcții mai sînt prevăzute în sector?

— E în întîrziere. E vorba despre o investiție a I.T.H.R. a cărei finanțare încă nu s-a deschis. Rămînd în discuția în domeniul edilitar, doresc să adaug că așteptăm proiectul și detaliul de sistematizare a zonei Băncasa, în care va apărea, încă din acest an, un nou cartier. El va avea, în final, peste 4 mii de apartamente, destinate în principal personalului ce va lucra pe viitoarea platformă industrială aeronautică.

4

— Tovarășe prim-secretar Cornel Nicodă, dacă v-am întreba ce reprezintă sectorul 4 al Capitalei, ce ne-ați răspunde? În două cuvinte.

— În două cuvinte, nu-i ușor, dar am să încerc. Marile platforme industriale Dudești și Șulea, cartierele Balta Albă și Titan, sute, dacă nu chiar mii de blocuri ridicate într-o margine de altădată a Bucureștiului, adesea pe locuri virane. O populație de aproape jumătate de milion de locuitori, o producție industrială la nivelul unui județ cu dezvoltare economică medie.

— Vorbînd despre rezultatele ce are industria sectorului a încheiat

anul 1978, sinteți mulțumit? Dacă da, de ce? Dacă nu, de ce?

— În 1978 rezultatele au fost bune. Organele și organizațiile de partid, comunistii, toți oamenii muncii din sectorul 4 au obținut progrese însemnate în toate domeniile de activitate, realizînd și, în bună măsură, depășind sarcinile trasate de Congresul al XI-lea și Conferința Națională ale partidului. Din acest punct de vedere, cred că cifrele exprimă exact situația. Sectorul nostru a depășit planul pe 1978 cu 328 de milioane de lei la producția globală, cu 232 de milioane la marfă, realizînd suplimentar 74 de milioane la producția netă și 373 la beneficii. Acordînd o atenție deosebită exportului, am înregistrat și la acest capitol importante depășiri, atît la total cît și la devize libere.

— Numiți, vă rugăm, cîteva unități care au contribuit în mod special la obținerea succeselor amintite.

— Întreprinderea chimică Dudești, I.P.A.U.S., „Flacăra roșie”, Întreprinderea Policolor, altele.

— Întrebarea următoare vine de la sine: cum a demarat 1979?

— Cu unele dificultăți, deși, în ansamblu, planul pe februarie a fost depășit la toți indicatorii, cu 29 de milioane, de pildă, la producția globală. La noi, chimia are un rol preponderent, deținînd 60 la sută din ponderea producției industriale a sectorului, în perimetrul ei am avut și mai avem greutăți, mai ales în privința aprovizionării tehnico-materiale cu materii prime din petrochimie și cu grăsimi, decalaje care se resimt la nivelul întregului sector. Vreau să arăt că, în general, raporturile dintre întreprinderile noastre și cele din afara sectorului, furnizorilor sau beneficiare, sînt bune, pe această linie găsînd, de fiecare dată, o înțelegere deplină la organele municipale sau județene de partid. Totuși, fără să ne plîngem că cererilor noastre nu li s-a acordat atenția cuvenită, am insistat pe lângă M.A.I.A. și M.E.F.M.C. să ne ajute, ca și pînă acum, în rezolvarea problemelor de aprovizionare la Întreprinderea „Stela” și la Fabrica de carton ondulat și confecții, unde avem dificultăți cu asigurarea cantitativă și calitativă a materiei prime. Cum spuneam, greutăți mai sînt, dar avem convingerea că, printr-o mai bună colaborare, le vom rezolva în timpul cel mai scurt.

— Tovarășe prim-secretar, nu-i nici o noutate, pentru nimeni, că în perimetrul sectorului 4 s-a construit imens. Într-o fostă mahală a Capitalei s-au înălțat, sub ochii noștri și prin munca noastră, cartiere întinse, cu blocuri moderne și confortabile. Trecînd la prezent și scrutînd viitorul, ce se construiește și ce mai urmează să se construiască în sectorul 4?

— Numai anul acesta au fost date în folosință 455 de apartamente, în zonele Cățelu, Ozana și Vitan. Se lucrează intens la alte 100 de blocuri însumînd, ca sarcină de plan pe 1979, peste 9.000 de apartamente. Construim, construim mereu. Locuințe trainice și primitoare, blocuri cu spații comerciale, cu toate amenajările necesare unei vieți tot mai civilizate, ca o consecință firească a creșterii nivelului de trai. Oamenii din sectorul 4, asemenea tuturor cetățenilor României socialiste, trăiesc și vor trăi din ce în ce mai bine pentru că muncesc și vor munci din ce în ce mai bine. În aceeași idee, am procedat pînă acum la repararea și modernizarea a 30 de străzi și bulevarde, am asigurat pentru plantările de primăvară peste 57.000 de arbuști și arbori. E de datoria mea să menționez că în toate aceste acțiuni, începînd cu prestarea unor

munci mai puțin pretențioase la noile blocuri și terminînd cu curățenia în spațiile verzi, ars de gunoie, săpat de gropi și așa mai departe, am primit un sprijin substanțial din partea cetățenilor.

5

— Cu mulți ani în urmă, dacă trecem de Liceul Gh. Șineai, intrai direct în periferie. Cunoscuta periferie bucureșteană, case mărunte și străzi meschine. Totul dominat de dealul Cociocului. Tovarășe prim-secretar Eugen Maliu, locul descris în cîteva cuvinte este azi unul dintre cele mai frumoase cartiere ale Bucureștiului. Iar pe fostul Cocioc se află cea mai mare sală polivalentă din țară. Ce se va mai întîmpla, în continuare, în acest perimetru al sectorului 5?

— Într-adevăr, transformarea de care vorbiți îi face pe unii, care n-au mai fost de foarte multă vreme aici, să se frece la ochi cu uimire.

— Dacă n-au televizor. Pentru că sala de care vorbeam apare frecvent pe micul ecran datorită deselor manifestări culturale și sportive ce au loc aici.

— Bun. Iată în cîteva cuvinte cum se va dezvolta această zonă: blocurile de locuințe se vor construi în continuare pe Prolungirea Dimitrie Cantemir. La parter vor fi deschise magazine. Vizavi, Parcul Tineretului se va îmbogăți cu noi dotări de agrement, se va extinde orașul copiilor unde va funcționa și Casa centrală a pionierilor. Se studiază ca tot în acest parc să fie ridicată și o construcție unicat: turnul de televiziune cu o înălțime de peste 400 de metri, care va fi prevăzută și cu alte funcțiuni, de concert și agrement.

— Să trecem în domeniul industriei. O știre recentă ne informează că oamenii muncii de la „Autobuzul” au unele noutăți.

— Este vorba de un autobuz articulat de 17 metri lungime care în acest an va intra în producție de serie. Este echipat cu un motor diesel și corespunde celor mai exigente cerințe de confort. Dar să nu trecem chiar așa de repede peste problemele de sistematizare, urbanistică și construcții de locuințe pentru că sectorul este mai mare decît zona Parcului Tineretului.

— Vă rog.

— Cartierul Berceni se va moderniza și se va extinde. Și aici, ca și în alte puncte ale Capitalei, se va ridica un bloc turn cu 18 etaje. Apoi artera bd. Metalurgiei se va întregi cu încă 900 de apartamente și un cinematograful de 500 de locuri. În prezent, se studiază tema centrului civic al cartierului Berceni, unde, într-un viitor apropiat, se va ridica și o casă de cultură. Vorbînd de sistematizare putem aminti și legătura care se va realiza între Ferentari și șoseaua Giurgiuului, aici prelungindu-se și linia de tramvai existentă. Și acum putem reveni la industrie.

— Să revenim deci.

— La Întreprinderea de mașini grele s-au primit telexuri de felicitare de la Combinatele siderurgice de la Hunedoara și Cîmpia Turzii pentru excelența funcționare a cuptoarelor electrice de 100 de tone. De asemenea, o știre de ultimă oră: sînt pe drum către beneficiar, laminorul din Brăila, cajele de laminor și va fi gata în curînd coloana de fracționare pentru Combinatul chimic de la Borzești.

— Tovarășe prim-secretar, să abor-

dăm și un ultim aspect...

— Exact.

— Ar trebui să folosim mai mult și mai bine, mai eficient gîndirea tehnică de care dispunem în întreprinderile și centrele de cercetare din sector. Forța de muncă, capitol la care sîntem deficitar, trebuie suplinită prin realizări tehnice deosebite, moderne. Mă gîndesc la IMGB, la „Danubiana”, la „Viscofil”. Pe alt pian, al aprovizionării cu mărfuri a populației, ne propunem să avem mai multe spații comerciale. Am modernizat un număr important de piețe, s-au deschis multe magazine din parterele blocurilor nou ridicate, un exemplu este cel de pe Șoseaua Giurgiuului, dar eu cred că în această privință este loc pentru mai bine și noi ne străduim să și realizăm acest bine.

7

— Tovarășe prim-secretar Constantin Zamfir, sectorul 7 are un pronunțat caracter industrial, cuprinzînd multe întreprinderi de mare importanță pentru economia noastră națională. Mai mult chiar, unele dintre ele, prin produsele exportate, și-au făcut un bun renume în lume. Dați fiind spațiul redus pentru aceste interviuri, propuneți-mi dumneavoastră cîteva lucruri concrete, realizări de ultimă oră în domeniul industrial.

— S-o luăm telegrafic, plecînd de la o afirmație de principiu: noul nu apare peste noapte, ci este rezultatul unor preocupări în timp. Astfel, încă din 1973 la unele întreprinderi din sectorul 7 au fost realizate produse care rivalizează prin performanțe produsele similare de pe piața mondială. De pildă, Combinația de pantă-CP 12, construită la „Semănătoarea”, întreprindere care face export în peste 20 de țări, a obținut o medalie de aur la Tîrgul internațional de la Brno. De asemenea, Întreprinderea de mașini electrice — IMEB — realizează motoare electrice pentru industria metalurgică, motoarele pentru metro și pentru strungul carusel de 16 metri de la IMUAB. Și un ultim exemplu, pentru că am amintit de strungul gigant de la IMUAB, la Întreprinderea „Electrotehnică” se fabrică echipamentul de acționare electro-tehnic pentru „carusel”. Toate acestea sînt noutăți, multe dintre produsele menționate fiind, pînă nu demult, aduse din străinătate.

— Tovarășe prim-secretar, se spune despre sectorul 7 că este un sector lipsit de zone de agrement. Ceva adevăr este aici: sînt parcuri, dar fără dotări deosebite pentru agrement. Cum vor sta lucrurile în viitor?

— Într-adevăr, zone de agrement nu avem. Vom începe în curînd, la Ciurel, lucrările de amenajare a saabei de lacuri, zonă de agrement care, în final, se va număra printre cele mai mari și mai importante ale Bucureștiului.

— Care sînt noutățile în ceea ce privește construcția de locuințe?

— Sectorul 7 este sectorul cu cel mai mare volum de construcții de locuințe și social-culturale prevăzute a fi construite anul acesta. Astfel, se vor da în folosință aproape 14.000 de apartamente. Pînă în 1980 cartierul Drumul Taberei va fi, în linii mari, încheiat din acest punct de vedere, iar pe bulevardul Păcii — Armata Poporului, una dintre cele mai importante porți de intrare în Capitală, se vor da beneficiarilor în jur de 8.000 de apartamente. În legătură cu realizarea acestor locuințe, precum și a obiectivelor social-culturale, as vrea să remarc aportul masiv al oamenilor muncii din sector. În 1978 au fost construite 1500 de apartamente cu ajutorul gospodărilor noastre și promisiunile pentru anul în curs sînt, de asemenea, pe măsura realizărilor din industrie.

— Ați amintit și de construcțiile social-culturale.

— Da. Luna trecută a fost gata clubul muncitoresc al Întreprinderii de confecții și tricotațe-București. Au mai fost date în folosință și cămine de nefamiliști pentru muncitorii de la ICTB, de la ITB și IUPS.

— Tovarășe prim-secretar, cu ce probleme vin oamenii sectorului în audiență?

— Cu probleme de locuință și de ordin gospodăresc în cele mai multe cazuri. Dacă despre primele am vorbit, reliefind implicit efortul constructorilor și al oamenilor muncii în respectarea angajamentelor privind planul de locuințe, în ceea ce privește problemele gospodărești vreau să arăt că între noi și cetățenii există un dialog permanent. Mă refer la introducerea canalizării și a rețelei de apă pe unele străzi.

— Care sînt domeniile unde realizările nu sînt pe măsura dorințelor?

— Primul este cel al aprovizionării populației. Deși am extins și modernizat un număr de piețe, mai avem încă de lucru. În orice caz, anul 1979 va marca în mod sigur un salt important în aprovizionarea populației: mai multe magazine, mai multe mărfuri.

— Și al doilea?

— Este domeniul aprovizionării bazelor tehnico-materiale pentru zonele de agrement. Dar așa cum am spus, Ciurelul va deveni unul dintre cele mai frumoase colțuri ale Capitalei.

Interviuri realizate de
OVIDIU IOANIȚOIA ■
RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Răsunete la Lugoj

Un oraș mic ce naște oameni mari

Nu știu de ce, dar întotdeauna Lugojul mi-a coplesit puterea evocatoare a cuvintului. Urbea aceasta, lină ca Timișul ce-l taie-n jumătăți cu un cuțit de apă blîndă, are o solemnitate greu de pătruns, are o istorie românească atât de multă și de curată încît, mărunt, omul ce sînt nu-i poate pătrunde măreția milenară de cetate și loc de sta-vilă în calea nemuririi. E, la doi pași de Lugoj, pe un drum de piatră dură, sub poale de deal și istorie, un sat mic, Tapia, ce amintește de etimonul aceluia Tapae daco-roman, de unde a început împreunarea singelui celor două semînții, vedea Iorga în bănăteni, în figurile lor rotunde, cu ochii mari, cu fețele foarte arse de soare, cu mișcări iuți, cam speriate, cu trupuri vînjoase și comori de energie, deci vedea „dacul aspru, îngrămădit în muntele ultimei apăsări și pîn-dindu-l la guri, pe teritoriul aproape curățit, prin două expediții, pe barbarul băstinaș, italianul bronzat de soarele patriei lui”.

E, mai jos, spre Caransebeș, în Jupa de azi, Tibiscum-ul de odinioară, castru dezvelit, de arheologi pătimași și țărani vînoși, pentru scrierea completă și limpede a certificatului de naștere a poporului ce sîntem; e, alături, Jabărul, o stră-veche albie de așezare dacică, sat mereu îmbujorat de frumusețe și sănătate, unde cîndva s-a extras minereu de fier; e, în în-lănțuirea necunoscutelor de acum trei mii de ani, un cunoscut și unic tumult tragic, descoperit, în '65-ul acestui veac, la Susani, cu exact cinci sute de vase rînduite ca pentru un ultim și nedesci-frat ritual al înțelepților din era lor; e, pe dealurile din care se naște Padeșul, la Jdioara, un desen de ziduri rupte pe o stîncă suită în nori, pe unde umblă încă legende și taine, una descoperită întîmplător, jos, în valea Timișului, pe o buză de pămînt galben, de un țaran fericit: o comoară de argint, adică de arginți, adică de monede romane, o ulicică ascunsă de un necunoscut într-o vreme știută după efigii de zeițe și împărați cu stea în frunte.

Și cîte alte minuni răscolitoare nu pot fi evocate în tînutul Lugojului, multe fiind încă doar bănuite pe harta clar trasată a Daciei noastre, cum s-a con-vins învățătorul pensionar Ion Stratan, fost cititor și director de muzeu, acum aflat la vîrsta bilanțului netăgăduit, dar și la vremea regretului că milenii și secolele nu își dezvăluie ascunzîșurile toate nici măcar într-o viață de pămîntean cu o singură și măreață strădanie: istoria.

Iată-mă-s în muzeul rînduit de osîrdia inimosului dascăl, absent din Lugoj, dar prezent la Jabăr, la săpături. Lăcașul e în centrul orașului, lîngă ceas, pe stînga Timișului și în preajma monumentului de arhitectură modernă: Casa de cultura a sindicatelor. Mai sus, în aceeași jumătate a urbei, o alee cu statui și nume de aur — Ion Vidu, Traian Grozăvescu, Coriolan Brediceanu — duce la Teatrul popular, instituție de lumină, cu tradiție aici, unde, în vara lui 1869, Eminescu a „suflat” actorilor din trupa lui Pascaly replici din piesele, astăzi uitate, „Sărmanul muzicant”, „Mihai Viteazul” și „Gărgăunii”. Au mai trecut prin orașul acesta bănățean Alecu Russo, Alecsandri,

Titu Maiorescu, Caragiale, Alexandru Ioan Cuza (cărui lugojenii i-au cîntat, în cor, „Eu te las țară iubită, De-al tău cer mă depărtez”), Matei Millo, Ciprian Porumbescu, Bela Bartok, George Enescu, Nicolae Iorga, Camil Petrescu (în 1919 scotea ziarul Banatul), Liviu Rebreanu, Lucian Blaga (aici a scris drama „Mășterul Manole” și esul „Fețele unui veac”), Zaharia Stancu, Gala Galaction, Octavian Goga, Mihail-Sadoveanu, ca și alți iluștri bărbați.

Muzeul în care mă aflu a marcat trecerea lor prin orașul din inima Banatului. Știu și ei probabil că istoria merită a fi întregită prin acte concrete de cultură pămînteană, așa cum și modest și temeinic o făureau începuturile numite, apoi cetatea fortificată atestată la 1242, cu „bărbați viteji și temei mindre”, orașul liber dovedit prin 7 mai 1551, popasul lui Mihai Viteazul, la 1600, într-o căsuță neluată de valul sistematizărilor de astăzi, trecînd printr-o stăpînire turcească, o alta habsburgică, prin datele aniversare ale primei școli în limba română (1770), ale întîiului cor organizat (1810), ale societății secrete „Constituția” (1830), ale trupei teatrale ambulante (1841), ale celui care a fost „făclie și steag, cîrmă și povăituitor”, Eftimie Murgu, tribunalul bănățean al Revoluției de la 1848.

Proposind la anul acesta, se cuvine să ne amintim nu numai ziua istorică de 27 iunie, cînd s-a născut „Cimpia Libertății”, printr-o mare adunare populară, ci scri-soarea lui Murgu către Bălcescu, ca răspuns la „pro-grama și alte acte” trimise de revoluțio-narii din Țara Românească: „Eu, frate, să știu că am plîns de bucurie, cînd am luat știre despre timpul libertății în România; și cu nerăbdare aștept ca eu, carele după cum știu, ca rob ieșind din această țară, pentru că i-am vrut dezrobirea și carele tot din pricina aceasta iarăși am picat în robie amară, acum ca om slobod să văd România slobodă și să mă bucur de fericirea fraților mei, cari mai de mult ar fi meritat această soartă”.

Muzeul e prea mic ca să încapă în el atîta istorie demnă de neuitare și omagiu. Numai „școala normală capitală”, biseclară, ar avea nevoie de spații de pomenire a cărturarilor și elevilor cu nume și prenume devenite străzi: Victor Vlad Delamarina (întîiul poet dialectal, salutată călduros de Titu Maiorescu pentru al său celebru „Al mai tare om din lume”), Ion Popovici Bănățeanul, proza-tor, Coriolan Brediceanu, știut din „pro-cesul memorandiștilor”, socrul lui Blaga și tatăl lui Tiberiu Brediceanu (fost director al Operei române din București) și Caius Brediceanu (om politic, primul ambasador român în America Latină), Traian Grozăvescu, tenor cu voce de aur, Ion Vidu, „omul celor mai dulci cîntări românești”, Traian Vela, al cărui prim avion din lume s-a ridicat la Montesson, în 18 martie 1906, grație fondurilor puse la bătaie de Brediceni și „Reuniunea română de cîntări și muzică”, Aurel Ciu-pe, Zeno Vancea, Nicolae Ursu, pînă la pruncii de-acum, elevi ai Liceului „Co-riolan Brediceanu”, din care, sigur, „ge-na” atîtor și atîtor personalități va alege noi și noi oameni de cultură materială sau spirituală.

I-a fost dat Lugojului ca să continue gloria istoriei cu gloria culturii, la numele înșirate mai sus alăturîndu-se pic-torul, încă neuitat, Constantin Daniel, botanistul Ioan Heuffel, omul de teatru ambulant, George Augustin Petculescu, vestitul rapsod Nica Iancu Iancovici, compozitorul autodidact Marcell Mikes, autoarea „Căminului de domnișoare”, Anișoara Odeanu, scriitorul Victor Tory-nopol, folcloristul Nicolae Ursu, compo-zitorul Filaret Barbu; nu pot fi omise, aici, rîndurile profetice dintr-un calen-dar popular pe anul 1848: „O, cîntați români, căci adesea un cîntec este destul să facă pe un om nemuritor și o nație fericită. Adesea un cîntec a fost mai tare decît armii întregi. Cîntați, dar, și pre-cum cîntecul rîndunelii anunță primăva-rea, tot așa și cîntecul nostru să ne an-unțe primăvara unui viitor fericit”. Ajungem, prin acest mesaj, la actualul cor „Ion Vidu”, dirijat de Remus Tașcău, cor laureat al marilor concursuri din anii noștri, ca și al Festivalului național „Cîntarea României”, și atîngînd cota maximă a vibrării vocilor în omogenita-tea marilor orchestre, cu un repertoriu atât de bogat, încît ar trebui zile și nopți nenumărate pentru un concert al totului-tot. Aci, în preajma corului, stă Teatrul popular cu secții în română, germană și maghiară, cu stagiuni permanente, dar mai ales cu actori inimoși, de talent și imaginație, pe care și eu i-am aplaudat în efteva spectacole de neuitat, desfășurate în săli pline, cum au fost „Omul care”, de Horia Lovinescu, „Ultima oră”, de Mihail Sebastian, „Slugă la doi stăpîni”, de Carlo Goldoni, puse în scenă de un prieten al lugojenilor amatori de fru-museți teatrale, regizorul Naționalului timișorean, Dan Radu Ionescu.

Arta plastică își are și ea continuatori

de tradiții strălucite. E în plină afirmare un talent de un tulburător simț al armoniei cromatice, tînăra Petronella Sirbu, laureată a Festivalului național „Cîntarea României”; sînt știuți și apreciați Silviu și Florica Orăvișan, Constantin Onae, Ingo Glass, Nicolae Lazăr, naivul Gheorghe Doja, ceferist de meserie și pictor de du-minică fiecare cu „personale” și toți în cele „colective”.

Tot din acest muzeu modest ca pro-portii văd lăcașul colosal în care Lugojul își întregeste tradițiile, cu imaginare săli închinată literaturii (sînt azi în plî-nă afirmare cenaclurile „Ion Popovici Bănățeanul” și „Cuvinte românești”), va-lorificării tezaurului folcloric, teatrului de păpuși, cărții și bibliotecii, baletului, fanfarei, filateliei...

Văd, la loc de cinste, în muzeul din inima orașului, date de reper din istoria muncitorească a Lugojului (încă la 1844 se enumerau bresle ale tăbăcarilor, piep-tenarilor, aurarilor, argintarilor, țesăto-rilor, tinichigiiilor, armurierilor, curelari-lor, olarilor, strungarilor), cu evidențiere a momentului 1921, cînd, la Congresul de creare a Partidului Comunist Român, numele delegatului Iacob Schaschek apa-re pe locul 39 în procesul verbal devenit document și temelie pentru faptele dura-bile de apoi.

De aici, așadar, din zilele noastre, mu-zeul devine inuși orașul; ies din lăca-șul solemn și intru în urbea zorită de starea activă a muncii și vieții. Lugojul nu e coplesit de tradiții. Elanul devenirii și-a descoperit vocația noului, a econo-micului, de la cultură — la industrie. Viețuiesc și conviețuiesc, în acest munici-piu (din 1968), 45 000 de români, ger-mani, maghiari, din care 5 400 sînt texti-liști și textiliste la I.T.L. și Filatura de mătase naturală, alte mii la „Mondial”, „Calapoade”, întreprinderea de utilaje și piese de schimb, Mobilă, Fabrica de pro-duse lactate, cooperativele meșteșugărești „Munca” și „Lugojana”, în noua întrep-riundere de utilaje de ridicat și transpor-tat, adică de macarale și poduri rulante, toate formînd o platformă industrială cum nici nu visa Cornel Cristureanu, fost ucenic la '48-ul naționalizării, acum om cu două licențe și înaltă funcție de con-ducere la „Textila”, prieten bun cu orteci-tii tinereții sale în pantalonii cîrpiți și brațe moi, Wilhelm Grosz și Iosif Schüs-sler, primul, deci W. G., avînd în aceeași fabrică o ștafetă completă: tata și ma-ma, sora și fratele, socrul și soacra, so-ția și feciorul. Imi zicea meșterul texti-list că la pensionare are ambiția să in-vite corul „Ion Vidu” și fanfara, să cin-te împreună „Oda bucuriei”, a bucuriei sale că e cel mai fericit om de pe fața pămîntului, el, Wilhelm Grosz, ucenicul din '48, cînd I.T.L.-ul avea 150 de mun-citori, el, Wilhelm Grosz, fericit că a apucat să muncească alături de cei mulți — 5 400 — de astăzi, în condiții cum nici că visa bătrînul său tată, cel din foto-grafia de la pupiturul trudei sale neoste-nite, cînd ieșea la preumblare pe ulițele strîmte și noduroase, pînă în umărul caselor strîvite de crengile pomilor, sin-gurii uriași.

Pentru această revoluție indus-trială, Lugojul a mers în pas cadentat, s-au construit cinci microrăioane, cu 4 500 de apartamente, spații co-merciale de tot felul, străzi, canale, parcuri, creșe, gră-dinițe, școli, o casă de cul-tură și se are în obiectiv imediat o sumă de proiecte impuse de, să zicem, cei opt mii de nou-născuți în ultimii zece ani, de cei 11 000 de preșcolari și elevi: mii de apartamente, două școli, creșe, grădi-nițe, o sală de sport, un cinematograf, un hotel, o casă de mode, o policlinică, dispensare, grupuri școlare, o piață acoperită, un magazin universal, „bazate” pe fabricile existente și pe cele viitoare, nu puține.

În 1985, Lugojul va avea 75 000 de lo-cuitori! Aș putea, acum, să-i cer, imagi-nar, un interviu dr. Valeriu Braniste, redactor al ziarului „Drapelul” (1901—1920), cu o singură întrebare: „Ce altceva ați fi putut visa?” Iar răspunsul n-ar fi decît un periplu lugojan și, poate, un reportaj la anul 1985 cînd producția indus-trială a Lugojului va atinge valoarea a 20 de miliarde de lei, dublu față de cincinalul '76—'80. Și, repet, populația va fi de 75 000, cifră pentru care, imi zicea profesorul Gheorghe Luchescu, directorul Casei de cultură „Ion Vidu”, cele 120 de formații artistice de amatori vor trebui să fie „multiplicate” așa încît să spo-rească mindria fiecăruia de a fi locui-tor și ziditor al frumuseților din mono-grafia aflată mereu în curs de întregire și înaltare.

Și încă o dată, acum, cînd mi se pare că reportajul își respectă intrucitva con-diția, cuvintele sînt puține și neputin-cioase pentru evocarea fidelă a orașului care-mi copleşte firea și voința. Le-ar trebui forța și amplitudinea „Răsunete-lor” lui Vidu pentru a transmite acest tumult uriaș de energii care caracteri-zează Lugojul de azi.

TEODOR BULZA ■

Iubirea de frumos

Revistele școlare

Mai multe licee din țară sau chiar gimn-țipăresc cite o revistă, adesea pe cheltuiala rîntilor copiilor, faptă foarte laudabilă. Ur-dintre aceste reviste le-am văzut, unele școli reviste le-am vizitat și am spus ce socote potrivit pentru profilul lor.

Am primit din Galați primul număr al vistei școlare intitulată **Petale de lumină**, edi-tă de Școala generală nr. 29 (ce bine s-ar po-ți aici în loc de număr de școală numele un-dintre marii noștri patrioți care au viețuit această parte de țară, și sînt mulți, pentru în apropiere se află satul lui Costache Negri-moșia cărui se întilneau pașoptiștii moșdov-cu cei munțeni).

Odată cu numărul revistei mi se adresează cîteva întrebări legate de viitorul profilului vistei. Socot de interes mai general cîteva vînte în această privință. Să fie cit mai mu-elevi publicați cu lucrări literare sau științifi-proprui, pentru că litera tipărită este un stîr-lent excepțional, mai ales la această vîrstă. Să fie cit mai puține articole teoretice pe care e-vii le pot citi în alte ziare și reviste la c-sînt abonați ei sau școala. Să nu-și întilnea-prea frecvent propriii lor profesori în pagin-revistei, căci, cum pun ei problemele, elevii a-lorcle de curs: să fie în acest sens, invi-ț-profesori de la alte școli să-și împărtășească

Realitatea ilustrată

Via

Feldioara în că este comu-tru că o maci-ani în urmă-proiect, formu-au simțit nei-tați, prefigu-de mîine. Din-construit și d-de cultură și-blocuri cu 30-Cele patru

Dropia

Tatăl tatălui meu i-a spus tatei că a văzut-o și a orbit.

Ea locuiește într-o sămință de aur, minunată. Ea trece pe cimpuri : e piciorul pe care-l așază luna în iarbă, cu care luna merge dintr-un sat în altul. Ea trece numai prin locul liber dintre două ore, dintre două zile ce-și urmează, de aceea timpul nu o ruginește, și are pană luminindă... Un vânător a vrut s-o impuște, dar glonțul

s-a întors în armă, pușca s-a risipit și a curs, vânătorul nu a mai găsit drumul spre casă, a rămas în văzduh închis.

Ah, cum o așteptăm înfiorați : într-o iarnă, s-a apropiat de o așezare — și noaptea odăile s-au luminat ca de soare, lumina a doborât citeva case vechi, zăpada s-a topit, frunzele uscate au înverzit, câștile goale de pe masă cu vin tare s-au umplut — de așteptare casele noastre sint niște grăunțe răcoroase bune pentru dropie.

GABRIEL CHIFU ■

— Tovarășe primar Stelian Manolescu, am dori să vă întrebăm pentru început ce credeți că este caracteristic vieții din Vălenii de Munte ?

— Munca.

— Acest răspuns nu mai surprinde în anul 1979. La care formă concretă a muncii vă gândiți ?

— La reconstrucția orașului.

— Adică ?

— Demolăm pe de o parte ; construim pe de altă parte. Construim blocuri, școli, grădinițe. La ora actuală, spațiile comerciale sint încă în barăci.

— Ce anume se construiește în orașul Vălenii de Munte ?

— În 1978, am construit 160 de apartamente, 6 săli de clasă la Liceul industrial „Nicolae Iorga”, o grădiniță în cartierul Miulești, o școală de 4 ani și un cămin cultural — acestea din urmă în cartierul Valea Gardului, numai cu munca patriotică a cetățenilor.

— Chiar se poate construi în exclusivitate cu muncă patriotică ?

— Se poate. În anumite puncte. Rețineți, vă rog, precizarea.

— O reținem. Dar de ce o reținem ?

— Lucrurile stau cam așa : cetățeanul x sau y va fi demolat, casa lui fiind așezată în afara zonei construibile. În locul casei sale se vor ridica o școală și un cămin cultural — lucruri de care are nevoie. El simte că rămâne locuitor al orașului în primul rînd prin aceste construcții.

— Să revenim la blocuri !

— Fiecare întreprindere are program de muncă patriotică. În două săptămîni, am băgat în pămînt 1300 de metri conductă pentru alimentarea cu apă a orașului. Nu e ușor.

— La muncă patriotică vin și directorii ? Pun adică mina pe unelte ? Vă întreb, căci îmi place modul dumneavoastră direct de a discuta.

— Nu e firesc ?

— Ba da.

— Cum să nu participe și directorii dacă eu particip ? Cu cine fac eu un schimb de cazma ? Participă, tovarășe, participă. Titus Constantinescu, de la I.G.C.L., Stăicu Crișan de la Teșătoria de mătase, Alexandru Tabără de la C.L.F. — toți directorii. Mateescu Ion, președintele C.O.M. de la I.P.I.L.F., Lup Alexandru, secretarul comitetului de partid de la I.E.P.M.N., și ei.

— Ce va însemna pentru acest oraș aplicarea Legii sistematizării ?

— Cam la sfîrșitul anului 1990 vor fi 2500 de apartamente — populația de acum va locui în întregime și confortabil la bloc. Un grup școlar cu secții de profesională, liceu industrial și școală de maștri ; un frumos complex muzeistic „Nicolae Iorga” ; un spital cu 250 de locuri ; un complex hotelier cu spații de

producție ; o grădiniță cu 6 grupe de copii ; canalizarea orașului în întregime ; un pod modern peste pîrul Văleanca.

— Pod modern ? Ce înseamnă aceasta ?

— Cu 4 benzi de circulație. Altfel, pod-pod.

— În domeniul industriei, ce se va întimpla ?

— Extinderea țesătoriei de mătase, o întreprindere de blănuri artificiale și pluș, o fabrică de confecții, una de piese de schimb pentru tractoare și mașini grele. Și o mare uzină. Un autoservice, un depozit C.L.F. cu capacitatea de 5000 tone.

— În final, cu ce oraș va semăna orașul Vălenii de Munte ?

— Cu Vălenii de Munte. Nu putem schimba clima, așezarea, tradiția, gîndiți-vă că sint și case care rămîn în picioare. Or, ele au 'un stil neconfundabil.

— Pe vremuri veneam să-l vizităm avînd în buzunar manuscise, pe marile intelectuale revoluționare Miron Radu Paraschivescu. Ne dădeam jos din tren și ajungeam în gară. O gară frumoasă. Acum vedem o baracă. Asta cam ce vrea să însemne ?

— Forul de resort ne-a trimis un proiect fantezist pe care l-am refuzat. De atunci nu mai dă nici un semn de viață.

— Aplicarea Legii sistematizării ce greutăți v-a creat ?

— Greutăți am avut. Am dat și amenzi, am și demolat ce se construise în plus sau fără aviz.

— În încheiere am dori să ne oferim un exemplu care să probeze că Legea sistematizării, în fapt legea viitorului civilizată și confortabil, se aplică riguros și aici, în Vălenii de Munte.

— Decretul de demolare a casei cetățeanului Stelian Manolescu l-am semnat eu, primarul Stelian Manolescu.

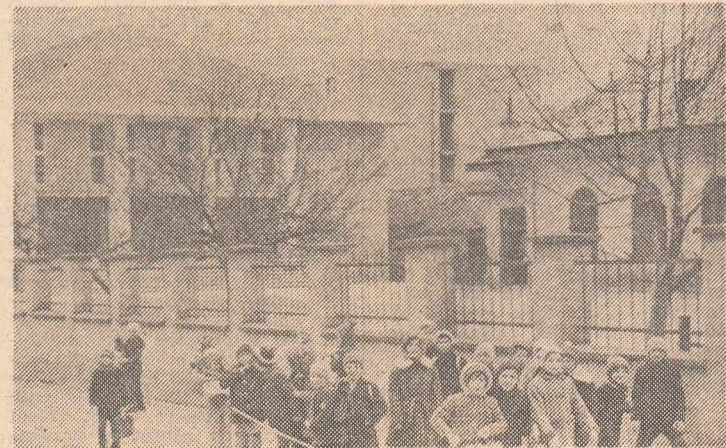
EUGEN SECELEANU ■

erinența. Este dureros chiar în acest prim număr să vezi că mai mult de jumătate din puținele pagini ale revistei sint ocupate de texte ce e poți citi în orice ziar local. Trebuie cîntărit fiecare articol, fiecare cuvînt dacă se poate. Ipoi, copiii din clasele gimnaziale trebuie mai legrabă încurajați cînd scriu poezie despre telenle lor mai familiare legate de natură și păiînți, de flori și animale, mai degrabă decît de narile teme atît de scumpe nouă tuturor, dar parte greu abordabile de către poezii formați. Ipoi, recenzii, să se facă mai ales cărților foarte bune, cărțile mai puțin importante să nu intre în tenția atît de puținului spațiu ce-l au la îndemînă. Apoi, să fie invitați scriitorii cei mai mportanți din țară să-i vadă elevii, să poarte dialog cu ei, peste ani, acestea fiind evenimen-e unice pentru fiecare. Apoi, istoria, marile titorii voievodale, moșmintele marilor noștri năințași să le știe de timpuriu fiecare copil al colii, unde se află. Excursiile în munți să fie notdeauna combinate cu vizitarea locurilor is-orice de seamă.

Aceste reviste trebuie să aibă și căldură su-letească, neuitînd nici o clipă că se adresează opiiilor ce trăiesc în căldura familiei, a părin-ilor, iar problemele legate de educație să im-brace o față mai sensibilă, didacticismul rece și eoretic nu ajunge niciodată la inima omului.

Pe lingă liceul din Blaj, pe care l-a vizitat și înărul Eminescu, elevii Transilvaniei de atunci aveau și o mică grădină botanică, unică în Eu-ropa, pe lingă o școală de atunci. Copiii nu tre-buie să simtă că au plecat de acasă, că școala re fi altceva decît grădina bine îngrijită a pă-riinților lor.

IOAN ALEXANDRU ■

Feldioara

mai cheamă în, doi. Pen-dită cu trei colectiv de cetățeni care fie consul-chipul zilei ul oraș s-au dloșință casa cartier de apartamente. zootehnic,

trei vegetale și un complex de porcine cu 33 000 de capete au adus comunei locul II pe județ, la producția de grîu și III la producția de lapte. Urmare a acestor rezultate este că majoritatea țăranilor au case noi : Ioan Neagu, Ilie Munteanu și Gheorgh-e Cașeanu au case cu etaj, iar cîțiva dintre cei care au con-tractat animale cu statul și-au cumpărat mașini. Eugen Taus și-a cumpărat și un tractoraș, iar fratele său, Nicolae, a venit la sapă cu mașina, la fermele mai îndepărtate. Nu știi care de la care au învățat : bărbaiții de

la neveste sau nevestele de la bărbaiți. Cert este că feldiorene-cele sint harnice și, cum spun ele, dichisite. Viiorica Taus, so-ția unui frate, este atît de bine organizată încît numără cîți car-tofi pune în cuib și știe cît ob-ține ; știe cînd lucrează pînă la 12, cînd pînă la trei și știe cînd lucrează peste normă. La început au luat-o femeile în ris, dar de cîțiva ani, toate o urmea-ză. Multe se schimbă în viața satului, îmi spune în continuare Vetuța Pirtea, o bihoreancă ven-ită prin '63, tehnician C.A.P. și șefa unei ferme de legume,

acum secretară cu propagandă și membră a comitetului execu-tiv. Țăranii gătesc mai multe feluri de mîncare și cumpără prăjituri de la cofetărie. Labo-ratorul de cofetărie din Feldioara desface săptămînal 14 000 de prăjituri în peste 30 de sorti-mente. La cîmp, femeile vin îmbrăcate frumos și apoi se schimbă pentru lucru. Merg la coajor și la teatru, în comună existînd o foarte bună forma-ție de teatru, cu o veche tradiție. În anul 1911, se juca Năpasta, iar acum, D-ale carna-

valului. Este un spectacol, aflăm, de zile mari. Și pentru că vorbim de civilizație trebuie amintite citeva preocupări mai serioase și mai elevate întîlnite în Feldioara. Țăranul cooperator, Otto Pla-fer este pasionat de viticultură. Citește continuu literatură de specialitate, are chiar o biblio-tecă. Nicolae Conca, în 1972, pe 150 de hectare cultivate cu plan-te medicinale, a creat linii de mentă noi (de Feldioara) și o seră de butași de levănțică. Iar pe Eugen Suciuc, lucrător la aba-torul din Brașov, îl pasionează

muzica, muzica de operă. Are toată opera lui Verdi înregistra-tă pe benzi și pe discuri. Are chiar o cameră Verdi. Medicii Lucreția și Alexandru Pitiș, lo-cuiesc de 16 ani în comună. Ultima inițiativă a lor fiind asi-gurarea asistenței medicale con-tinue, a gărziilor și tratamen-te-lor la sediul dispensarului. O inițiativă salutară care ar putea fi extinsă și în alte comune. Oprindu-ne aici, copiii care vor veni pe lume în Feldioara anu-lui 1981, vor fi orășeni sută la sută.

ELENA GHERA ■

De circa patru săptămâni, locuitorii soselei Colentina nu mai pot beneficia de aprovizionarea cu sâna, chofir — acestea mai ales — și uneori nici cu iaurt. Întrebând, aproape zilnic, responsabili unităților din zona Teiul Doamnei, de pildă, mi s-a spus că, la fel, zilnic, ei trimit comenzi centrului respectiv al sectorului 2, dar acesta nu le onorază. (V. Alexandru, București)

Mă numesc Aranka Nagy, sînt din comuna Toplet, județul Caraș-Severin, și am apelat la ajutorul dumneavoastră pentru obținerea certificatului de naștere al fiicei mele, Buscă Ștefania Edith, de la Consiliul popular al orașului Roșiori de Vede. Vă mulțumesc pe această cale pentru ajutorul primit și vă instițez că am intrat în posesia actului solicitat. Această în urma intervenției dumneavoastră.

Din partea Comitetului de partid al sectorului 3 al Capitalei:

„Referitor la scrisoarea adresată redacției de către Lica Popa, om al muncii la Întreprinderea „23 August” în aplicarea Decretului 68/1976, Comitetul Executiv al Consiliului popular al municipiului București a înlocuit lista localităților situate la o distanță de pînă la 30 kilometri de Capitală, cu posibilități pentru cei încadrați în muncă să efectueze zilnic naveta, fără a fi necesară schimbarea domiciliului. La poziția 19 din această listă se găsește comuna Bulbucata. Faptul că, după apariția decretului, L. P. și-a schimbat domiciliul în Clejani, Ilfov, nu-l îndreptățește să primească stabilirea în Capitală, întrucît actual stipulează că pot primi numai cei ce s-au adresat anterior intrării în vigoare a acestui decret.”

Am citit în FLACĂRA despre Vasile Adamescu, un serial impresionant, pe care-l urmăresc cu o deosebită atenție. Sînt și eu mamă și bunică, îi doresc acestui minunat tânăr putere de muncă și viață îndelungată. Sper din suflet că științele moderne vor înfăptui o minune, aceea de a-i reda vederea, deși acest om este el însuși o minune, o excepție, alături de care nu poți să nu fii solidar. (Floare Cret, comuna Holod, județul Bihor)

Din partea I.A.P.L. Segarcea:

„Urmare articolului „Micul dejun...” apărut în revista FLACĂRA nr. 49/1978, vă facem cunoscut: pentru darea cu întîrziere a restului unui consumator de către ospătarul Radu Ștefan la punctul stradal din strada Blănaru, acesta a fost sancționat cu retragerea unei trepte din retribuție pe timp de 3 luni de zile. Vă mulțumim pentru sprijinul acordat.”

Sîntem doi lucrători ai Direcției generale agricole județene Mureș care în permanență avem muncă de teren și uneori, forțați de împrejurări, trebuie să pierdem timpul așteptînd să se ridice barierele de cale ferată. O astfel de situație s-a întîmplat în data de 29. 01. a.c. la pasajul C.F.R. pîzît din comuna Ogra, județul Mureș, care închide drumul ce duce spre localitățile Lăscud și Giulus; bariera s-a închis la ora 9,30 și a fost deschisă la 10,23, motivîndu-se de către cantonier că acesta este regimul de funcționare. Sofierii celor 16 camioane ce transportau pietriș, cu care am avut timp să stăm de vorbă, ne-au spus că treaba asta se repetă zilnic. (Emil Haiduc și Petre Popa, Tg. Mureș)

De la Ministerul Educației și Învățămîntului:

Inspectoratul școlar al județului Botoșani, la cererea tov. Moisie Silviu îi poate oferi catedră de limba engleză la școli din Dorohoi. Inspectoratul școlar al municipiului București ne-a comunicat că, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare, profesorul Moisie nu poate să primească locuință și nici să construiască în municipiul București.

Din partea Comitetului municipal de partid Drobeta-Turnu Severin: „În urma analizei efectuate,

Constantin Ciocirlău din municipiul Drobeta-Turnu Severin — care s-a adresat redacției FLACĂRA solicitînd sprijin pentru obținerea unei locuințe — s-a hotărît ca numitul să fie inclus pe lista de priorități pentru a primi locuință din fondul de stat pe anul 1979, fiind cuprins la poziția nr. 3 pe tabel.”

Sîntem surdo-muți și eu și soția și avem 2 copii pe care trebuie să-i creștem. Din partea părinților nu avem ajutor. Fîind calificat în meseria de zugrăvopsitor, am solicitat încadrarea la diferite întreprinderi, unde am aflat același răspuns: nu avem posturi libere; am aflat însă că motivul ar fi acela că, fiind surdo-mut, colegii de muncă nu s-ar putea înțelege cu mine. Soția mea este și ea calificată în meseria de lustritor de mobilă, există posturi în orașul Oravița, refuzul este însă același. Chiar nu se poate face nimic și pentru doi oameni ca noi? (Familia Brinzei Floarea și copiii, strada Brazilor nr. 1, comuna Ciclova Montană, județul Caraș-Severin)

Ceea ce mă determină să vă scriu este faptul că, de 6 ani, încerc la Oficiul de poștă și telecomunicații Craiova să obțin aprobarea instalării unui post telefonic și nu reușesc — cererea este înregistrată cu nr. 1123/29.01.1973. Abia în 1977, prin adresa nr. 5371/09.06, mi s-a răspuns că cererea nu mi se poate rezolva din motive tehnice. As fi înțeles acest lucru, dacă pe strada pe care locuiesc nu s-ar fi instalat între timp posturi unor persoane care au făcut cerere odată cu mine! Dar așa? (Ion Ciocoranu, strada Aleea a VIII-a Teilor nr. 8, Craiova)

Mă numesc Tigellu Păun, sînt elev la Liceul de matematică-fizică Slobozia, Ialomița, și vă scriu în numele mai multor elevi: după cum se știe, faza interjudețeană și cea finală a Festivalului național „Cîntarea României” au loc în vacanța de primăvară. Însă tot în această perioadă au loc și finalele la olimpiadele pe obiecte. Cum mulți elevi sînt antrenați în apele manifestărilor, am dori să aflăm dacă Ministerul Educației și Învățămîntului ar putea decala datele lor de susținere, astfel încît elevii să poată participa la amîndouă.

Sînt din comuna Vinga, județul Arad. Comuna noastră are o populație de circa 2.000 locuitori. În ultimul timp, cam de prin luna octombrie a anului trecut, oficiul P.T.T. local funcționează cam cu defecțiuni în ceea ce privește distribuția presei; ziarul „Știința”, de pildă, apare la noi cu o zi, două, întîrziere. Sîntem o comună bine gospodărită, în trecut nu am avut astfel de situații, iar lucrul mi se pare cu atît mai nefiresc cu cît pe la noi tace, oprind, mai multe trenuri pe zi, plus autobuzul aeroporturilor Arad și Timișoara. (Filip Ticăciuc)

Din partea Consiliului popular al județului Galați:

„Aspectele semnalate în scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către Alexandru Popa, din comuna Jurăști, prin care îi reclamăm pe cei 8 copii care nu-i acordă nici un sprijin, se confirmă. Au fost luate măsuri ca secretarul consiliului popular comunal să-i acorde sprijin pentru întocmirea documentelor necesare a se adresa instanței de judecată în vederea obligării fiilor săi la contribuția pentru întreținere. A.P. a fost de asemenea ajutat cu cantitatea de 1.000 kg lemne de foc, care au fost transportate din pădurca comunală la locuința sa.”

Din partea Comitetului de partid al sectorului 7 al Capitalei:

„În legătură cu scrisoarea adresată redacției FLACĂRA de către Valentina Marian, prin care solicită anularea amenzi impuse datorită lipsei de curățenie din zona blocurilor de pe bulevardul Constructorilor, avîndu-se în vedere propunerile formulate de colectivul de cercetare și angajamentele asuma-

te de cetățeni în cauză, Comitetul Executiv al Consiliului popular al sectorului 7 a reanalizat contestațiile formulate, dispunînd anularea sancțiunilor și absolvirea celor 20 de deținători de contracte de plata sumei la care fiecare a fost amendat.”

Am solicitat de la Direcția de alimentație publică a sectorului 8 din strada Carol Knappe nr. 14 o adeverință de vechime pe anii 1954, 1955 și 1956, ani în care am funcționat la magazinele „Petru Maior” 70 și „Petru Maior” 73. Cererea am depus-o în luna septembrie 1978 și, nici pînă astăzi, nu am primit vreun răspuns. (Petre Niculescu, T.C.M.M. Ohaba Ponor, comuna Pui, județul Hunedoara)

De patru ani sufar de diabet zaharat, fiind, firește, un regim foarte sever. Dintr-un anumit radiofonic am aflat de curînd că Fabrica de dulciuri „Kandia” din Timișoara a lansat pe piață ciocolată dietetică pentru diabetici, reușind chiar să cumpăr acum o lună, din Cluj-Napoca, acest produs, fiecare tabletă, de 30 grame, avînd numai 5 grame glucide și costînd 3 lei. De atunci acest produs a dispărut, am mai căutat la Cluj-Napoca, degeaba; la noi, la Alba, vînzătoarele au rămas uimite cînd le-am arătat ambalajul, întrebînd dacă au așa ceva. Vă rog, în numele tuturor suferinșilor de această boală, să publicați aceste rânduri. (Ștefan Drimbăreanu, Alba Iulia)

Mama mea, Ecaterina Rusu, în vîrstă de 89 ani, care locuiește în comuna Vlădești, Argeș, precum și locuitorii din această localitate, sînt îngroziți de prăpădul pe care-l fac urșii ce vin în comună și ziua, făcînd ravagii în gospodării prin uciderea și mîncarea vitelor, oilor, porcilor etc., oamenii fiind neputincioși în fața acestor namile și bîgînd frică mare în copii și bătrîni. Vă rugăm să publicați aceste rînduri pentru a se face demersurile necesare și a se scîpa comuna de teama în care a intrat. (Ana Iancu, București)

Din partea CENTROCOOP:

„Vă facem cunoscut că cererea Elenei Cochină din Constanta a fost soluționată favorabil, în sensul că suma de 5.000 lei pretinsă de aceasta în schimbul celor două cojoace executate necorespunzător de către Hojda Gheorghe, cojoacar cooperativă de consum din comuna Salva, județul Bistrița-Năsăud, i-a fost achitată de către acesta prin mandatul poștal nr. 69 din 24 ianuarie a.c. Vă mai informăm că am întreprins măsuri pentru ca astfel de lucruri să nu se mai repete.”

Sîntem părinții copilului Ștefănescu Gheorghe suferind de ihtioză congenitală. Ne-am tratat copilul în județ, în țară și peste hotare dar fără rezultate pozitive. A fost în cele din urmă internat, în perioada 11.12.1978-10. 01. 1979, în secția dermatologie la Spitalul Fundeni, la Pavel Kozak. El ne-a vindecat copilul și încă gratuit. Sîntem convinși că organele de partid și de stat competente vor sprijini și mai departe aplicarea metodei lui Pavel Kozak.

Sîntem viitorii locatari ai blocului nr. 36 din strada Emil Bodnaraș nr. 39, sectorul 7. Primul termen de dare în folosință a fost 31.03.1978. Al doilea, 31.12.1978. Deocamdată blocul este ridicat în parte pînă la IV, în prezent lucrările fiind sistate. Socotim că este absolut anormal ca noi să tot semnăm decalări de termene cu întreprinderea constructoare, pentru ca lucrătorii acesteia să-și poată primi retribuția — și beneficiile, depășirile de plan, cine știe?! — fără a ști dacă măcar revoluionul viitor îl vom petrece în casă nouă. (Scrisoarea este semnată de M. Bărbulescu)

Din partea Consiliului popular al municipiului Ploiești: „În legătură cu scrisoarea

adresată revistei FLACĂRA de către Maria Potîngă: cazul a fost soluționat, Mariei Potîngă — și familiei sale — repartizîndu-se, în blocul A-10, apartamentul 7 cu două camere și dependințe, în cartierul Ploiești-vest, unde s-a și mutat.”

Sîntem cetățeni ai orașului Fetești-gară din județul Ialomița. Este al doilea an, sau mai bine-zis a doua iarnă, cînd cei care locuim în blocuri suferim de frig. Noi înțelegem nevoia economiei de combustibil și energie, dar nu înțelegem să trăim în locuințe cu o temperatură de 10 sau maximum 12 grade, fără a avea apă caldă de loc. Majoritatea familiilor noastre au copii mici, muncim în meserii pentru care este imperios necesar să ne putem odihni, ne sînt necesare condiții elementare de igienă. (Semnează Teodor Solomon, împreună cu un număr de 14 cetățeni)

Din partea Consiliului popular al județului Prahova:

„Situația tovarășei Nina Enc, din Ploiești, sesizată redacției dumneavoastră, a fost rezolvată: i s-a stabilit domiciliul în municipiu.”

„ANUNȚ IMPORTANT! Cu începere de la 1 februarie 1979 orele 14 se interzice existența în cîmin a oricărui fel de alimente sau mîncare, borcane cu grăsimi, iaurt, gemuri, conserve etc... Se vor folosi numai pahare din material plastic pentru aducerea apei... Nu se admit ambalaje din sticlă chiar cînd acestea se folosesc pentru apă” — stă înscris pe ușile și ferestrele cîminului Grupului școlar UCECOM din București, strada Econom Cezărescu 47, cartierul Grozăvești.

N.R. — Nu dăm numele elevului care ne-a trimis un exemplar din acest afiș, din motive lesne de înțeles. Socotim însă, ca și elevul în cauză, că o asemenea „grijă” gospodărească are fragilitatea ambalajelor incriminate.

Din partea Procuraturii Generale a Republicii Socialiste România:

„Faptele sesizate de către Ion Ionescu s-au confirmat. Într-adevăr, Nistor Ortansa, soția șefului Centrului de croitorie nr. 5 al Cooperativei „Avîntul Îmbrăcămîntei”, a fost încadrată cu lucrul la domiciliu însă, în realitate, aceasta nu prestează nici o activitate, obiectele de îmbrăcăminte trecute în bonurile de comandă pe numele ei fiind confecționate de către alte persoane care primeau contravaloarea mameoriei de la Nistor Rom, soțul acesteia. S-au luat măsuri pentru începerea urmăririi penale împotriva persoanelor vinovate, cauza fiind supravegheată de procuror.”

Mă numesc Ioan Zmeu, domiciliu în Iași, strada Costache Negri nr. 62, scara D, apartamentul 1. Locuiesc în acest apartament din anul 1976. Sub apartamentul pe care-l dețin se găsește o sifonarie. Aparatul sifonaric este așezat direct pe ciment, fără nici un fel de izolare fonică. Zgomotul produs ne face liniștea imposibilă

De la Comitetul municipal Tecuci al P.C.R.: În legătură cu sesizarea adresată revistei privind vînzarea preferențială a hainelor de blană velur și existența unor nereguli privind vînzarea pungilor de PVC am constatat: cele 16 haine de blană velur sosite de la București în octombrie au fost vîndute la magazinul „Femina” în mod corect. Aspectul cu pungile PVC se cercetează de către Direcția economică a Inspectoratului general al miliției, deoarece se profilează anumite nereguli. Vă vom comunica rezultatul cercetărilor întreprinse.

De la Comitetul municipal Galați al P.C.R.: În legătură cu cererea pentru primirea unui spațiu locativ corespunzător a tovarășului Done Ion din Galați, om al muncii la Șantierul naval, vă informăm: COM-ul din întreprindere l-a inclus pe

tabelul de priorități pentru a primi locuință în 1979.

În legătură cu o cerere similară a tovarășului Oprea Dumitrache din comuna Sivița, om al muncii la Întreprinderea mecanică navală Galați, vă informăm: COM-ul întreprinderii a aprobat repartizarea apartamentului 21 din blocul A1, strada Sîlozului, corespunzător familiei sus-numitului.

De la Procuratura județeană Dimbovița:

Organele de urmărire penală au efectuat cercetări împotriva lui Sorică Gheorghe, fost bucătar șef la restaurantul „Dimbovița” din Tirgoviște, pentru comiterea infracțiunii de delapidare. Prin rezoluția din 24 octombrie 1978 s-a dispus scoaterea de sub urmărire a învinutului Sorică Gheorghe întrucît s-a reținut că gestiunea a fost colectivă și răspunderea materială aparține tuturor persoanelor care au manipulat bunurile. Urmează nominalizarea persoanelor răspunzătoare și recuperarea sumei. Acesta este răspunsul la scrisoarea petiționarei Iliescu Elena.

De la Ministerul Educației și Învățămîntului:

În urma cercetării scrisorii tovarășei Tărcuș Irina din Moroene rezultă că de la clasa cu cei mai buni elevi au fost trecuți, cu acordul consiliului profesoral, la celelalte 2 clase un număr de 6 elevi. Printre aceștia, fiul petentei și fiica primarului. Întrucît tovarășa Tărcuș n-a fost de acord cu măsura luată, Inspectoratul școlar al județului a hotărît ca fiul acesteia să rămîna în colectivul unde a învățat cei 4 ani.

De la Direcția județeană P.Te Brăila:

Urmare a sesizării trimise în legătură cu cererea tovarășului Blănaru Aurel privind instalarea unui post telefonic la domiciliu vă informăm că solicitarea petentului a fost aprobată la 9 februarie 1979. Taxele au fost achitate și postul telefonic funcționează.

De la Uniunea județeană a cooperativelor meșteșugărești Bacău:

Urmare a sesizării tovarășului Micu Mircea vă comunicăm rezultatul: dînsul a comandat mobilă de bucătărie din material melaminat roșu. Cooperativa nu dispune însă de material. În 20 ianuarie i s-a făcut cunoscut acest lucru. Urmează, dacă dorește, să se prezinte să-și ridice avansul sau să aștepte sosirea materialului dorit.

De la Comitetul municipal P.C.R. Gheorghe Gheorghiu-Dej:

Răspundem la scrisoarea adresată redacției dv. de către tovarășa Lucan Ana din municipiul A. absolvit, este vorba de Lucan Ana, Liceul industrial nr. 1 din localitate. Locuiește împreună cu părinții și 6 frați și surori. La data de 19 februarie a fost plasată în muncă, ca lăcătuș, cu repartitia nr. 1002.

De la Ministerul Muncii:

În legătură cu scrisoarea tovarășei Popescu Despina din Iași vă comunicăm următoarele: trecerea în gradații superioare se face cu respectarea condițiilor de vechime pe baza calităților profesionale și a rezultatelor obținute în muncă. Conform legii, în cursul unui an, într-o unitate, pot fi trecute la gradații superioare cel mult 30 la sută din totalul persoanelor încadrate iar din acest număr cel mult 10 la sută în gradațiile 4, 5 și 6. În concluzie, trebuie reținut că trecerea la gradații superioare nu constituie un drept care se acordă automat ci el constituie și un stimulent. În legătură cu sesizarea tovarășei Mocanu Rodica: accidentul s-a produs în timp ce soțul dînsiei se deplasa cu un autovehicul de ocazie de la un loc de muncă la altul. Conform legislației în vigoare este considerat ca accident în afara muncii.

„FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați telefonul unde vă putem găsi.

Chiar comis cu bune intenții arbitrarul rămâne tot arbitrar

Chiar și după cele ce li s-au întâmplat, avem temeiuri să acordăm prețuire și respect profesorilor Mandragiu Nițu, Gogoană Georgică, Lungană Florea și Nedelea Ion, toți având specialitatea matematică și toți funcționând în orașul Alexandria.

În vara anului trecut, cei patru au funcționat în cele două comisii pentru matematică, numite în vederea concursului de admitere pentru clasa a XI-a la Liceul de matematică-fizică din oraș. Ce s-a întâmplat în timpul și după susținerea concursului, vom relata folosindu-ne atât de cele scrise de către ei în memoriile înaintate redacției, cât și de verificările de teren ce le-am efectuat. La o primă citire atentă a lucrărilor de matematică, cei patru profesori au constatat că numai 30 și ceva de candidați pot obține o notă care le-ar fi asigurat un loc în clasa a XI-a. Această situație — doar 30 și ceva de admiși în cele 108 locuri disponibile — nu era de natură să-i încurajeze. Așa cum se mai obișnuiește din păcate, aceasta ar fi fost interpretată ca o consecință a „slabei lor pregătiri de profesori” și în afară de aceasta s-ar fi ivit necesitatea susținerii unei noi sesiuni. Sau poate chiar a două sesiuni! Pe de altă parte, cei patru profesori susțin că și Inspectoratul școlar al județului le-ar fi forțat mina pentru ca numărul de elevi reușiți să fie egal cu cel al numărului de locuri existente. Trebuie să spunem că, deși de la inspectoratul școlar nu am primit date în sprijinul acestei afirmații, situația ni se pare pe de-a întregul reală.

Ce s-a întâmplat, de fapt?

La dispoziția președinților de comisii (dispoziție verbală), cei patru profesori notează fiecare lucrare la matematică cu un punct mai mult decât valoarea ei reală. Aceasta pentru a rezolva problema, pentru a nu-și atrage nici un fel de reproșuri din partea inspectoratului școlar județean. Este vorba de o greșală, de o abatere de la statutul corpului didactic, întrucât conform instrucțiunilor Ministerului Educației și Învățământului, sistemul de notare din România este unic și nu poate fi schimbat din dispoziția nici unui șef de comisie. Din discuții pe care le vom relata, rezultă că această greșală, pe lângă faptul că nu este premeditată, nu a fost nici săvârșită cu scopul obținerii vreunui avantaj. Am putea spune că, firi mai slabe, profesorii au cedat insistențelor șefilor de comisii și că, având ochii ațintiți spre inspectoratul școlar, au trăit sentimentul că săvârșesc o faptă bună. Din memoriile înaintate redacției, ca și din discuțiile cu ei, putem reține chiar o justificare oarecum științifică a motivelor care i-au determinat să acorde lucrărilor fracțiuni de unitate, sau chiar o unitate în plus. De pildă, ei au apreciat pozitiv și faptul că un candidat a început bine lucrarea, chiar dacă rezolvarea acesteia a fost incorectă. Sau faptul că, în ciuda formulărilor greșite, desenul candidatului a fost bun. Fără dorința de a fi avocații celor patru profesori, menționăm că în anul 1978 (mențiune care a fost făcută

la vremea respectivă și în presa centrală) lucrările la matematică pentru clasa a XI-a au avut un grad de dificultate atât de ridicat, încât, de pildă, nici cîțiva profesori de matematică n-au reușit să le rezolve complet în timpul ce li-a avut la dispoziție elevii! De asemenea, în chiar revista noastră, un articol ce trata despre principiile docimologiei (știința ce se ocupă cu sistemele de notare) menționa faptul că între doi examinatori care corectează lucrarea aceluiași elev pot să existe diferențe de până la patru puncte.

Procedându-se în felul pe care l-am descris, locurile s-au ocupat și totul ar fi fost în ordine, cum se spune, dacă tatăl unui elev neadmis nu ar fi contestat examenul și nu ar fi obținut (cum, nu știm) reverificarea lucrării. În acest scop a fost numită o noua comisie, din care cei 4 n-au mai făcut parte — ceea ce ne face să credem că asupra lor la acea oră planau suspiciuni asupra cinstei, cu nimic dovedite mai tirziu! — și noii examinatori au stabilit că la zece dintre lucrări diferențele de punctaj sînt mai mari decît cele stabilite ad-hoc. Este de la sine înțeles că noua comisie a operat cu alte criterii și în aceste condiții logic ar fi să se vorbească doar despre deosebiri între cele două grupe de profesori și nicidecum de cele din pregătirea elevilor. Cum nici această comisie nu a reușit să declare ca admis elevul al cărui părinte a făcut memoriu, s-a alcătuit o altă comisie, care a stabilit că numărul elevilor notați prea generos este și mai mare. Inspectoratul școlar stabilește că pentru aceste locuri, zece la număr, să se dea un nou concurs de admitere, la care s-au prezentat 21 de candidați, din care au reușit firește 10. Fragilitatea criteriilor după care au fost chemate să verifice lucrările nu mai puțin de trei comisii iese în evidență și dacă vom spune numai faptul că din cei zece reușiți la a treia „sesiune” șapte reușiseră de fapt încă de prima dată. Li se apreciaseră deci bine cunoștințele!

După consumarea examenului, propriu-zis examenelor, Inspectoratul școlar Teleorman a procedat corect sancționînd pe cei 4 profesori căci încălcarea statutului cadrelor didactice — fie fără premeditare, fie fără urmărirea și obținerea vreunui avantaj — trebuie pedepsită. Trebuie pedepsită căci unui profesor nu-i este îngăduit să aibă două morale: una în care crede și alta care-i este comandată. Noi înțelegem că este greu să rezisti presiunilor unui șef, dar conștiința îndeplinirii exemplare a datoriei trebuie să fie mai tare. Sancțiunea a constat în mutarea disciplinară la o altă școală din oraș. Totodată ei au fost trași la răspundere pe linie de partid. Lucruri firești căci arbitrarul se pedepsește, chiar comis cu bune intenții. Sperăm că acum, la ceasurile sancțiunilor, pe care cei 4 le consideră exagerate (și este desigur omenesc să le menționăm opinia) ei s-au convins că sînt datori să respecte instrucțiuni scrise și nicidecum verbale și mai sînt datori să fie exigenți indiferent de risc. Și oricum în cazul acesta riscul era mic. Pentru Inspectoratul școlar Teleorman episodul nu intră în zodia amintirilor frumoase și ne chiar miră că sancțiunile privesc doar pe cei 4 profesori! În încheierea acestei anchete redăm opinia tovarășului Teodor Roman, prim-secretar al Comitetului județean Teleorman al P.C.R., care a avut amabilitatea să ne primească și să ne asculte: „Cazul care formează obiectul acestei anchete de presă ne este bine cunoscut. Secretariatul Comitetului județean P.C.R. a insistat să se revizuiască întreg concursul pentru a avea certitudinea că el s-a desfășurat în condiții legale, cu respectarea întocmai a regulamentelor școlare și a eticii profesionale. Nu s-a dovedit că profesorii în cauză au greșit cu premeditare, că ei au încercat și au obținut avantaje de vreun fel. Dar, lucru cert, ei sînt vinovați. Nimeni nu le-a dat dreptul să acorde cu de la ei putere puncte în plus la lucrările corectate. Pentru greșala lor este clar că au fost sancționați. În secretariatul comitetului nostru județean s-au discutat și sancțiuni mai grave, cum ar fi mutarea la o școală generală dintr-o comună, dar s-a ținut seama că sînt bine pregătiți și cinstiți. În fond sancțiunea ce li s-a dat nu are un caracter definitiv. Muncind cu aceeași pasiune, cu bune rezultate, nefăcînd rabat rigoriei, ei pot cere după timpul statutar ridicarea ei și pot desigur să revină la același liceu”.

Liceul la care, chiar în vara anului trecut profesorul Mandragiu a avut dintr-o clasă de 35 de elevi, 28 admiși într-un institut de învățămînt superior. E bine!

DUMITRU GRAUR
E. SAVU

Despre copii,
pentru oameni mari

Noi vrem egalitate,
dar nu pentru cei mici...

Vrem să-i creștem pe copiii noștri — și noi o vrem, și societatea ne-o cere — într-un spirit nou. Vrem să-i facem mai buni decît pe noi, vrem să aibă o plămădă umană nouă. Vrem — ne-am tot zis, ne-o tot zicem — să nu înveșnicim în ei niște tipare strîmte, ce ne-au aparținut și, poate, încă ne aparțin. Nu vrem ca ticurile, obsesiile, maniile, sucelele, angoasele, regulamentele sau limitele noastre de viață, de comportare, să treacă în ei. Vrem să le dăruim doar umanitatea noastră, deci credința noastră în bine, în adevăr, în dreptate.

Dar iată ce ne povestește Leonid B., elev în clasa a șaptea (13 ani) într-un frumos oraș din Carpați: „Fiind pasionat de matematică — și avînd și prezența, autorizată de profesori, că poate participa cu succes la competiția pe acest tărîm — și-a încercat puterile, înscriindu-se la olimpiadă. Povestea s-a întimplat anul trecut. Săptămîni și luni la rînd, fără duminici, fără reprize, adică dintr-o repriză într-alta, uneori fără nopți, L.B. a învățat, s-a pregătit, a renunțat la joacă, la cinema, a mîncat matematică pe piine, uneori chiar și fără. Îl tenta grozav să cîștige, miza sau premiul pus în joc era mare, adică o excursie în străinătate. A cîștigat. Dar premiul făgăduit nu i s-a dat, i s-a dat altuia, clasat în urma lui. Motivul: L.B., cu un an înainte, „mai fusese în străinătate”, adică fusese pare-se cu părinții, într-o excursie de cîteva zile în Bulgaria. Și (după cîte li s-a spus părinților, iar părinții, neavînd altă explicație de oferit lui L.B., i-au oferit ce li s-a spus) „există instrucțiuni care prevăd că nu se poate merge doi ani la rînd în străinătate”.

L.B. nu știe dacă, într-adevăr, există astfel de „instrucțiuni”, el știe doar că a muncit, a luptat, a cîștigat, dar, iată, n-a cîștigat. Și L.B. se întreabă: de ce? Și anul ăsta, cu toate insistențele profesorilor, L.B. a refuzat să mai participe la olimpiadă. Înscrie-te, totuși!” i s-a spus. Și L.B. a întrebat: de ce? Și el e trist, cînd întreabă astfel. Și noi sîntem și mai triști.

I. OLTEANU

POSTA REDACȚIEI

JURIDIC

● **Puiu Bacoș** — București: Un consimțămînt exprimat nu poate fi retras decît în condițiile dovedirii inducerii în eroare, a existenței violenței, escrocheriei sau a unei alte prevederi a legii ● **Tufacif Ioana** — București: Se dezbate în primul rînd succesiunea mamei; drepturi: tatăl 5/8, fiica 3/8; se dezbate apoi succesiunea tatălui (cele 5/8); drepturi: fiica 3/4, mama vitregă 1/4; notariatele n-au primit ordinele amintite ● **Nicolae Grigore** — Pitești: Se întreprinde înființarea unei popririi la executorul judecătoresc din raza casei piritului sau a locului de muncă ● **Onică Maria** — Argeș: Cei 25 de ani pot fi transformați în 12 pentru pensie, cu condiția să îndeplinești vîrsta ● **Dina Gheorghe** — Pitești: Legea nu vă obligă să părăsiți apartamentul de stat, dacă aveți o proprietate la țară ● **Florică Ion** — Argeș: Legea prevede: Alocații pentru copii pot primi și lucrătorii organizațiilor obștești, uniunilor de creație, altor organizații obștești din fonduri proprii ● **Elena Șerbănescu** — București: Treceți pe la redacție ● **Leuț Gheorghe** — Bihor: Recursul extraordinar este promovat numai de Procuratura Generală ● **Mihai Dănilă** — Bihor: Judecătorul are dreptul de a nu ține seama de concluziile expertizei tehnice ● **Ion Badaea** — Covasna: Actul sub semnătură privată trebuie scris în atîtea exemplare cîte părți în dispută sînt; riscați să nu fie luat totuși în considerare; mergeți la notariat ● **Moise Eugenia** — Co-

vasna: „Din culpă” nu înseamnă „cu premeditare” ● **Ilie Voicuț** — Bacău: Ați înțeles greșit. Într-o cauză penală există termen de prescripție într-un singur caz, în defavoarea inculpatului și acest termen este de un an ● **Ovidiu Motoroga** — Tecuci: Formularea exactă este „... cînd există o proporție evidentă între veniturii și cheltuielii” ● **Șerban Valeriu** — Brăila: Reveniți la Procuratura județeană. Într-un caz de mituire există întotdeauna două părți de vină; a doua sîntei dumneavoastră ● **Olteanu Ion** — com. Brezoaie, jud. Ilfov. Memoriul dv. a fost trimis Procuraturii Generale pentru reexamnarea cauzei. Cercetarea este în curs. Răspunsul va urma.

NICOLAE CRISTACHE

SOCIAL

● **Ionescu Vladimir și alții** — București: Comportarea profesorului-maistru de la „Metaloglobus” față de copiii dv. ca și celelalte fapte trebuie aduse la cunoștință — cum este și normal — Inspectoratului școlar al municipiului București și Inspectoratului general al miliției ● **Petre Armuțliș** — București: Ați cumpărat iaurt de la centrul din strada Carol Davila nr. 3 și ați găsit o bucățică de sticlă și apoi o pionică. Ne rugați să sesizăm organele competente, ceea ce și facem ● **Leu Vasile** — București: Într-un fel, cele scrise de dv. sînt impresionante: un bătrîn de 86 de ani cu o pensie modestă face borș și ceilalți lo-

catari din curte se frămîntă de ani de zile cît să-i treacă taxa la apă: 50 de bani pe zi sau 1 leu pe zi? Conform legilor omeneie vă sfătuim să-i convingeți și pe ceilalți să-l lase în pace ● **Zah Pavel** — Șimleu Silvaniei: Veniți la redacție într-una din zilele de primire a solicitanților, adică: joi, vineri, sîmbătă, între orele 10—13 ● **Thomas Breier** — Timișoara: Remarcăm și noi buna desfășurare și bunele rezultate obținute de oamenii din Jimbolia în cadrul celei de-a doua ediții a Festivalului național „Cîntarea României” ● **Canale Petre** — Măldărești — Vilcea: Ne pare rău de nenorocirea ce vi s-a întimplat. Însă, scrieți „...Față de cele relatate de mine mai sus, sînt suficiente probe și fapte pentru a nu fi chemată familia mea și cu mine la procese, și aminări...” Nu avem competență ● **Taflan Vasile** — Avrig, și mulți alții: Conform legii, anchetele de presă pot fi pornite numai după ce există o hotărîre judecătorească definitivă. Vă rugăm să rețineți — este foarte important.

EUGEN SECELEANU

ÎNVĂȚĂMÎNT

● **Mailat Florin** — Iarăși (Covasna): Manualele de care aveți nevoie le puteți găsi la bibliotecă oricărui liceu agricol, chiar și la Brașov, unde lucrați. ● **Pop Elena** — Șomcuta Mare (Maramureș): În studiul chimiei, parametrii corporali despre care ne-ați scris nu pot fi o piedică. Succes! ● **Boca Iustin** — Luduș: Școli de crainici-reporteri nu există. Ori-

cum, e mai bine să vă adresați direct la sursă, adică la Radio-Televiziunea română ● **Popa Gheorghe** — București: Dacă fiul dv. nu este bolnav, nu e nevoie de internare la o școală specială. Cereți la inspectoratul școlar de sector primirea lui în internatul unei școli obișnuite ● **Dumitrescu Ion** — Craiova ș.a.: Broșura „Admiterea în învățămîntul superior” va apărea în cursul acestei luni.

MIRCEA FODOREANU

ADMINISTRATIV

● **Gheorghe Dragu** — București, și alții: În conformitate cu Decretul 68/1976 se poate aproba schimbarea domiciliului în orașele mari unor categorii de persoane precis delimitate de art. 8 (părinți la copii pentru întreținere sau îngrijire sau a copiilor la părinți cînd aceștia din urmă sînt în întreținerea părinților pentru continuarea studiilor), precum și celor încadrați în muncă pe durată nedeterminată care au domiciliul stabil într-o localitate de unde nu se poate efectua naveta și care dețin în orașul mare o locuință cu titlu legal (proprietate sau moștenire în condițiile legii) ● **Maria Demişan** — Satu Mare: Singurele organe competente să se pronunțe asupra temeiniciei și legalității desfacerii contractului de muncă sînt instanțele judecătorești, cărora vă sfătuim să vă adresați ● **Vasile Cocoș** — Cluj-Napoca: Cei care au realizat o vechime minimă integrală în muncă de 30 ani

(bărbați) din care au lucrat efectiv 15 ani în grupa I de muncă se pot pensiona la împlinirea vîrstei de 59 ani. Dacă îndepliniți aceste condiții puteți solicita pensionarea ● **Ana Tăbircă** — comuna Chiajna: Nu puteți beneficia de ajutor social. Acesta se acordă numai mamelor care au în îngrijirea lor minimum 5 copii ● **Ioana Gherghisan** — Constanța: Am fost informată de către Ministerul Sănătății că, pentru precizarea diagnosticului, copilul dv. a fost programat la o comisie medicală de specialiști pentru propuneri în vederea deciziei ● **Petre Pandele** — București: Sinteți inclus pe tabelul de locuințe al pensionarilor la poziția 2 pentru un apartament cu 4 camere ● **Gheorghe Nemeș** — Ortelec — Zalău: Vă înțelegem, dar fără acte doveditoare nu puteți obține pensie de asigurări sociale de stat ● **Mircea Dan** — București: Propunerile dv. sînt în atenția Ministerului Sănătății ● **Gheorghe Iugul** — Brăila, **Felicia Popescu** și **Gheorghe Călinescu** — București, **Virgil Buga** — Brașov: Doctorului Mihail Theodoru Zavergiu îi puteți scrie pe adresa: str. Caragea Ioan Vodă nr. 21, București.

MARGA NEDELEA

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—13.

Evenimentul artistic

Georgeta Boruzs și Adrian Dumitrache (GALERIA SIMEZA)

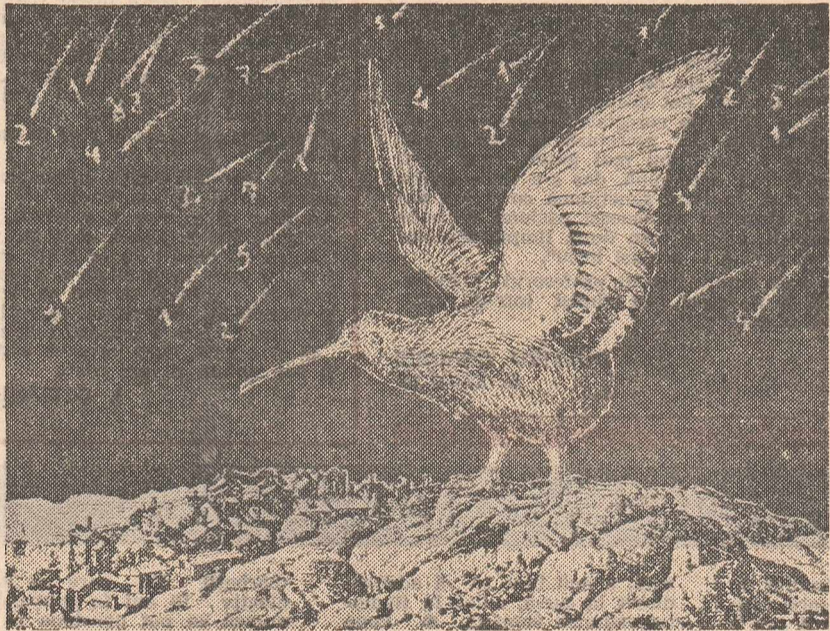
Orice artă este și o meserie. Puțini artiști sînt dispuși să deschidă discuția asupra lucrului creat de ei pornind de la excelența tehnică a acestuia. Și e păcat, fiindcă făcutul artei nu e o treabă ușoară și nici atât de lipsită de semnificații pe cît se crede. Expozițiile de gravură reamintesc unui public dispus să ia în serios o seamă de fanțoșe comodități ale creației contemporane ce meserie înaltă cere gravarea unei plăci și la ce muncă grea merge graficianul. Selecția de la SIMEZA a soților Georgeta Boruzs și Adrian Dumitrache ține, prin urmare, un dublu interes: al genului și al măiestriei simțirii ce-l practică.

Ca sentiment general, gravurile de aici marchează toate izbînda rațiunii asupra haosului, dar o izbînda brăzdată de unele spaime și dureri adînci. Privim planșele Georgetei Boruzs ca pe macrofotografiile unor desene viguroase, trase de o peniță sumbră, în zodia unui imaginar plin de grozăvii. Pentru o mai exactă situație a intențiilor sale, trebuie să ne gândim la vechi stele funerare, mult roase de vreme, al căror înțeles cînd pare să se contureze, cînd se pierde în relief toc și murdar al marmurei. Fiecare planșă va putea fi citită, descifrată, luînd în considerație ideea de înfruntare a binelui cu răul. Un maniheism care nu sărăcește imaginea. Conflictul e întărit, simbolurile binelui și răului sînt așezate în cadrul cu deosebită știință, în fine, profesionalitatea gravurii e pasionantă. Ochiul nostru urmărește cu încordată plăcere aventura dăltiței pe placa de aramă. Nașterea formei e întotdeauna un spectacol care

captivează. Un gravor de talent știe să prezinte momentul cînd se alege forma din neant, cînd se însuflețește cu un sens orice zgîrietură a plăcii. Indelung povestitoare, aceste planșe sînt totuși îndejuns de misterioase, de încărcate de secret. Gravorul de azi este în fapt un poet și, adunate într-o mapă, imaginile create de Georgeta Boruzs ar fi de citit întocmai unui volum de versuri. Imaginile îngăduie o lectură multiplă: dintr-un plan apropiat, din unul mediu, din planul celor mai înalte teme ale existenței omului modern.

Adrian Dumitrache este un grafician complex, cu realizări importante în afiș, publicitate și ilustrație de carte, dar care s-a afirmat îndeosebi cu operă aleasă în domeniul extrem de dificil al gravurii pe placă metalică. Sub raportul tehnicii, lucrările lui sînt pilduitoare. Adrian Dumitrache pune chestiunea șlefuirii profesionale într-un chip care merită să fie urmat. Puternic sensibilizat de vechi xilografii transilvane, impresionat cu putere de planșele unor bestiarii din veacuri trecute, artistul revine teme, idei, motive, dîndu-le o vehementă actualitate. Gravurile în zinc și aramă, impecabil trase, excelează printr-un desen clar, lapidar, decis să exprime mulțimea de spaime și exaltări din lume. Apăsător simbolic, pînă la o severă pricepere în balanță binelui și răului, materialul și idealul, aventura simțurilor și a spiritului, aceste imagini sînt rodul unei minți pătrunzătoare, necruțătoare chiar în căutarea unui înțeles prieten omului. Îndrăznesc să afirm că Adrian Dumitrache atrage prin șoc, evitînd recuzita lesnicioasă a unor supra-realiști de rînd. Într-o acvaforte mal de demult, el arată zborul unui pește-jap deasupra unui burg cu o sobră geometrie a structurii stradale. Artistul spune, cu o anume spirituală brutalitate, că existența noastră atinge în mod egal extremele, că ordinea și naturalul coexistă cu abisul și supranaturalul, că sintem materie și miracol spiritual deopotrivă.

TUDOR OCTAVIAN ■

ADRIAN DUMITRACHE - Zbor jos

Profesiune de credință

Ierarhia spiritului

În fiecare săptămîna televiziunea prezintă o piesă și de cîteva ori pe lună secvențe din viața teatrală ori o individualitate a scenei. Audiența acestor emisiuni nu-i totdeauna la fel de amplă. Fluctuațiile sînt determinate, evident, de meritele interpreților, ale comentatorilor, de darul celor ce transpun într-un alfabet diferit o artă cu legi proprii. Însă un lucru e cert: ceea ce hotărăște rezonanța faptului teatral talmăcit în fapt audiovizual nu-i atît valoarea imaginii, cît a cuvîntului. Montajul poate fi surprinzător, inzeștră, cu o reală putere de sugestie, dar comunicarea relevantă se realizează prin intermediul verbului. Fiindcă în teatru ceea ce precumpănește nu-i cantitatea informațiilor ori însușirile picturale ale desenului, ci calitatea semnificațiilor transmise privirii, auzului, meditației, prin expresia directă a cugetării. Nici „camera stilou”, nici „scrisul imaginii” nu înlocuiesc substanța mesajului trecut prin această dinții și fundamentala experiență a gândirii — pînă acum neîntrecută în capacitatea de a spori cunoașterea — care e cuvîntul. Evident, cuvîntul crematoriu al aparențelor și înălțat la rangul de mesager al esențialului. Fiindcă sînt vorbe care spun mai mult și mai concentrat decît cea mai frapantă și laconică imagine. Și pe urmă

nu volubilitatea, spontanul, firescul refîn cu adevărat, adică durabil, atenția și reflecția telespectatorului. Ca și în literatură, ca și pe scenă, decisiv e ceea ce nu se vede dintr-o dată sau pe loc, dar rămîne întipărit în viața noastră interioară devenind germele și impulsul unui proces depășind granițele imediatului. Altfel spus „vizibilul” trebuie să ne poarte în teatru spre „invizibil”.

De aici trag nu numai concluzia că electronica e mai puțin amenințătoare pentru teatru decît s-a afirmat, dar și presupunerea că, prin orice metamorfoze ar trece piesa și spectacolul, ele nu se pot lipsi de cuvîntul care încorporează, stăpînește și lasă în urmă instantaneul.

N-aș vrea să se deducă din această observație că neg mutațiile pe care le comportă apariția cinematografului sau a televiziunii în felul de a concepe și recepta teatrul. Menționez doar continuitățile. Dealtfel, și în vremea de aur a filmului mît s-a crezut în moartea cuvîntului. Dar el a supraviețuit. Și va supraviețui și în era televiziunii, pentru că multe s-au schimbat în relațiile cu universul, dar nu și în acest mod de a pune lumea în probleme și de a acționa care e verbul. Atîta vreme cît va subzista necesitatea ca viața să se reprezinte pe sine prin această formă a creației, arta noastră are toți sorții să triumfe într-o bătaie ce-o supune, deocamdată, multor amputări, subordonări și transplantări.

Paul Valéry spunea odată: „Numesc mare ceea artă angajînd omul în totalitatea sa conform ierarhiei spiritului însuși”. Contestă cineva că în virful piramidei se află tainele și înărturisirile conștiinței cîstîndu-se pe sine prin litera gândită, scrisă și trăită, prin litera decupînd și înglobînd semnificații care-s rivalul și inamicul uitării, al morții?

RADU BELIGAN ■

Notes

O regretabilă omisiune la un jubileu

Tulburător scenariul emisiunii dedicate semicentenarului teatrului radiofonic românesc, evocare în general cuprinzătoare și expresivă a principalelor momente care au jalonat evoluția teatrului cu cel mai mare număr de spectatori, teatru care păstrează în fond nota sa de aur glorioasă celor mai mari actori români în roluri reprezentative pentru repertoriul clasic și contemporan, românesc și universal. Emisiunea a beneficiat de un comentariu înțeles și savuros, în lectura unuia din interpreții de frunte ai teatrului contemporan, Radu Beligan, de memoria benzii de magnetofon și de declarațiile aceluia care, cu modestie și discreție admirabile, artiști și tehnicieni, au transpus pe calea undelor și au difuzat săptămînal reprezentări memorabile, de referință, pe care le audiem și astăzi cu o emoție proaspătă. O singură omisiune a înregăstrat această emisiune pa-

noramică, omisiune cu aîft mai regretabilă cu cît epoca la care se referă, cuprinzînd anii 1949-1956 constituită o etapă de pionierat în orientarea, consolidarea, diversificarea și evoluția în plan tematic și estetic a emisiunii de teatru românesc. E vorba de perioada în care s-a trecut la primele imprimări pe bandă de magnetofon, părăsindu-se transmisiunile directe din spectacole, adeseori costisitoare și imperfecte din punct de vedere tehnic și artistic, la distribuția celor mai mari actori români în roluri semnificative pentru creația lor, pentru posibilitățile lor de interpretare, cu adresa posterității: Ion Manolescu, Nicolae Băltăteanu, Mihai Popescu, George Storin, Sonia Ciuceru, Ion Tallanu, George Calboreanu, Ion Finteanu, Alexandru Giugăru, Marcel Angelescu, Aura Buzescu ș.a. Ne amintim că în anii aceia, teatrul radiofonic devenise, prin strădania unui grup de entuziaști animatori, în plină epocă de căutări și tranziții, cînd teatrele își desfășurau unora activitatea cu fluctuații, instabilitate și o extraordinară popularitate în rîndul milioanei de oameni. Conducător al acestui colectiv la vremea aceea a fost ziaristul și criticul literar

Trăian Stoica, om de aleasă cultură, dinamic și întreprinzător, care a transformat activitatea teatrului radiofonic într-o întreprindere funcționînd aleeatoriu, într-o instituție de formare și informare programatică, guvernată de înaltele comandamente ale politicii partidului nostru, pînă la marea public în contact cu valorile spirituale majore ale dramaturgiei universale și contemporane, recompuînd pe bandă de magnetofon o adevărată istorie a teatrului.

Iată de ce, ținem să amintim cititorilor noștri și ascultătorilor emisiunilor de radio, numele animatorului de înaltă competență care a avut, în primii ani ai republicii, sarcina dificilă de a răspunde, o bună perioadă de timp, de politica repertorială și de direcția artistică a emisiunilor radiofonice. Numele lui, repetăm, este Trăian Stoica. Asta pentru că emisiunea, de altfel, emoționantă, coordonată de actualul conducător al redacției de teatru radiofonic, dramaturgul Virgil Stoenescu, l-a omis dintr-o regretabilă eroare.

ARON DOMIDE ■

● CAP LIMPEDE

CARTE

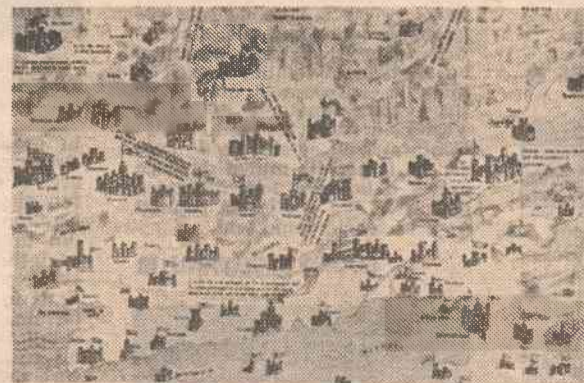
Un adevărat eveniment editorial trebuie socotită apariția volumului **Tărilor române în secolul al XIV-lea - Codex latinus Parisinus**. Editura „Cartea românească” merită felicitări din partea tuturor iubitorilor de carte pentru modul fastuos în care a ținut să prezinte cititorilor români **Tratatul despre arta militară și mașinile de război** —

Tractatus de re militari et machinis bellicis al lui Paulus Sanctinus Ducensis, manuscris din secolul al XIV-lea. Ion Dumitriu-Snagov, care l-a tradus și l-a comentat, investigînd-l cu mijloace moderne, inzeștrîndu-l cu un impresionant aparat critic — un studiu, un glosar, note, indici — a depus o muncă migăloasă și riguros științifică, ajutat de numeroși oameni de știință și cultură români și străini. Prezentarea artistică aparține lui Gh. Chiru și trebuie să spunem că este excepțională, parcurgerea acestui tom de 768 de pagini fiind o incitare, editarea lui reprezentînd o adevărată sărbătoare a cărții românești, a întregii galaxii Gutenberg, un triumf al rafinamentului artistic și al meșteșugului tipografic.

Codicele latin de la Paris, aflat la cota 7239 în colecția de manuscrise de la Biblioteca națională din Paris are o

istorie pasionantă. Scris de Paulus Sanctinus Ducensis, tehnician militar italian din secolul al XIV-lea, pentru a servi

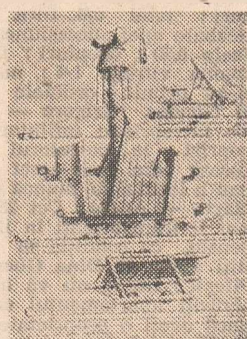

lui Sigismund de Luxemburg, regele Ungariei, care pregătea o cruciadă împotriva otomanilor — la care va participa și Mircea cel Bătrîn — manuscrisul va cădea probabil în miinile acestora ca pradă de război după ce înfrîng la Nicopole, în 1396, oștile aliate. Cîteva dintre pagini i-au

fost șterse, nefiind convenabile din punctul de vedere al învingătorilor. Manuscrisul a fost regăsit în 1687, la Constanti-

nopol de către Pierre de Girardin, ambasadorul Franței, și trimis la Paris unde se găsește și azi conservat în condiții excelente. După cum afirmă Ion Dumitriu-Snagov, codicele acesta „nu este doar un tratat de tehnică militară, cum se intitulează, ci o veritabilă enciclopedie a tehnicii în

general de la sfîrșitul secolului al XIV-lea și ilustrînd totodată producția materială din spațiul sud-est european”. — p. 17. Admirabilă inițiativa de a aduce la cunoștința unui cit mai larg public lucrarea tehnicianului militar italian care ne-a lăsat un document de preț pentru conștiința națională românească. Pentru că Paul Sanctinus Ducensis n-a schițat numai tot felul de mașinării de război complicate, dar aproape inofensive dacă le comparăm cu mijloacele de distrugere în masă existente azi și nu a întocmit doar sfaturi utile pentru un comandant de oști în purtarea bătăliilor, pe care le-am putea citi zîmbind amuzați de naivitatea unora dintre ele. El ne-a lăsat totodată și amănunte despre viața strămoșilor noștri pe aceste meleaguri și a realizat și o hartă care vine să întărească ideea continuității poporului român într-un cadru istorico-geografic

bine constituit și recunoscut ca atare pe plan european. După cum se afirmă în studiu, „Pentru istoria poporului român, harta din manuscrisul parizian are însemnătatea unui monument național. Ea prezintă, în nordul Dunării, Valahia delimitată de la vest de Severin și pînă în nordul Deltei Dunării, de o parte și de alta a Carpaților Meridionali, Transilvania, Oltenia, Muntenia, Moldova și Basarabia poartă în chipul acestei hărți unitatea teritorială a Va-

Să ne cinstim citorii

Cît vor fi în lume inimi și o limbă românească

La 14 martie se implinesc 125 de ani de la nașterea lui Alexandru Macedonski, poetul „Noptilor”, fondatorul revistei și al cenaclului cu același nume — Literatorului, precursor al simbolismului românesc.

Să scriem și să vorbim românește

Revoluție și specios

A vorbi corect românește înseamnă și a folosi corect neologismele, îndeosebi acele cuvinte recent intrate în limbă și care au o circulație internațională destul de mare. Limba română este, mai mult decât altele, receptivă față de aceste cuvinte, tinzând să devină, în unele variante stilistice ale ei (stilul științific, bunăoară), ușor de citit și de înțeles de către un necunosător al ei dar inzebrat cu o cultură superioară, cunosător al fondului lexical internațional, îndeosebi românesc.

Ar fi acesta un motiv în plus, alături de cele invocate în chip obișnuit, pentru corecta întrebuintare a neologismelor. Voi începe cu două cuvinte pe care le-am auzit anapoda întrebuintate în însăși incinta Facultății de filologie. Se șinuse tocmai o conferință despre structuralism și la ieșirea din amfiteatrul Odobescu l-am auzit pe un profesor adresându-se citorva studenți cunoscuți pentru atasamentul lor la ideile innoitoare ale structuralismului:

„Ați văzut că structuralismul nu este așa de revoluționar precum se crede?” Distinsul profesor folosea pe „revoluționar” cu sensul de „revoluționar, innoitor”, cînd, în fapt, revoluționar înseamnă după DEX (Dicționarul explicativ al limbii române, București, 1975), „care și-a încheiat cursul; terminat, împlinit, îndeplinit”. Acest cuvînt, aplicat unei mișcări de idei, are un sens aproape opus lui revoluționar.

Între aceleași ilustre ziduri am mai auzit pe cineva vorbind despre „niște lecții așa, mai specioase”. Specios nu înseamnă nicidecum special, ci înseamnă „cu aparență înșelătoare, prefăcut” — sau, după același DEX, „care are doar aparențe favorabile, plăcute, amăgitor, înșelător”.

Dacă am dat aceste exemple, de greșeli săvîrșite de persoane a căror meserie este însăși buna cunoaștere și folosire a limbii române, am făcut-o spre a se înțelege astfel și mai bine cît de greu este s-o vorbești corect.

Cele de mai sus ne îndreptățesc să dăm un sfat: să nu folosim cuvintele înainte de a ne lămuri asupra lor. Rușinos nu e să întrebi ce nu știi, ci să te faci că știi. În ce privește folosirea limbii, o asemenea neștiință se vedește destul de repede. Uneori însă, din păcate, nu înainte de a contamina pe alții de greșita întrebuintare a unor cuvinte.

IOAN COJĂ

Cronica literară

Florin Mugur: „Ultima vară a lui Antim” „Profesiunea de scriitor”

Ultima vară a lui Antim (Editura „Cartea românească”, 1978) este un roman conceput din scrisori: protagonistul cărții, Alexandru Antim, le trimite din spital lui Adrian Sterescu, un tânăr despre care nu aflăm mare lucru, el nefiind decît un pretext pentru corespondență. Cele 15 epistole alcătuiesc lungă spovedanie a autorului, interesat să se explice sau să-i înțeleagă pe ceilalți, să priceapă o epocă — anume, cea a anilor '50. Întîlnim în volum câteva din clișeele prozei consacrate perioadei, printre care cel referitor la excluderea din U.T.M. — pe nedrept, desigur — a lui Alexandru Antim. Meritul principal al cărții constă tocmai în evitarea acelor situații și atitudini devenite locuri comune în romanele despre perioada respectivă. Florin Mugur scrie despre întîmplări petrecute atunci cu demascator și proiectează o altă lumină asupra acelor vremuri. Eroul său, Alexandru Antim, încearcă să-și trăiască viața ca într-o feerie. Se închipuie pe sine și pe ceilalți, într-o lume de basm, ca la curtea unui rege atotputernic, unde forfotesc prinți și baroni, conți și contese, conformîndu-se unor ceremonialuri complicate și pline de fast. Confruntarea dintre bine și rău e lipsită de dramatism, din moment ce victoria, e de la sine înțeles, nu poate aparține decît celor buni. Evenimente pline de tensiune sînt puține în carte. Potrivit unui protocol îndelung chibzuit, fiecare își poartă rangul pe care îl merită și în ambianța strălucitoare în care se află, acționează așa cum o cere pompa curții. Toți eroii au o libertate deplină care le permite să domine întîmplările după bunul plac, astfel încît relațiile dintre vasali și suzerani nu devin nici o clipă umilitoare. Însă această imagine edulcorată a vieții, de regat al unei veșnice fericiri, este mereu amenințată să se destrame, uneori e risipită cu brutalitate de emblemele realității. Iată, de pildă, destinul lui Alexandru Antim: dat afară din U.T.M. și din facultate, ajunge mai tirziu activist rațional „nefamilist”, pentru ca pe urmă să devină poet al orașului Ogrinzi, director adjunct al casei de cultură de aici, ca apoi ascensiunea lui să fie brusc oprită și să-l întîlnim controlor de bilete în tramvaie. Idilele cu Maria Sterescu și cu Vera eșuează. Toate acestea se petrec avînd ca fundal un oraș de provincie cu o existență meschină, populat de personaje minate de ambiții mai mari decît puterile lor, incapabile să viseze, aidoma lui Antim, cel socotit un ratat pentru că nu s-a împlinit, chipurile, din punct de vedere social, să întrezărească, la fel ca și acesta, posibilitatea unei salvări. Pentru că, în ciuda a tot ce i se întîmplă lui și celor din jurul său, Alexandru Antim își păstrează neștirbită încrederea într-o lume mai curată, mai onestă. „Regalitatea” este un astfel de concept, în spatele căruia se refugiază și se apără eroul lui Florin Mugur, cerînd o iluzorie protecție. Totuși, ultimele sale cuvinte din carte — „toți oamenii au nume de regi” — ne transpun într-o lume a speranței, a încrederii.

Ultima vară a lui Antim este un roman scris frumos, adevărată operă de poet care iubește cuvintele și le așază cu grijă unele lingă altele pentru a realiza o construcție plină de farmec. Tot Florin Mugur a publicat recent o carte de interviuri, Profesiunea de scriitor (Editura „Albatros”, 1979). Reluate din diversele reviste în care au apărut pentru întîia oară — în special în Argeș — interviurile se citesc cu aceeași plăcere de-acum cîtiva ani, provocînd același interes prin informațiile furnizate, prin calitatea dialogurilor. În volum sînt prezenți 20 de scriitori — poeți, romancieri, critici și istorici literari — care se confesează în dialog, confesiuni pe care Florin Mugur le conduce cu eleganță, cu o adevărată știință, alterînd cu abilitate întrebări rostite curtenitor cu altele vădit incomode pentru preopinienții săi. În general însă, autorul acestor interviuri își păstrează tonul afabil și caută cu discreție să rămînă într-un plan secund, de unde să poată mai bine supraveghea desfășurarea de argumente a celui cu care discută. Convorbirile cu Șerban Cioculescu, Radu Bouraeanu, Marin Preda, Mihail Petroveanu, Paul Georgescu, Constantin Chiriță, Fănuș Neagu, Nichita Stănescu, Eugen Simion, Alexandru Ivasiuc, Grigore Hagiu, Lucian Raicu, Nicolae Breban, Norman Manea, Nicolae Manolescu, Cezar Baltag, Emil Brumaru, Mihail Ungheanu, Dana Dumitriu, Adrian Păunescu dovedesc din partea lui Florin Mugur o solidă informație literară și o mare capacitate de a urmări un fir logic în conversație. Paginile cărții probocază într-un chip admirabil existența la noi, azi, a unor conștiințe scriitoricești interesate nu numai de frămîntările vieții literare, cît mai ales de cele ale lumii contemporane.

GEORGE ARION

CAP LIMPEDE

labiei care, exprimînd o delimitare statală de epocă, atestă conștiința existenței unui popor cu personalitate istorică recunoscută la nivel de document” — p. 106

FILM

La Palais Chaillot și la sala Beaubourg a Cinematecii pariziene a avut loc cea mai importantă retrospectivă a filmului românesc în Franța. Au fost prezentate filmele: Ediție specială, Războiul de independență, O noapte furtunoasă, Răsună valea, Valurile Dunării, Pădurea spinzuraților, Dacia, Mihail Vi-teazul, Nunta de piatră, Puterea și adevărul, Zidul, Mere roșii, Pinteau, Iarba verde de acasă. Ampla retrospectivă la care au participat actrița Leopoldina Bălănuță și regizorul Andrei Blaier a continuat în orașele Nisa, Grenoble, Nantes și Strassbourg. Se lucrează la filmul Duioș, Anastasia trecea după nuvela lui D.R. Popescu. Regizorul filmului este Alexandru Tatos. A început în 14 februarie să se facă și filmul Ora zero — scenariul Coman

Șova, regia Nicolae Corjoc. Se lucrează la Jachetele galbene (Ovidiu Zotta — Dan Mironescu), Rug și flacără (Adrian Petringenaru și Eugen Uricaru — Adrian Petringenaru), Lumina palidă a durerii (George Macoveșcu — Iulian Mihu). Întoarcerea ardelenilor (Titus Popovici — Mircea Verolu), Ultima noapte (Dumitru Carabăț — Sergiu Nicolaescu), Ultima frontieră a morții (Nicolae Jianu — Virgil Calotescu), Întoarcerea lui Vodă și Ultimii Mușatini (scenariul și regia Malvina Urșianu). Revine la Buftea regizorul Lucian Bratu cu Mireasa din tren, după un scenariu de D. R. Popescu.

PLASTICĂ

Excepționala serie a Editurii Meridiane — Biblioteca de artă — publică în numărul 250 „Cores-

pondență” pictorului Nicolae Tonitza, volum de referință, în general, pentru acest fel de întreprinderi spirituale și, deopotrivă, exemplar prețios de cunoaștere a gândului de bine al artistului. Mai trebuie spus că îngrijind ediția, selectînd scrisorile, și scriind introducerea, cronologia, notele și indi-

cele, Barbu Brezianu și Irina Fortuonescu procedează totuși cu prea multă modestie. Lucrarea, de-o mare rigoare științifică, ar merita să poarte pe copertă, operă culturală fiind, și numele celor doi: Barbu Brezianu și Irina Fortuonescu.

TV

De mai multă vreme, în cadrul emisiunii de „Satiră și umor” de sîmbătă seara — plină de cuplete muzicale de o calitate inoioasă — realizatorii demonstrează o veritabilă performanță antiumoristică. Ideea grupării întregului spectacol în jurul unui invitat de onoare — ultima alegere oprindu-se la Tamară Bucuțeanu — nu s-a dovedit nici ea de bun augur. Obligată să onoreze un text submediocru, talentata noastră actriță a trebuit să devină protagonistă a unei re-

prezentații penibile, o adevărată etalare a vulgarității, a dizgrației și prostului gust. Prevăzătorii sau mizînd pe naivitatea și credulitatea spectatorului, realizatorii s-au străduit să acrediteze calitatea emisiunii, folosînd un truc: aplauzele din off.

HORIA FLĂMÎNDU: Portretul unui pictor

„Caminante”

Jurnal mexican (52)

Chichen-Itza

Din păcate, venim în astfel de locuri, grăbiți, barbări joviali ai unei nerăbdări ce se plictisește destul de repede între ruine, și adesea, le caută din simplă curiozitate... Dar, într-o privință cel puțin, această amiază de septembrie echilibrează balanța. Sub cerul ei torid ești mai puțin constrins de prejudecăți. Nomazii au urit orașele? Atât nu e de ajuns pentru a-i compătimi. Mai trebuie adăugat că, din punctul lor de vedere, era logică înverșunarea cu care barbarii se îndreptau împotriva Romei. Zidurile cetății eterne reprezentau o sfidare la adresa istoriei purtate în corturi. Cum să le accepte? Trebuia ingenuncheat orgoliul aceluia oraș care-și permitea să se creadă etern, pentru ca ei să-și poată continua galopul. Altfel, (și ziceau pe bună dreptate) călăreții nu vor mai crede în vântul care le umflă părul lung, ci vor începe să viseze ziduri, monumente, fidelitatea. Vor privi într-o zi cu îndoielă la corturile lor, care odată ridicate, lasă nisipul gol, fără trecut. Nici un monument pe acest nisip, dar și nici o ruină. Nici o speranță, dar și nici o dezamăgire. Adevărul, își spuneau mai departe, nu e nici în speranțe, nici în dezamăgiri, ci în calul care aleargă cu nările fremătînd. Iar zidurile întinse în drum, orașele care vor să se umple de monumente pun sub semnul întrebării această beție nomadă. Ele trebuie pedepsite, trecute prin foc și sabie înainte de a-și exercita puterea de corupție, înainte de a-i convinge pe călăreții să coboare din șa și să planteze un pom pe nisip. Un singur pom care ar prinde rădăcini ar fi o primejdie gravă. Căci se va găsi cineva care, în clipa ridicării corturilor, să privească în urmă cu nostalgie. Care să aibă după aceea tentația de a se sustrage goanei, de a rămâne, aruncînd sulita, arcul și săgețile și luînd în schimb apă în palme pentru a uda rădăcinile pomului. Și, într-o zi, unul chiar se va furia din oaste. Va rămâne să îngrijească pomul sădit pe nisip. Și va planta după aceea alți pomi, creînd acolo o pădure. Iar cei care și-au continuat totuși cursa știu asta. Și vor începe să fie obsedați de amintiri. Mai întâi, cei plecați vor glumi pe seama celui rămas singur în deșert. „Il va ucide nisipul”. „Nu va rezista fără oaste”. „Va fi sfîșiat de păsările flămînde sau de vreo fiară”. Apoi vor rămâne pe gînduri. Dar dacă...? Dar dacă va reuși, dacă pomul crește între timp, capătă umbră? Dacă în locul unde au fost corturile, acum se ridică o pădure falnică? Și dacă în pădure încep să curgă izvoare care vor vindeca nisipul de delirul lui?... În clipa aceea, nomazii sînt aproape înfrinți. Chiar înainte de a da bătaia. Și chiar după ce o vor ciștiga. Ei vor intra în Roma, pentru că Roma nu mai poate să se aperse, nu mai poate înfrunta presiunile, dar vor fi învinși de ziduri și de monumente, de pini, de tot ceea ce ține minte. Nomazii vor descoperi într-un oraș înfrîntă victoria lor e inutilă. Și că ei nu s-au învins, de fapt, decît pe ei înșiși. Plimbîndu-se prin Roma curerită, vizitoșii lui Alaric se transformau din învingători în învinși pe măsură ce priveau monumentele și ruinele.

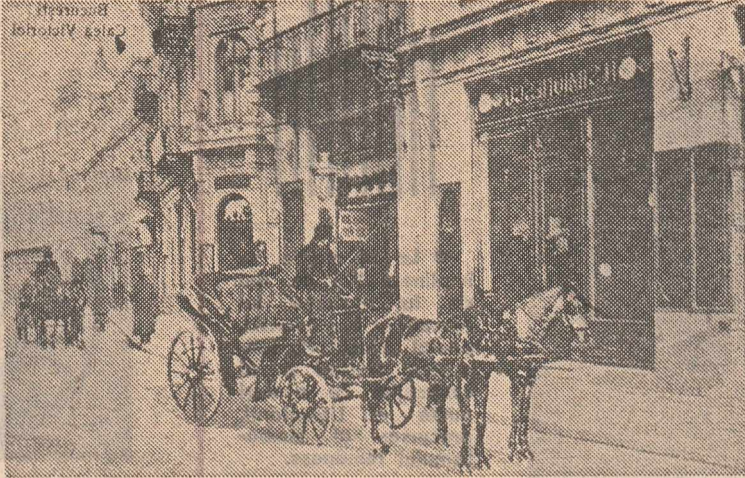
Toate aceste gînduri îmi sînt sugerate de un basorelief din templul jaguarilor care descrie cucerirea Chichen-Itzei de către tolteci. Desigur, toltecii n-au venit călări, dar ei erau seminomazi. Ca și mayașii, veniți înaintea lor. Și cum să ne explicăm pasiunea pentru asemenea construcții din partea unor seminomazi? Numai cineva care crede în eternitate e în stare să îngrămădească o atât de mare cantitate de piatră într-un templu sau într-o piramidă. În mod normal, ele nu pot fi opera unor locuitori provizorii, așa cum pădurile nu sînt opera scepticilor. Să fie aceste piramide revanșa pe care mayașii și toltecii și-o luau asupra vicisitudinilor ce-i sileau aproape periodic să-și abandoneze orașele și să plece? Roma și barbaria, unite în același suflet? O încercare de a se vindeca prin piramidă de rătăcirii?

Toltecii au clădit, între altele, un „templu al războinicilor” și un „tzompantli”, rămas aproape intact; un altar macabru, căci aici erau așezate craniile celor sacrificiați... E adevărat că avem păreri convenționale despre barbarie și că există barbarii, azi, mai primejdioase decît cele judecate după optica grecilor care numeau „barbar” tot ce nu era elin. Și, oare, ce altceva eram în copilărie decît un barbar fericit? Stăteam în mijlocul naturii, în fața ploilor, a trăznetelor și a plantelor, fără să dau nume bucuriilor mele, dar trăindu-le; și abia pe urmă am descoperit că într-un foc există și cenușă și flacără. De aceea nu vreau să-mi asum sentințe de împrumut. Dar înțeleg de ce mexicanii, cutremurîndu-se ca și noi, nu ascund urmele unui tribut singeros; și nu pot să trec indiferent pe lângă aceste crani. Unul, cel al lui Yorick, e destul pentru întrebarea lui Hamlet. Mai multe, tată pus în discuție chiar răspunsul firesc. De ce „a fi” dacă omul dă singur dreptate morții? Și totuși, în această lumină e greu să fi prea multă vreme surd la zumzetul vieții care imblînzește pietrele. Chiar dacă vrei să urmezi o logică intransigentă, te trezești visînd cu ochii la florile galbene care se leagă în interstii. Prea obosiți ca să mai concepem eternitatea, să ne cultivăm cel puțin grădina, ar spune domnul Voltaire. Ca în poezia aztecă unde viața e asemănată uneori cu un fluture care soarbe nectarul unei flori și după aceea dispore. Nu e cea mai înaltă înțelepciune asta, dar nici cea mai vrednică de dispreț. Depinde ce punem în locul ei. Dacă în locul ei punem o filosofie fără speranță, atunci aș fi gata să mă întorc de la Schopenhauer la azteci.

OCTAVIAN PALER ■

Dosarul unui caz: Mateiu I. Caragiale

Proiecția eului imaginar sau tragedia unui travesti

Ceea ce surprinde la unele comentarii scrise pe marginea biografiei lui Mateiu Caragiale este lipsa de comprehensiune, tendința de a se discuta în sine varii manifestări insolite, fără a se face efortul de a fi înțelese procesele psihologice care le-au generat.

Ce s-ar alege însă din Baudelaire dacă ar fi judecat numai după faptul că și-a vopsit părul în culori tipătoare, pentru a nu mai pomeni și alte acte teribiliste? Sînt cazuri cînd unele firi sensibile și neliniștite de artiști au comportări bizare care scapă unor măsuri comune, concepute după canoanele îngust-pedagogice. S-a vorbit adesea despre „sminteala” unor creatori care nu reprezintă altceva decît reacții paradoxale ale unor alcătuiți sufletești fragile agresionate de opacitatea unor medii.

Pentru a reveni la Mateiu Caragiale vom cita mărturisirea lui Cezar Petrescu, răscolitoare prin adevărul ei crud. Metafora folosită este elocventă pentru cazul în speță și pentru cele asemănătoare: „Soarta lui Mateiu Caragiale din acea epocă îmi amintea o barbară joacă a copiilor de la țară, cînd prînd un pui de corb și-l bagă gîtul într-un guler de carton, sau într-o pelerină de hirtie. Pe dată, tot stolul de corbi începe a se vîntura deasupra în gălgăie de croncăniri nedumerite, scandalizate, indignate de această inexplicabilă travestire a unei odrasle care a devenit din corb... necorb. Și pe rînd unul cite unul coboară săgeată, ciocnind puilul nevinovat cu pîlsul în creștet, pînă ce victima își dă sufletul. Explicația acestei reacții colective rămîne pe seama amatorilor de psihologie animală. Fenomenul însă există și mi se pare acum, identic cu ostilitatea nejustificată, absurdă și monstruoasă, care a urmărit multă vreme un om și un scriitor atît de rar ca Mateiu Caragiale, ulcerîndu-i inima”.

Nu pleדם pentru înlocuirea unei magii negre cu una albă, ci pentru renunțarea la procedul etichetărilor de un fel sau altul în favoarea explicațiilor obiective.

Am încercat să demonstrăm cu alt prilej că bizareria comportamentului lui Mateiu ne trimite la vîrsta adolescenței cînd se produce „fisura” (ca să folosim expresia criticii psihanalitice) care-și pune pecetea asupra fizionomiei sale interioare, pecetuiindu-i destinul. Cauza primară se cunoaște: sentimentul că este un „tolerat” sau „supranumerar” în familia tatălui (dată fiind condiția sa de fiu nelegitim), de unde voința singularizării și a opoziției în raport cu Ion Luca. Analizînd fenomenul „mediilor interne” (care face ca sentimentul inițial al atracției să-l ia locul cel al geloziei și rancionului, a unei rivalități exasperate), descriam constituirea morgii artistocratice, a pozei de snob ca replică la plebeianismul tatălui.

Însemnările de față se vor o continuare a discuției, valorificînd prețiosul material documentar pe care-l conțin scrisorile către Boicescu, prietenul său din tînerțe — scrisori scoase la iveală grație lăudabilei pasiuni „mateine” a lui Barbu Cioculescu.

Așadar, simțîndu-se frustrat în drepturile sale, ca o formă a revanșei, — dar și cu funcție compensatorie —, Mateiu se lasă în voia visurilor, trăiește o a doua viață, mai precis, își creează, în chip programatic, un alt eu, împodobit cu toate calitățile ce i se refuză în existența cotidiană. Ne aflăm în anii cînd el caută să epateze prin deghizamentul vestimentar al snobului (are o adevărată fixație în materie de „ghete fine”), cînd scri-

sorile și le semnează: „Mathieu-Jean Caragiale, comte de Karabey”.

Cît este în toate acestea poză și cît rezultatul unei autosugestii? Căci (înem să subliniem: grav nu este faptul că el joacă rolul personajului descris mai sus — ciți la vîrsta lui nu se pretează la astfel de inscenări? — ca voința manifestă ca actorul să creadă în rolul său, personajul să se identifice cu însăși ființa lui Mateiu. Are loc o instrăinare de sine, falsificînd gesturi și simțămînte pentru a putea fi luat drept un altul.

S-a afirmat că Mateiu nu are ceea ce se cheamă o „conștiință rea”, că n-ar fi existat momente cînd eul imaginar își pierde din forța fascinatorie, făcînd loc și înfățișînd în culori și mai întunecate, eul real.

Exagerare. În jurnalele sale vom găsi mărturisiri în legătură cu „crizele” aproape periodice care-i răvășesc viața interioară. Anumite manifestări simptomatice le descoperim și în destăinuirile epistolare către Boicescu. Expresia care revine adesea (dîndu-i diferite motivații) este aceasta: „Eu sînt nefericit”, sau „mă simțeam atît de nefericit”. Altădată, scrisorile încep așa: „Te rog din suflet să mă scuzi că nu ți-am scris de atîta vreme, căci am fost așa de supărat, mă mir că nu am innebunit” (16 noiembrie 1908). Iar la 7 septembrie 1908, notase: „Scrisoarea ta mi-a făcut o imensă plăcere, mai ales azi cînd am rămas iar trist în prada melancoliei”.

Demonul melancoliei este cel care-l chinuie, mai abitir ca diavoliul pe Sfîntul Anton. Sînt, desigur, cauze diferite ale acestor stări de spirit, toate concurînd însă pînă la a-l împinge în marginea disperării. Se pare că nu o dată, în acești ani, îi vine gîndul sinuciderii. I-o spune și lui Boicescu (fîrește, disimulînd totul în maniera cunoscută): „E o adevărată epidemie de sinucideri și crime, poate miine, poimîine, citiți și de miine că m-am sinucis, dar să nu crezi, că are să fie numai o inscenare, cu un pistol de ciocolată”. Adăugînd: „E prea dulce viața ca să o tai, nu se știe ce aduce ziua de miine”. În altă epistolă: „Situația mea financiară e ca a Greciei și ar trebui să mă sinucid dacă nu m-aș gîndi la viitor”. Tonul voit de autozeflemisire nu ne poate înșela în privința tulpilor cu tenebre interioare.

Să încercăm a înțelege care este pricina acestor stări depresive. Mai întâi, fîrește, contradicția între ipotezele ideale, imaginate, și existența mediocră pe care este silit s-o ducă. Pentru a fi un dandy — a

spus-o foarte limpede Baudelaire — trebuie să fi fost crescut în lux „să ai o avere considerabilă și să trăiești în huzur”. Or, Mateiu trăiește din simple expediente, cum singur recunoaște de multe ori „trage barca pe uscat”. De unde comicul involuntar al unora dintre atitudinile sale auguste care n-a scăpat ochiului necrutător al unor critici. Într-adevăr, dacă noaptea se deghiza și putea să pară altul, îmbătat de visuri nobiliare, a doua zi se trezea într-o existență pe cît de anostă, pe atît de penibilă sub raportul fluctuației mijloacelor sale de trai.

Scrisorile către Boicescu ne permit să reconstituim filmul acestei de a doua vieți — cea reală. „Eu sînt trist, foarte trist, vegetez oribil, caut parole, e un dezastru” (16 noiembrie 1906). Mai înainte (28/10 iulie 1906) se autoironizează: „En change [sic] situația mea, princiara mea situație e desperată”.

Un motiv îl constituie și deseale întîrzieri ale „rentei” — cum numește el banii trimisi de tatăl său: „In septembrie am rămas sans le sou, tata mi-a întrerupt renta, spunîndu-mi să mai aștept 15 zile (după ce așteptasem două luni)”. Asta în 16 noiembrie 1908. La 9 ianuarie 1907, scrisese: „Pensia întîrziată și o sumă de cheltuieli m-au făcut să apelez chiar la Barbu D. pe care l-am touchat fort galamment”. Numele lui Delavrancea mai apare și în altă epistolă ca fiind persoana pe care putea-o „tușa”, dar ezită din mai multe cauze.

Pentru a face economii stă în casa mamei sale din Crîngasi-Grant: „Stau (aproape singur) într-o proprietate a mamei foarte departe de oraș, ca să nu plătesc chirie și să-mi distrug fondurile pe chirie, lîngerie și mincare”. De fapt, casa nu era în afara Bucureștilor ci la periferie, dar probabil pe-atunci făcea figură deosebită de ceea ce însemna orășul, cum singur va explica, într-o altă epistolă: „Afară din oraș, nu la țară fîrește, dans la banlieu si banlieu aici e infect”.

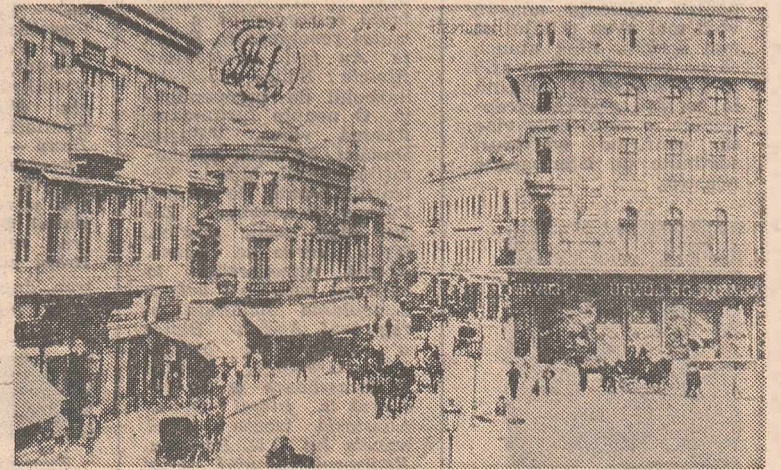
Sincopele în situația financiară îl fac să dispară, din cînd în cînd, din cercul magic al boemei bucureștene (avînd prea multă mîndrie pentru a lăsa să se observe precaritatea mijloacelor financiare). Lui Boicescu i se confesează: „Sînt foarte nefericit, unde mă duc, unde mă întorc îmi vine a striga: Cus-tiga, mîroase a mișerie!” Tonul glumeț nu poate ascunde dezolarea, frîntîntările interioare, mărturisite și direct: „In fond sînt însă de o tristețe amară”. Într-o scrisoare de la sfîrșitul anului 1907, îi declară amicului său: „Dacă vreedată am să fiu bogat, eu cred că am să tresar din somn în fiecare noapte cînd îmi voi aducea aminte de vîrsta de acum, l'âge de la noire dèche”.

Faptul că, în acești ani, Mateiu s-a zbătut cu tot felul de lipsuri nu poate fi negat. O va aminti și mai tîrziu, în jurnalul din 1928, afirmînd că „am fost constrins pe tot timpul tînerței mele la lipsuri”, cu acest adăgiu generalizator: „Sînt una din victimele cele mai soice dar și cele mai vulnerate de sărăcie”.

Este însă justificată întrebarea care s-a pus: erau atît de mari lipsurile existentei sale, a simțit el cu adevărat „mirosul mizeriei”? Totuși, primea lunar de la Ion Luca o sumă de bani — desi cu amînări sau întîrzieri — care-l puneau în situația, cum s-a spus, de „rentier”, modest dar rentier.

(Va urma)

AL OPREA ■

Imaginile de față fac parte din reconstituirea documentară ITINERARIUL BUCUREȘTEAN AL CRAILOR, realizată de muzeografa Ruxandra Mihăilă, în cadrul volumului: MATEIU CARAGIALE — DOSARUL UNEI EXISTENȚE, aflat în curs de tipărire, sub egida Muzeului literaturii române.

**Cenaclul
ca spectacol (IV)**

Sînt pînă acum mai bine de 300 de întîmplări literar-artistice ale Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, cenaclu condus de poetul Adrian Păunescu, și oricare din acestea poate fi socotită o operă de sine stătătoare comunicînd totodată cu celelalte, ca episoadele unui serial în care personajele trăiesc cu totul și cu totul alte întîmplări de fiecare dată. Există însă o seamă de componente indestructibile care se reiau și care îi conferă cenaclului o personalitate distinctă. Una din caracteristicile de bază este aceea de a reprezenta un evident **specific național**. În cazul cenaclului Flacăra mulți dintre cei care îl formează au cunoștințe de ceea ce cîntă tinerii în alte părți ale planetei, sînt la curent cu orice înnoire apărută, consultă reviste de specialitate, ascultă discuri, casete, benzi de magnetofon. Dar numai interpretarea smerită a unor astfel de piese muzicale compuse potrivit unei alte sensibilități și unei alte filozofii de viață n-ar fi adus decît poate, cel mult, la ivirea unor interpreți valoroși, remarcabili din punct de vedere instrumental și vocal. Cenaclul Flacăra este o expresie a spiritualității românești care și-a asumat un fenomen muzical de amplă audiență și i-a conferit particularități inconfundabile. Ele nu sînt numai de **formele de exprimare** cit mai ales de **fondul** a ceea ce se prezintă publicului. Creațiile interpretate în cadrul întîmplărilor sale literar-artistice corespund năzuințelor oamenilor acestor locuri și acestui timp. Ele vorbesc cel mai adesea despre **libertate, independență, unitate**. Dar nu e vorba despre o libertate, o independență, o unitate abstracte, cîntate la modul general, fără nici o tangență cu noi. Ci este vorba chiar de libertatea, independența, unitatea noastră, așa cum pe alte meleaguri alți tineri își cîntă cu toată îndreptățirea idealurile lor.

De remarcat faptul că naționalitățile conlocuitoare, prin reprezentanții lor, își fac auzit glasul în limba maternă în modul cel mai firesc în cadrul acestor întîmplări literar-artistice. Cîntece de mare succes de pe mapamond sînt interpretate fără discriminare în limbile celor care le-au compus. Este și aceasta o dovadă a respectului cu care se întîmpină valoarea, oriunde s-ar găsi ea, de către Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar care a descoperit mijloace proprii de a ilustra un fenomen muzical de mari proporții.

PAUL ALEXANDRU ■

Să ne servim de cîntec servind cîntecul

— **Viorica Flintașu, ce face un sătean la București?**

— Un sătean la București? Unii vin să dea cîrse, alții cîntece. Eu cînt.

— **De unde vă vine zestrea sufletească și de unde această sete de cîntec?**

— De fapt nu m-am desprins niciodată de Săliștea Beiușului, din Bihor, un sat pe o culme de deal, o sută de case înșirate pe-o uliță, la poalele Apusenilor, unde eram convinsă că se termină lumea. Verile, secețoase cumplit. Se spune că săliștenii beau apă „spinzurată”, dusă în spate, în vase de lut ars, legate cu niște „sterguri”. Cel ce se uită cu luare aminte într-un ochi de apă, se descoperă pe sine, descoperă și cîntecul. La Săliștea există o stare de cîntec.

— **Ei, și cînd ați ieșit dumneavoastră în lume?**

— Pe la vreo opt ani, cînd am ajuns în marele oraș Beiuș, dădeam bună ziua la toată lumea. Am dat drumul la cîntec încă din primii ani de școală, apoi, ca bibliotecară prin Bihor sau la București, cînt ca un om care crede în cîntec oriunde ar trăi el. Dar pînă la proba de foc cu Orchestra Radioteleviziunii, mi-am făcut o lungă ucenicie pe scenele căminelor culturale din Cristior, Rieni, la Casa de cultură din orasul Dr. Petru Groza.

— **Deci, acolo, la Cristior, Rieni, în cămin, încălzite sau nu, visați marile scene ale lumii.**

— Credeam într-ai mei, eram între ai mei și asta îmi ajungea. Numai cu această credință am intrat în vocea mea făptura cîntecului bihorean pe meleagurile Ungariei, Austriei, în U.R.S.S. și Israel, în R.F.G. și Danemarca, în Norvegia, Suedia. Dar fiecare drum are un început. Și așa putea spune că nu am pășit chiar cu dreptul.

— **Pășiți acum.**

— Îmi amintesc cum la primul concurs organizat de ansamblul „Ciocirlița”, în 1964, deși reusesem dintre cei trei sute de candidați, la spectacolul cu public, alături de mari cîntăreți, copleșită, m-a apucat ameteala și am tăcut.

— **Si lumea a aplaudat tăcerea dumneavoastră?**

— Am răspuns acestei încurajări revenind pe scenă, cîntîndu-mi cîntecul ce

avea să fie și prima imprimare la radio. De atunci tot revin. Atît în turnee cit și în imprimările realizate la radio și televiziune ori pe discurile Electrecord — cinci discuri personale precum și alte patru aparitii pe discuri colective.

— **Calitatea repertoriului, conținutul său dau măsura conștiinței artistice a unui interpret. Recomandați-vă.**

— Deși nu haina îl face pe om, repertoriul este haina interpretului și acesta îl recomandă. Cîntecele de dragoste și de dor, cîntecele de joc și de nuntă, de cătănie și de sezătoare, colindul și bocetul sînt însăși respirația mea, ozon ridicat din zona Crisului Negru, una din cele mai bogate zone folclorice ale Bihorului. Ceea ce mă personalizează este însă cîntecul doinit, „trăgănat”, prin el transmitînd cel mai fidel mesajul meu sufletec. Iată, îmbrac haina cîntecului: „Nu-i modru că știu cînta / Că-s vecină cu frunza. / Cite dealuri și vîlcele, / Toate-s neamurile mele. / Mi-am făcut frați și surori / Tot din oameni horitori. / Că la noi, cit omu-i viu / Cîntă și pentru pustiu. / Numai

dacă-i mort nu cîntă / Dar si-atuncea stă si-ascultă”.

Nu-mi schimb nicăieri repertoriul. Eu în Oltenia sau în Danemarca doinesc tot ca în Bihor.

— **Cum priviți intervenția cîntecului în texte?**

— Cîntecul, cules de la sursă, trebuie să prindă culoarea sufletului tău. Eu caut să-i păstrez mai cu seamă linia melodică cea de acasă și poate că și de aceea cîntecele mele au folosit în alcătuirea unui ciclu de discuri, ilustrînd „Cultura muzicală în România, de la origini pînă în prezent”, realizat de muzicologul Dr. Vasile Tomescu. Pe linia acelorasi valorificări, în acest an voi fi prezentă pe un disc colectiv cu o remarcabilă variantă bihoreană a **Mioriței** culeasă de la Măriuca Fărcasu din satul Curățele.

— **Care sînt modalitățile de selectare și de afirmare, mai noi sau mai vechi, ale interpretului de muzică populară?**

— Mai nou — nu întotdeauna funcționează criteriul valorii. Un fost redactor al unei secții de folclor îmi reproșă că aș cînta prea arhaic, că acum se cere o muzică „mai comercială”. Ce înseamnă comercial? Dacă arhaic înseamnă a-ti respecta zona de unde vii, cu sinceritate și adevăr, atunci eu sînt arhaică. Prea multe cîntece care nu spun nimic sub paielele și fardurile interpretilor, ale cîntăreților de sezon. Iată, **Miorița** este permanentă noastră în timp. Oamenii de mare bun-simț au creat-o, au continuat-o, au trăit-o. Pe cine poate bucura vulgaritatea unor texte pe care nu le suportă nici hîrtia?

Sînt unii cîntăreți pe care nu i-ar recunoaște părintii și satul, ei uită curățenia sufletească în care au trăit. Chiar și în muzica populară glasul se cultivă nu numai cîntînd, ci trăind ca un om onest. Prea mulți se servesc de cîntec fără a servi cîntecul.

— **Care credeți că este locul dumneavoastră în muzica populară?**

— Cerul cîntecului românesc este larg și generos. Uneori, cîntăreți dintr-o aceeași zonă folclorică n-au loc unul de altul. Mă miră, în măsura în care omul se exprimă pe sine, eu încerc aceasta de peste 15 ani, venind cu zestrea mea de credință, de sinceritate.

— **Si de talent.**

ADI CUSIN ■

RACUL

Caricatura — nota de pesimism a optimistului (III)

1. De ce faceți caricatură?
2. Unde publicați în mod curent caricatură? Unde ați vrea să publicați și în ce condiții?
3. Cum este promovată caricatura în expoziții?
4. Numiți pe acei caricaturisti, care, după opinia dumneavoastră, prin desen (tip de umor) dau o direcție originală în acest domeniu.
5. Vă rugăm să oferiți printr-un desen un răspuns la o a cincea întrebare, aceea pe care v-o adresați singuri și al cărei răspuns grafic ar urma să spună un adevăr despre caricatură și caricaturisti.

● **Dénes Molnár**

1. Încerc să-mi dezvolt simțul umorului. Fac caricatură pentru că este genul grafic și al publicistului care cere ca mesajul artistic să fie în același timp idee și poantă. Caricatura mai cere gîndire proprie, spirit novator în tema și în tehnica de execuție, deci este distractivă, populară, de circulație internațională. Te dirijează sigur spre o creație adevărată, prin originalitate și unicitate.

2. Public numai ocazional. Din anul 1972 am publicat o dată la Editura Kriterion, 1-3 desene anuale la „Urzica”, lunar la „Jóbarát” și din cînd în cînd la „Tribuna”, „Utunk”, „Flacăra”, „Új Elet”, „Brassói Lapok”, „Ifjúmunkás” și altele. Aș vrea să public oriunde: zilnic la „Elér”, săptămînal la „Jóbarát” și cit mai des la „Urzica”, „Új Elet” și „Flacăra”, respectînd specificul fiecărei reviste, posibilitățile lor tehnice, calitatea artistică și chiar tariful redus cu o singură condi-

ție, să fie publicate măcar două treimi din desene și nu o lucrare din zece. Și, dacă se poate, să fie publicate desenele mai bune și nu cele mai slabe, măcar din respect, seriozitate și răspundere față de creator. Lucrările nepublicate ar trebui să fie resituite și nu aruncate la gunoai, mai ales pentru că ideile și execuția sînt unice.

3. Se promovează singură. În țară sînt multe expoziții inițiate și făcute de caricaturisti: Suceava — Pim, Petroșani — frații Barbu, Brăila — Chiriloiu, Bacău — Crăiță și Ciosu, Tg. Mureș — (n.r. — autorul, din modestie, nu vrea să spună cine), Cluj-Napoca — Bour și Heiga Unipan. Cu aceste prilejuri, au loc întîlniri ale caricaturistilor, au loc debuturi reale, valoroase. Acțiunile sînt patronate în primul rînd de foarte multe și din ce în ce mai multe organe, iar în ultimul timp și de „Urzica”, fără să impună stilul „Urzicii”. Cred că tocmai secția de caricatură din U.A.P. face cel mai puțin posibil, îmi pare rău că trebuie să spun asta, mai ales că am cererea de primire în U.A.P., secția de caricatură, și am expus în peste 50 de expoziții. La Salonul de umor Tg. Mureș am încercat să facem ceva exemplar, poate ceva de urmat în ceea ce privește concepția, panotarea, organizarea, premiile, printre care primul premiu pentru debut. Sper că și ediția a III-a, aprilie 1979, va fi o reușită deplină. La expozițiile internaționale avem probleme mari cu selecționarea și trimiterea lucrărilor, aici numai „Urzica” ne ajută în ultimul timp, dar pregătirea participanților și anunțarea din timp este foarte deficitară, pur și simplu neglijată.

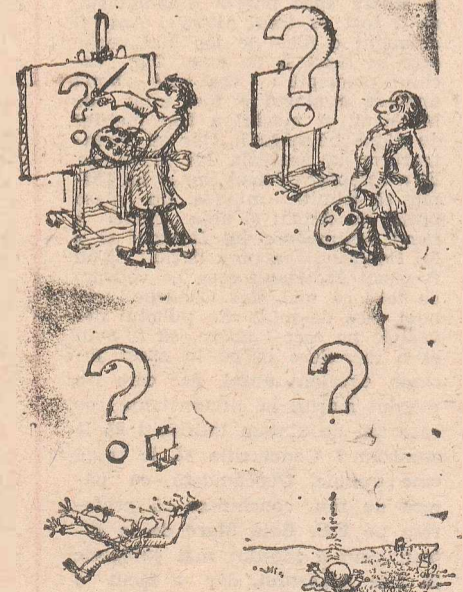
4. Nu e cazul. Cred că nu avem direcții originale, numai individuale, cu lucrări uneori foarte bune, fără creatori de vîrf, dar poate vom avea dintre tineri. Se remarcă poate Daniel Ionescu pentru caricatura politică, angajată, Crăiță-Mindră pentru caricatura sănătoasă și specific românească. Ne lipsește aproape cu desăvîrșire critica de artă despre caricatură. Talente tinere în schimb avem destule și poate asta este cheia succesului caricaturii românești pe plan intern și internațional în viitor. Sînt bucuros că pot să-mi aduc și eu contribuția mea și sacrificii în acest sens.

● **Albert Poch**

1. Iată o întrebare pe care nu mi-a pus-o nimeni. Ce-aș putea răspunde? Asta știu, asta fac!
2. Acum 25 de ani încercam să-mi fac un

nume publicînd peste tot. Acum încerc să-l consolidez, publicînd doar unde sînt solicitat. Ca membru al redacției revistei „Urzica”, deși nu sînt viitorolog, mi-ar plăcea să-mi închipui confrății caricaturisti foarte solicitați de ziare pentru rubrici permanente, pentru paginile de umor de sîmbătă, pentru caricaturile editoriale... Încît să n-aibă timp și de șueta atunci cînd vin să aducă desenul pentru „Urzica” săptămînală. Iar eu să n-am timp să public și în altă parte, într-atît să fiu de ocupat cu apariția numeroaselor albume de caricatură din colecția „Urzica”, a almanahurilor „Urzicii”, a volumului „Perpetuum comic”, a suplimentelor revistei și a altor publicații de umor.

3. Caricatura de expoziție trebuie, după părerea mea, să îndeplinească condițiile oricărei lucrări de artă, putîndu-se înfățișa ca lucrare de grafică (desen sau gravură), de pictură (ulei sau guașă), de sculptură, cu condiția ca, indiferent de tehnică, să exprime idei satirice sau umoristice în forme adecvate. De criterii ca acestea ar trebui să țină seama, în egală măsură, și caricaturisti și jurii.

● **V. Crăiță-Mindră**

1. Am început să ticluiesc înfrîpări de caricatură odată cu primele întrebări.
2. Deocamdată, doar la „România pitorească”. Aș dori să public la o „Urzică” săptămînală, editată în condiții grafice mai bune. Jindulesc după spațiul acordat caricaturii acum zece ani.
3. Satisfăcător. Selecția nu se face nici pe departe la nivelul noului și ineditului.
4. Mihai Stănescu, Octavian Bour, Constantin Ciosu, Cik Damadon, doar ca portretist (unii au uitat să specifice), Nicolae Claudiu. Pentru viitor: Mihai Boacă și Timotei Nădășan.

Anchetă realizată de ION PREDOȘANU ■ TUDOR OCTAVIAN ■

Totuși, cea mai bună apărare e atacul

Meciul de duminică dintre Dinamo și F.C. Baia Mare a stîrnit un interes enorm. Dovadă măsurile miliției care a izolat stadionul, interzicerea vânzării biletelor în ziua partidei, transmiterea unei reprize la TV. Care erau cauzele acestei atenții speciale a iubitorilor de fotbal? Echipa lui Mateianu fusese văzută o singură dată la București în sezonul trecut cînd a învins Sportul studențesc. În rest, micul ecran făcuse destulă publicitate jocului acestui unsprezece. Dar una este să vezi pe sticlă o echipă jucînd și alta pe marea scenă a stadioanelor. În fond, duminică după-amiază Baia Mare a jucat același lucru cu care ne obișnuisem, adică a făcut să circule mînea cît mai mult, să interzică adversarului să intre în posesia ei și să facă binecunoscutul pressing care a dereglat multe echipe. Numai un singur lucru au uitat băimărenii, că ei puteau să și atace! Au avut o perioadă de presiune de un sfert de oră cînd apărarea dinamovistă s-a aflat în mare dificultate, deși oaspeții în tot meciul nu au reușit să tragă un singur șut pe poartă. E prea puțin, chiar pentru o echipă care joacă atît de frumos! Noi, cei de la masa presei, am înțeles de la început tema jocului băimăren: ei veniseră să obțină un singur punct, adică un meci nul și au făcut-o magistral pînă la jumătatea reprizei a II-a, cînd, din cauza nervilor, a factorilor psihologici care intervin în cursul unei partide cu o astfel de miză, team-ul băimăren a cedat la singura fază în care Ariciu (care apăruse magistral pînă atunci) a avut o șovăială și Tălmar a putut înscrie. Golul era consecința unei presiuni îndelung exercitate, să nu uităm bara realizatorului și alte ocazii de gol pe care dinamovistii nu le-au fructificat. Dar el mai este, de asemenea, consecința unei lipse de atenție a antrenorului Mateianu ale căruia merite nu le putem diminua din această pricină.

Care a fost această lipsă de atenție sau lipsă de precizie, mai bine zis? Pentru toți cei din tribune era evident că de prin minutul 70 F.C. Baia Mare avea două piese ruginite: Rosznai și Condruș, altele jucători eminenți. Dar cuprinși de oboseală, de panică sau știm noi, de ce!, Condruș, în special, transformase culoarul pe care trebuia să-l închidă într-un bulevard pe care Dinu, Dudu Georgescu și Dragnea nu au avut decît să treacă și să înscrie. Numai că barele, șansa și alte lucruri s-au opus! De aici iluzia unei superiorități a bucureștenilor care nu a existat.

Lucid vorbind, mînea a circulat timp de 75 de minute între jucătorii băimăreni. Dacă ea ar fi fost și suțată spre poarta dinamovistă, ar fi fost cu totul altceva. Am fi aplaudat o idee de joc mai veche care se baza și pe atac. Dar vechiul principiu: **cea mai bună apărare e atacul** a fost uitat de Mateianu și meciul a fost pierdut de către băimăreni. Dar să ne întoarcem la greșala lui Mateianu. El a așteptat ca acel cap al lui Tălmar să trimită mînea în plasa porții lui Ariciu și abia atunci a făcut schimbarea lui Rosznai și a lui Condruș. Era prea târziu! Să nu fi văzut Mateianu ceea ce vedeam cu toții că mai ales Condruș trebuia scos de mult din punctul nevralgic pe care-l apăra, să fi avut el o încredere oarbă în acest jucător, excelent altfel, dar care i-a pierdut meciul în circumstanțe pe care noi nu sîntem îndrituiți să le analizăm? Concluziile să le tragă cine trebuie. Deocamdată, cu părere de rău, conchidem că preferăm pe F.C. Baia Mare de la Pitești cînd a pierdut mai categoric în fața Argeșului, dar a făcut o partidă de zile mari. Acela este meciul-etalon la care ne vom referi totdeauna cînd va fi vorba de F.C. Baia Mare, cu care, în continuare, sîntem alături.

S-auzim de bine!

EUGEN BARBU

P.S. 1. Felicitări echipei Dinamo, totuși, care a făcut cea mai bună partidă din ultimii trei ani!

P.S. 2. Către un cititor din Baia Mare: Aveți perfectă dreptate. Scuze! Dar la ce a avut subsemnatul pe cap în ultimele două luni, să fie și el înțeles...

Mircea Nedelcu

„Se înșală cei care cred că promovarea s-a decis!”

— Tocmai dumneata să spui așa ceva, tovarășe Mircea Nedelcu, într-o clipă în care F.C.M. Galați are 4 puncte avans în fruntea seriei I a diviziei B!

— Dacă e nevoie să repet, repet. Se înșală cei care cred că promovarea s-a decis! Avem, nu încapem discuție, prima șansă, dar și o grămadă de griji. Deocamdată, nu ne ies socotelile cum am sperat. Credeam, de pildă, că Steagul roșu va capota la Piatra Neamț, iar brașovenii, ce să vezi, au bătut la scor!

— Bine, dar meciul direct se dispută la Galați!

— E adevărat, dar calculasem că, pînă atunci, vom obține un avantaj considerabil, iar prima mutare nu ne-a ieșit. Apoi, nu trebuie uitat că jucăm și la Constanța și la Suceava, pe terenul a două dintre următoarele noastre.

— Mai are oare Constanța vreo șansă?

— Are și nu e bine, din punctul nostru de vedere, s-o neglijăm. Sîntem lider, dar avem încă destule griji.

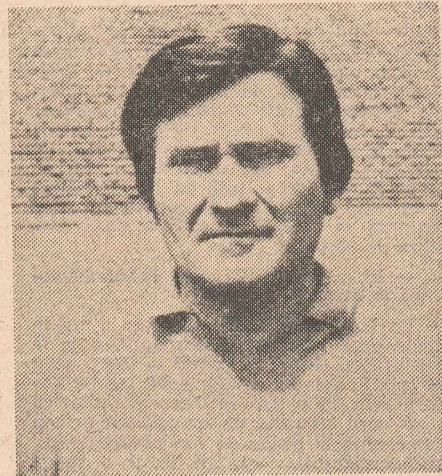
— Ce griji?

— Nu ne merge jocul acasă cum am fi dorit. Plecarea lui Oblemenco și a lui Deselnicu ne-a silit să găsim soluții noi pentru atac. Am restructurat ideea de joc, renunțînd, din cauza înălțimii reduse a înaintașilor, la jocul pe sus, la centrări. Majoru, Kramer, Florea și Orăș sunt jucători buni, dar scunzi. Cel mai înalt e Florea, care are 1,71, cum să joci cu un asemenea atac pe sus?!

— Regreți plecarea celor 2 craioveni?

— Într-un fel, da. Am fi avut nevoie de ei mai ales în partidele de acasă, ca să spargă apărările adverse.

— Să trecem la altceva. Cum se simte eternul secund Nedelcu pe post de antrenor principal? Cine e, în altă ordine de idei, noul duminică secund, despre

care nu știm decît că se numește Dumitru Boeru?

— Eternul secund e un fel de-a zice căci am mai terminat, acum cîțiva ani, turul cu F.C.M. pe locul 1. Cum să fie? Mai greu, pentru că răspunderea e mai mare. Toți ochii sînt ațintiți asupra ta, publicul, minunatul public gălățean, așteaptă totul de la tine. M-am străduit și mă străduiesc să mă achiț cu seriozitate de aceste răspunderi și cred că pînă acum m-am descurcat. Dincolo de vorbe, poziția ocupată de echipă e cel mai bun argument. Cit despre Dumitru Boeru, e un antrenor tînăr, are 38 de ani, cu care mă înțeleg foarte bine. El a jucat fotbal pînă acum cîțiva ani, în Galați, la Oțelul și Constructorul.

— Galați au fost, vreme îndelungată, un oraș în care au poposit o sumedenie de fotbalști consacrați, aflați, nu jignim pe nimeni cu asta, mai degrabă la apusul carierei. Unii, din cite știm,

v-au făcut destule greutăți, arătîndu-se capricioși. Care e situația acum?

— Nu mai e ce-a fost! Optica s-a schimbat. Nu mai aducem jucători, ci îi creștem și, în funcție de valoare, îi promovăm, cu un curaj care, la un moment dat, a pus publicul pe gînduri, ba chiar l-a speriat! Au fost voci care ne-au prezis că fără Oblemenco și fără Deselnicu ne vom scufunda, dar nu s-a întîmplat nici o catastrofă. Cu Majoru, cu Moțoc, cu Vlad, cu Ichim, cu alți tineri, am mers mai departe și încă pe un drum drept, care sper să ne ducă în divizia A. Dacă Galații au ajuns și, vreau să cred, vor rămîne pînă în ultima etapă cap de serie, asta se poate explica, în primul rînd, prin desființarea statutului de vedetă. Coeziunea sufletească a fost arma noastră cea mai puternică.

— Frumos spus! Ce alte arme ați avut? Ce alte arme aveți?

— Sîntem o familie tînără și ambițioasă. Dorim să jucăm un fotbal de calitate și să promovăm în A.

— Și alții doresc, tovarășe Nedelcu!

— Tocmai de-asta spuneam ce spuneam! A mai rămas mult pînă departe, dar prima șansă pare să fie de partea noastră. Nu-mi plac pronosticurile dar nimic nu mă împiedică să afirm că avem o echipă capabilă să câștige seria și chiar să joace de la egal la egal cu multe din divizionarele A. Nu-i întîmplător faptul că, în Cupă, am eliminat pe F.C. Bihor. Dar asta nu înseamnă, repet, că lupta s-a încheiat. Ea e în plină desfășurare, iar noi avem obligația să fim circumspecți. Ne obligă condițiile pe care organele locale ni le-au pus la dispoziție, publicul care ne iubește și ne susține, nu ca ultim argument, locul pe care-l ocupăm în clasament. Dar bătălia pentru promovare, vă asigur, va fi aspră. Sper ca ea să rămînă, strict, în limitele sportivității.

— Și noi sperăm la fel. O ultimă întrebare. În lotul formației pe care o antrenează figurează un jucător, Viorel Stoicescu, în care fotbalul nostru își pusese cîndva mari speranțe. Ce-i cu el?

— E accidentat. Are o fisură făcută în pregătiri. Dacă se va reface, va juca. Din păcate, Stoicescu nu mai e tînăr, dar el continuă să fie util echipei.

OVIDIU IOANIȚOIA

Vasile Dobrău la redacție

În numărul trecut al revistei noastre, tipînd un articol referitor la pregătirea echipei Dinamo București înaintea începerii noului sezon, am scris, între altele, și cîteva cuvinte despre situația jucătorului Vasile Dobrău, publicînd punctul de vedere al conducerii secției de fotbal a clubului Dinamo. Intrigat de acuzațiile aduse și, mai ales, de termenii suspendării dictate împotriva lui, internaționalul dinamovist ne-a vizitat, marți la prînz, la redacție, rugîndu-ne să facem cîteva precizări. Respectînd dreptul la replică, iată ce ne-a declarat Vasile Dobrău:

„În toamnă, avînd toate aprobările de rigoare, am dat examen de admitere la secția de educație fizică a Universității din Cluj-Napoca. Reușind, mi-am exprimat dorința să părăsesc clubul Dinamo care, recunosc, a făcut atîtea pentru mine. Doream și doresc să mă stabilesc la Cluj-Napoca, spre-a-mi continua studiile și spre-a mă căsători. Dar Dinamo n-a fost de acord și mi-a cerut să mă transfer, ca student, la București, fapt cu care n-am fost de acord. Din ziua aceea, nu m-am mai prezentat la echipă și nici n-am mai jucat. În schimb, între două avioane, mi-am susținut o parte din examenele sesiunii de iarnă, luînd 5 la igienă și 7 la psihologie. Zilele trecute, am aflat cu stupeoare, din ziarul „Sportul”, că am fost suspendat pînă la încheierea campionatului pentru vedetism și lipsă de interes în pregătire! Despre ce pregătire putea fi vorba atîta timp cît eu am spus și repetat că n-am de gînd să mai joc la Dinamo și nu m-am mai dus la antrenamente?! Dealtfel, Comisia de disciplină a federației n-a validat sancțiunea dată de club”.

Punctul nostru de vedere rămîne același: n-are nimeni interes ca un fotbalist de valoare ca Dobrău să stea pe margine. Federația e datoare să intervină și să clarifice situația.

Scurt, foarte scurt

● Invingînd cu 14-13 pe Hidrotehnica din Constanța, Confecția București a cîștigat Cupa României la handbal feminin. ● Prezent duminică la Satu Mare, crainicul Nicolae Soare ne-a ajutat să aflăm cu ce sentimente întîmpină returnul Teodor Curpas, președintele clubului Olimpia. Multumim frumos. ● Mare surpriză în campionatul de polo! La „Floreasca”, cea mai tînără echipă a diviziei, Crișul Oradea, a întrecut cu 7-5 pe Rapid. Rugat să ne dea o explicație, președintele clubului feroviar, profesorul Liviu Mihăilescu, ne-a informat că frații Slăvei și Schervan au intrat în bazin gripați, cu temperatură. Oare? ● Internaționalul stelist Ion Dumitru pare să fie într-o formă de zile mari. În aceeași situație se găsește și Iordănescu, drept pentru care e aproape sigur că o serie de jucători au fost în turneu cu naționala în Bulgaria și alta va intra pe teren în meciul cu Spania! Ce părere are antrenorul federal Constantin Cernălanu care zicea, mai deunăzi, că Dumitru nu mai poate?! ● La rugby, campioana învinsă: Grivița roșie — Farul 21-15, toate punctele constantenilor fiind realizate de Bucos. ● În Marele premiu al Parisului la gimnastică, Emilia Eberle s-a comportat re-

marcabil, clasîndu-se a treia la individual compus și terminînd învingătoare în probele de paralele și sol. ● Sîntem informați că, prezent la plenara Comisiei municipale de fotbal din 30 noiembrie 1978, președintele F.R.F. s-a declarat nemulțumit de conținutul Planului de măsuri. Acesta n-a mai fost luat în dezbatere, urmînd să fie îmbunătățit pe strada Vasile Conta. Dus a fost și dus a rămas. ● La Minerul Gura Humorului, în divizia B, lucrează cu trageri de inimă și seriozitate un tînăr antrenor. Numele lui? Gheorghe Făință. ● Abia revenit acasă, după un turneu foarte tare desfășurat la Sao Paulo, în Brazilia, Florin Gheorghiu ne-a telefonat la redacție, aducîndu-ne la cunoștință că a încheiat concursul pe locul 3, după marii maestri Korcinol și Ljubojevici. Neînving, cu 3 victorii și 10 remize, campionul român s-a clasat înaintea citorva sahiști de talie mondială, ca Andersson, Lein, Stean, Panno și așa mai departe. Sincere felicitări. ● Într-un interviu acordat ziarului „Tribuna Sibiului”, Narcis Coman e de părere că „n-avem nici un portar tînăr cu adevărat de valoare”. Emoționant e faptul că, vorbind despre antrenorii cărora le poartă o frumoasă amintire, Coman pronunță două nume mai puțin cunoscute, Marin Anastasovici de la Giurgiu și Stefan Vasile de la Pitești. ● De mai multă vreme, tabela electronică de marșaj din sala Ceahlău din Piatra Neamț zace nefolosită, fiind stricată. Chiar nu se găsește nimeni s-o repare? ● Din surse demne de încredere aflăm că ex-dinamovistul Radu Nunweiler, legitimat în prezent la Corvinul Hunedoara, intenționează să revină la clubul din Stefan cel Mare. El are 34 de ani și, în ciuda deselor accidentări din vremea din urmă, speră să mai poată face față în prima divizie. ● Îmbucurătoare prezența masivă a rutierilor la concursul de deschidere a sezonului, excelent organizat de Confecția. Probele de juniori au fost dominate de reprezentanții clubului Olimpia, a cărui secție de ciclism e condusă de inginerul Grigore Togan, directorul întreprinderii de articole de sticlărie din București. ● În proba de 15 kilometri a concursului „Prietenia” la biatlon, sportivii români au ocupat locuri codase. Marton încheind cursa pe poziția 22, iar Andreșiu pe 23! Parcă e prea puțin față de condițiile pe care le-au avut la dispoziție în lotul național. Ce părere are federația de specialitate?

A reînceput campionatul de fotbal

DIVIZIA A

BUCUREȘTI: Dinamo — F.C. Baia Mare 1-0 (0-0). Victorie absolut meritată a bucureștenilor, ale căror ambiții au fost stimulate de prezența mult-cîntatei echipe a lui Viorel Mateianu. Numai că, de-a-ceastă dată, Baia Mare a deziluzionat la București, unde a venit parca pentru a aștepta trecerea timpului, desigur cu mijloace specifice ei. Aceste mijloace — defensivă aglomerată, păstrarea balonului în jumătatea proprie de teren, pasarea lui pină la exasperarea adversarului — au fost arme suficiente de eficiente în prima repriză, chiar dacă D. Georgescu sau Augustin ar fi putut, cu puțină șansă, deschide scorul încă înainte de pauză. Odată cu trecerea timpului însă, cum și Condruc (probabil accidentat) dădea semne de slăbiciune, gările în defensiva oaspeților au devenit tot mai frecvente, de unde și ocaziile, numeroase, ale dinamoviștilor, mereu impulsionați de Dinu. Cum echipa lui Mateianu a fost dominată lipsită de inspirație, cu un Rosznai în formă slabă și cu un Sepi timorat, golul a plutit citiva vreme în aer, mai exact pină în minutul 75, cînd Tălnar a înscris cu capul, peste Ariciu. Desigur, scorul putea fi mai mare, același Tălnar (bară), ca și D. Georgescu, Custov sau Dragnea rîndind ocazii mari. Fără nici o greșeală, deci excelent, arbitrajul lui N. Rainca, ajutat bine de D. Munteanu (ambii din Birlad) și T. Balanovici (Iasi). (D. Grecu)

SATU MARE: F.C. Olimpia — Steaua București 0-1 (0-1). Cu toate că într-un clasament al arbitrilor care se întinesc cu „Steaua”, Constantin Ghiță ar conduce detașat, el bine „centralul” de la Satu Mare n-are nici un merit la vreo fază anume. Ba, a arbitrat chiar bine, așa cum îi stă frumos unui proaspăt cavalier FIFA. Golul lui Iordănescu, înscris pe contraatac încă din min. 37, a fost împedat și logic precum lucrarea de diplomă susținută de stelist la Academia de studii economice, al cărei absolvent este. S-a jucat deschis de ambele părți și rezultatul consfințește diferența de valoare dintre cele două echipe. Citeva „gărații” înainte și după meci. În presa locală, antrenorul localnicilor și al „olimpicilor”, Gheorghe Stăicu, o vedea pe „Steaua” drept câștigătoare a actualului campionat, iar pe „Olimpia” în primele zece clasate! Teodor Curpaș, președintele clubului: „Asta este. Azi n-a picat golul. Cu evoluțiile ei bune sau rele, echipa este a noastră, a sătmărenilor. Or, spectatorii iau 10 la trofeul Petschovschi și uită s-o încurajeze. Mare păcat!”; Constantin Cernăianu, observator federal: „Mă bucură forma ascendentă a lui Dumitru și sint nemulțumit de Marcel Răducanu. Remarc în mod deosebit jocul și travaliul mijlocașului Stolica, cel mai bun om de pe teren. Am putea avea în ea un mare jucător dacă n-ar fi capricios”. Cam atât despre o partidă arbitrată bine de C. Ghiță, Gh. Răz și C. Braun (cu o scăpare), toți din Brașov. (Ion Predoșanu)

HUNEDOARA: F.C. Corvinul — Politehnica Iași 2-0 (0-0). În prima repriză, ieșenii s-au mișcat dezinvolt, poate prea dezinvolt (au ratat două bune situații prin Cernescu), au legat bine jocul la mijloc și au avut o oarecare șansă în apărare, unde hunedoreni au lrosit trei bune ocazii, prin Văețuș, Nicșa și Lucescu (cap de la cițiva metri în brațele lui Bucu!). Astfel, în a doua repriză, la mijlocul terenului s-au impus Petcu, foarte bun în acest meci, Dumitriu IV și tânărul Klein, disciplinat și muncitor, așa cum i se cade unui tînar de perspectivă. Drept urmare, golul putea să cadă chiar și în minu-

tul 50, cînd șutul violent al lui Văețuș a fost scos miraculos de pe linia porții de Mureșan, în timp ce Bucu se afla cu trei-patru metri mai în față. Cu adevărat, golul avea să vină în minutul 63, cînd Lucescu a executat o lovitură liberă, cam de pe lîngă punctul de corner, la colțul scurt, lîngă bară, iar Petcu, cu o execuție tehnică dintre cele mai fine a deviat balonul în plasă. Peste numai cîteva minute, după un clasic un-doi între Lucescu și Petcu, în timp ce fundașii centrali ai Iașului s-au repezit pe Agud, proaspăt introdus în teren, Lucescu s-a trezit numai cu Bucu în față, și, calm, a înscris și cel de-al doilea gol. Bun arbitrajul lui Fr. Coloși, ajutat la margine de I. Urdea și R. Stîncan, toți din București. (Victor Niță)

DIVIZIA B

BUCUREȘTI: Rapid — Poiana Cimpina 4-2 (2-0). După ce clubul feroviar s-a zbatut, a insistat, a reclamat chiar dreptul de organizare a meciurilor în „Giulești”, după ce presa a cerut, iar federația a aprobat, e adevărat cu mare dificultate, spre surprinderea multora, iată că tocmai „Rapidul” s-a spierat

Un nume despre care veți mai auzi: Paraschiv (Rapid)

de acest drept, cerînd mutarea meciului pe stadionul „Republicii”. Duminică de dimineață, spre acest meci s-au îndreptat în jur de 20 000 de spectatori, care vor privi la un simulacru de meci, stricat cu prea multă consecvență de conducătorul ei, neinspiratul arbitru Gh. Ispas, de loc din Constanța. În prima repriză, un gol a produs o impresie cit se poate de neplăcută în tribune, cel al lui Preda (Poiana), dintr-un ofsaid evident, semnalizat dealtfel de la margine, acordat însă de arbitru! În repriza secundă Gh. Ispas n-a făcut mai mult de două-trei greșeli evidente, dar suficient de grave: a acordat un alt gol oaspeților, din ofsaid, le-a anulat un al treilea (perfect valabil), care ar fi însemnat egalarea pe tabela de marcat, în fine, a dictat în favoarea „Rapidului” un penalty absolut imaginar, Rontea alunecînd pur și simplu în careu, aproape fără opoziție. Scorul, 4-2 pentru gazde, este fără îndoială meritat, multiplele greșeli ale arbitrului nefînd în măsură să pună la îndoială justetea rezultatului, ca și unele lucruri evidente bune din tabăra „Rapidului”. Giuleștenii așteaptă o primăvară fierbinte pentru echipa lor favorită și trebuie să mărturisim că unele semne există, cum ar fi apariția acestui mijlocaș pe nume Paraschiv, care a făcut o foarte bună impresie. În fapt, el și arbitrul constantean Ispas au fost principalele vedete ale matineului de pe „Republicii”. (D. Grecu)

ALEXANDRIA: Rulmentul — Metalul București 0-1 (0-1), după un meci aprig, dominat de gazde, dar câștigat de oaspeți, de departe mai tehnici și mai lucizi. Negăsînd camere la Hotelul „Parc” din localitate, bucureștenii au sosit în dimineața partidei,

lăsîndu-l acasă pe Toma, pe Dumitrescu și pe Frodan, indisponibili, ultimul din cauza gripei. În schimb, gazdele n-au avut de făcut decît cițiva pași, traversînd terenul de joc, de la noul lor cantonament, recent amenajat în curtea stadionului. După care „Rulmentul” s-a năpustit orbește în atac, cău-tîndu-l cu înfrigurare pe internaționalul Voicilă. Acesta, păzînd ca o santinelă de fundașul central Sebe, nu prea s-a descurcat, pîrînd în zi slabă, prestația lui răsfrîngîndu-se asupra întregii garnituri, pe care am descoperit-o, în majoritatea fazelor, puțin dotată și prost inspirată. De partea cealaltă, „Metalul” s-a apărut cu strășnicie, uneori ajutat și de șansă, aruncînd către poarta lui Boroi cîteva contraatacuri, puține ca număr, dar foarte tăioase. La unul dintre ele, după o țesătură de pase bine regizată de ex-stelistul Ion Ion, Șumulanșchi s-a strecurat printre fundașii adversi, sînd plasat și înscris în unicul gol al partidei. În căutare de țap ispășitor, publicul l-a fluierat copios pe arbitru, acuzîndu-l de neacordarea unui penalty, la un pretins fault comis, în prima repriză, asupra lui Voicilă. După părerea noastră, n-a fost vorba de nici o infracțiune. Astfel, deși cu un singur șut expediat la poarta adversă, „Metalul” a câștigat pe merit, în fața unei garnituri care a vrut mult, dar care a reușit foarte puțin, nerămîndu-i decît palida consolare a dominației teritoriale, pră-rătată cu ocazii de gol și cu o minge trimisă în bară. Exact și autoritar arbitrajul lui Cristian Teodorescu din Buzău. (Ovidiu Ioanițoia)

REȘITA: F.C.M. — Universitatea Cluj-Napoca 1-0 (0-0). Teren splendid, vreme splendidă, două galerii animate de o desăvîrșită sportivitate, peste 12 mii de spectatori, iată cadrul în care s-a desfășurat în Valea Domanului un meci mai puțin decît modest, în care arbitrajul confuz a jucat un rol nefast. Să ne oprim numai la singurul gol validat din cele trei produse (două în poarta lui Moldovan și unul în poarta lui Illes), toate mai mult sau mai puțin neclare. Așadar, în minutul 70, aflat în poziție de ofsaid, Gabel recepționează o pasă în careul mic și șutează, Moldovan prînde anevoie și scapă imediat mîngea spre același Gabel care reia, de astă dată imparabil, de la nici doi metri. Ofsaid, acuză clujeștii, referîndu-se la prima fază, cînd Gabel a intrat în posesia balonului, acuzație respinsă, după meci, de conducătorul jocului, care însă, venînd din spate și lateral dreapta, nu putea avea certitudine sîntă la sută. Singurul bine plasat, tușierul Guido Fodor, susține că poziția de ofsaid a lui Gabel era anulată de prezența unui jucător de la „U”, retras aproape de linia porții spre marginea opusă fazei. Toate bune, numai că nu putem fi de acord cu punctul de vedere al unui arbitru de margine pe care în cursul aceluiași meci, l-am văzut semnalizînd pe dos în cîteva faze cit se poate de clare pentru toată lumea în afară de el, ignorînd un ofsaid clujean, mai vizibil decît un elefant într-o stradă pustie. F.C.M. s-a arătat superioară ca vervă și capacitate de efort, dar cu serioase carențe de tehnică, în special la preluări. Universitatea Cluj-Napoca, departe de ceea ce am văzut cu cîteva zile înainte în meciul de Cupă, s-a lăsat dominată, țînd cu dinții de un scor alb, neauzînd parcă repetatele îndemnuri la ofensivă ale antrenorului Pop. De departe cel mai bun de pe teren, Vidican a alergat din răsputeri o repriză și jumătate acoperînd literalmente tot terenul, însă nu prea a fost sprijinit. A arbitrat slab Gh. Retezan din București. (Mircea Fodoreanu)

Fluviul subteran, o ipoteză fabuloasă

(Urmare din pag. 1)

terminarea lucrului, și fără a cere permisiunea cuiva, Constantin Ionaș a dispus de sine putere deplasarea ambarcației de foraj pe un teren cuprins între Palazul Mare și stațiunea Mamaia. Sesizat de acest act indisciplinar, maestrul Vasile Anton, pe atunci șeful secției de foraj, s-a deplasat la fața locului pentru a lua convenitele măsuri împotriva subalternului său. Pentru descrierea acestui episod anecdotic, vom reproduce parțial declarația scrisă și semnată de maestrul Anton: „Fiînd sesizat de abateră tov. Ionaș Constantin, m-am deplasat la fața locului și am văzut că pe gura forajului executat de tov. Ionaș Constantin curgea apă arteziană ce era aruncată la circa 3 metri peste nivelul lacului. Cazul a fost adus la cunoștința întreprinderii și mai departe la cunoștința Comitetului geologic București. Menționez că apa din sursa arteziană era limpede, răcoroasă și bună la gust. Subsemnatul declar că în toate forajele pe care le-am executat cu ocazia lucrărilor canalului, inclusiv pe cele din zona de alimentare Caragea-Dermen, nici unul din foraje nu a fost ascensionar sau artezian”.

Trei ani mai tîrziu, un foraj executat de geologi în coada lacului Techirghiol a provocat o nouă erupție de apă dulce cu o presiune de 4 atmosfere. Amenințînd inundarea lacului recunoscut pentru valorile sale terapeutice, organele sanitare au intervenit pentru urgentă închidere și betonare a sursei de apă. Dar descoperirea a venit să reconfirme părerea celor doi cercetători privind existența unui curs de apă subteran cu obîrșie îndepărtată și cu vărsarea în partea sudică a Mamaiei. Investigații ulterioare au adus o întreagă suită de noi dovezi palpabile (și potabile!), ceea ce i-a determinat pe autori să se adreseze gospodarilor orașului. Astfel, tovarășilor Constantin și Florian Ionaș le revine, în bună măsură, meritul introducerii apei potabile pe întreg litoralul Mării Negre, așa cum o dovedește, între altele, și următorul document de arhivă, întocmit în 1969 de Comitetul de Stat al

Geologiei și semnat de președintele acestuia, acad. prof. Al. Codarcea, din care reproducem următoarele rînduri: „Ionaș Constantin și Ionaș Florian au meritul de a fi sesizat puncte de emergență cu apă arteziană care au făcut obiectul unor cercetări hidrogeologice ulterioare în zona Cîșmea în vederea alimentării cu apă a orașului Constanța. Insistînd cu perseverență asupra autorităților competente, ei au contribuit la rezolvarea problemei alimentare cu apă din subteran a orașului Constanța și a litoralului”.

Pentru identificarea fluviului nevăzut, cei doi cercetători au întreprins, așa cum aminteam, studii sistematice, pornînd pe firul apei subterane, din aval în amonte, călătorie care, marcată de sute de foraje efectuate în zeci de ani, i-a făcut să ajungă pină sub dealurile de sub Munții Vrancei, la sud de orașul Focșani, unde — spun cercetătorii — apa țîșnește pe gura forajului de la o adîncime de 90 de metri cu o presiune de 10 atmosfere. Traseul fluviului ar fi următorul: pornînd din Vrancea, din apropierea localității Cotești, cursul acvifer traversează Bărganul prin sud-vestul orașului Călărași, trece pe sub albia Dunării lîngă Ostrov, își continuă călătoria paralel cu granița spre R. P. Bulgaria și, ajungînd pină lîngă Albești-Mangalia, o cotește spre nord, la o distanță de 5-6 kilometri de liziera litoralului. Trece apoi pe sub vestul lacului Techirghiol, la o adîncime de 22 de metri, apoi pe sub zona industrială din localitatea Palas, prin nordul Constanței și pe sub lacul Siutghiol, vîrsîndu-se în Marea Neagră cam în dreptul Hotelului „Parc” din Mamaia.

Dar deocamdată totul nu constituie decît o ipoteză, ce-i drept foarte ispititoare, pe care viitoare cercetări o vor confirma sau nu. Pină în prezent mai multe foruri de specialitate au apreciat ipoteza celor doi cercetători ca nefundamentată științific sau și-au exprimat diverse rezerve. Dar nimeni — nimeni în afară de Constantin și Florian Ionaș — n-a adus argumente concrete prin mijlocirea experimentului practic.

Cronica șoselei

Șoferi, nu ignorați vîntul!

Vîntul neobisnuit de puternic care a bătut zilele trecute a putut fără exagerare să fie comparat, mai ales în unele zone ale țării, cu un veritabil uragan. Si pentru piloții de autovehicule, indiferent dacă conduc mașini grele ori ușoare, vîntul puternic, mai ales lateral, poate fi un inamic deosebit de periculos. În unele zone cum a fost de exemplu Banatul, curentilor puternici de aer li s-a adăugat ploaia torentială. Pe un asemenea timp și-a găsit Gheorghe Tarko — strunzar la Intreprinderea metalurgică Timișoara, posesor al permisului de conducere din 23 iulie 1977 — să se plimbe! Nu departe de Timișoara, pe drumul național 58 B, la km 53+750, autoturismul pilotat de G. T. care rula cu viteză în vădită neconcordanță cu condițiile de timp, este literalmente proiectat de vînt într-un pom. Sotul Lucescu a îndeplinit rolul unor rulmenți care au favorizat vîntului puternic să schimbe brusc direcția de mers a autoturismului, împrejurare în care pilotul a pierdut controlul volanului. În accident si-au pierdut viața Emilia Tarko de 25 de ani și fiica Karla Tarko în vîrstă doar de 5 ani. Tot în aceeași zi, în județul Dimbovița, cu cîteva ore mai devreme, pe drumul național 71 la km 69+700 se produce un accident în condiții aproximativ asemănătoare. De data aceasta e vorba de un autovehicul apartînd unei unități socialiste, dar condus de un șofer cu vechime din septembrie 1977! În condiții la fel de vitrege — vînt foarte puternic, asfaltul acoperit cu un strat de zăpadă înghețată, autovehiculul rula de la Fieni la Pucioasa. În ciuda experienței reduse, pilotul apasă cu putere pe pedala de accelerație. O rafală pu-

ternică de vînt determină pierderea controlului mașinii și aceasta este expediată într-un gard de beton de pe partea dreaptă a drumului. Șoferul Cristian Plăiașu se alege cu fractura mai multor coaste și cu un traumatism cranio-cerebral.

Nici în primul, nici în al doilea caz autoturismele nu erau echipate cu centuri de siguranță!

Dar de imprudentă la volan dau dovadă uneori și reprezentantele sexului frumos. Desi bătea vîntul de abia te puteai tine pe picioare. N. O., posesoare a permisului de conducere din martie 1978, a plecat cu autoturismul la o plimbare zicîndu-și probabil că, mașina avînd patru roți, nu are „probleme” cu vîntul. Pe drumul național nr. 1 la km 68 „vitează” noastră conducătoare auto se angajează în depășirea nu a unui autovehicul ci a unei coloane compacte de mașini care rula cu viteză moderată împusă de vîntul puternic lateral.

Începe manevra de dublare, dar nu mai reusește să revină pe sensul normal de mers. „Încasînd” o rafală în partea laterală stînga a autoturismului, șoferita nu mai poate stăpîni mașina, care după ce intră cu partea din față într-un salcîm, e proiectată pe cîmp, unde se răstoarnă. Accidentul se soldează cu rănirea foarte gravă a unui pasager.

De data aceasta autoturismul era echipat cu centuri de siguranță, dar ce folos că ocupanții nu le purtau.

Am dat doar trei exemple, dar în zilele cînd vîntul a bătut puternic, aproape 1/3 din totalul accidentelor grave comise din vina șoferilor s-au datorat ignorării de către conducătorii auto a acestui factor atmosferic ce-i drept relativ rar întîlnit — mai ales de asemenea intensitate — dar nu mai puțin periculos.

Dimpotrivă, mulți, foarte mulți șoferi nu cunosc comportarea autovehiculelor în condițiile vîntului puternic și în consecință nu iau măsurile de prevedere impuse de călătoria în asemenea condiții, consecințele fiind nu de putine ori cele descrise mai sus.

Colonel VICTOR BEDA ■

Relațiile comerciale și cooperarea economică, nestînjinite de nimeni și de nimic

Nu credem că mai există mulți amatori de demonstrații privind necesitatea imperioasă a largirii și dezvoltării permanente a schimburilor comerciale, a unei intense și neîngrădite cooperări economice între state. O asemenea necesitate este impusă logic și de viață însăși, de interdependențele internaționale în care trăim toți, de interesele obiectiv-fundamentale ale popoarelor. Participarea la diviziunea internațională a muncii, la circuitul economic mondial a devenit unul din factorii esențiali ai dezvoltării fiecărei țări, ai progresului economic al fiecărei națiuni. Complexitatea producției materiale și a serviciilor, faptul că resursele naturale, sursele energetice și tehnologice sunt repartizate inegal în lume sporesc considerabil necesitatea cooperării economice, intensificarea schimburilor comerciale între toate statele. Azi, mai mult ca oricînd, trebuie conjugate eforturile tuturor statelor pentru a găsi soluții unor probleme care interesează, deopotrivă, întreaga omenire: energia, alimentația, materiile prime, apărarea mediului ambiant etc.

Eforturile, căutările și acțiunile în direcția amplificării schimburilor comerciale, a adîncirii cooperării economice și tehnico-științifice rămîn, adesea, ineficace din cauza abordărilor limitate la interese înguste, din cauza încercărilor de soluționare a dificultăților pe scheme politice și de relații învechite, din cauza temerilor impregnate, în bună parte, de rațiuni ideologice. Asemenea abordări par să indice că viitorul relațiilor materiale dintre state l-ar putea constitui blocurile, grupările economice închise, și nu raporturile interstatale obișnuite, adică între parteneri egali și suverani. Ideea binomului Est-Vest, consacrată, cîndva, îndeosebi pentru problematica raporturilor politice generale, se extinde, așadar, în toată sfera relațiilor. O asemenea arhitectură a

raporturilor concepută în formula Est-Vest este, firește, necorespunzătoare, depășită de realitățile prezente și în contradicție cu acestea; ea ne amintește de o tristă etapă postbelică și exprimă, în fond, o mentalitate de bloc, de perpetuare a divizării pe criterii desuete și artificiale. Circumscrișă Europei, abordarea amintită contravine și dispozițiilor Actului final de la Helsinki intrucit raporturile economice nu sînt concepute în perspectiva blocurilor economice, a grupărilor și organismelor închise, grupări care duc, în mod inevitabil, la bariere și restricții în calea cooperării libere. Contrar Actului final al C.S.C.E., în raporturile economice dintre statele semnatare ale acestuia se mențin încă multe restricții, se iau măsuri cu caracter unilateral, discriminatoriu și protecționiste, ele extinzîndu-se, în ultimul timp, și la domenii în care nu acționau înainte, contravenindu-se astfel eforturilor de largire și diversificare a relațiilor economice, în interesul fiecărui stat și al tuturor în ansamblu.

Practica raporturilor internaționale a demonstrat nu o dată că interesele specifice ale fiecărui stat nu pot fi nici satisfăcute, nici armonizate cu ale restului lumii prin intermediul unor grupări economice închise și, cu atât mai puțin, atunci cînd grupările respective își aragă competențe de reprezentare a unor asemenea interese ale țărilor membre.

Adevărata concluzie dintre state — inclusiv în domeniul raporturilor materiale — adevărată soluționare a dificultăților nu pot fi realizate prin soluții rigide, prin formule și măsuri unilaterale, ci pe calea unor dezbateri, negocieri și înțelegeri care să țină seamă de interesele tuturor. Într-o lume atît de complexă, apariția unor greutăți în domeniul schimburilor interstatale este, uneori, inerentă. Esențial rămîne ca ele să fie discutate de statele

în cauză, să se convină, de comun acord, măsuri reciproce avantajoase în legătură cu căile de depășire a dificultăților respective, pentru a asigura dezvoltarea liberă a schimburilor economice, pentru a învinge inerțiile și obstacolele din calea lor. Căutarea unor rezolvări în cerc restrîns eșuează, de regulă, și exemplul cel mai semnificativ îl constituie așa-zisul dialog Nord-Sud. Încercările de soluționare în cadru limitat nu numai că sînt ineficiente, ele contravin însă și unor comandamente morale internaționale, nu slujesc necesitatea obiectivă a lichidării subdezvoltării, a edificării unei noi ordini economice mondiale. Pe de altă parte, soluțiile la care s-ar putea totuși ajunge la un moment dat, pe o asemenea cale, nu au, de obicei, decît o valoare aparent pozitivă și în orice caz pe termen scurt, nu reprezintă, în consecință, decît rezolvări paleative.

România consideră că un factor important în dezvoltarea schimburilor comerciale, a adîncirii cooperării economice între state, îl constituie menținerea unor condiții stabile de acces pe piețele externe, promovarea unui climat adecvat de înțelegere reciprocă și consultare la nivel bilateral și multilateral, care să ia în considerare interesele țărilor respective, și, desigur, nivelul dezvoltării lor economice. Măsurile restrictive unilaterale, fără consultări și negocieri prealabile, introduc asperități inutile în raporturile dintre state, pot antrena, în replică, măsuri similare cu efecte pe planul restrîngerii nejustificate a volumului schimburilor economice. Impunerea anumitor limite în ceea ce privește extinderea relațiilor economice și de altă natură între state este anacronică și dăunătoare. „Orice limitare a acestora — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — nu poate decît să dăuneze însuși poporului care își restrînge activitatea de colaborare cu alte state. Despre limite în acest domeniu poate fi vorba numai într-un anumit sens, și anume ca aceste relații să se bazeze pe deplina egalitate și respectul independenței fiecărui stat, pe avantajul reciproc, să nu fie însoțite de condiții politice sau de alte ingerințe în treburile interne ale vreunui popor”.

Dezvoltarea economico-socială în ritm intens a României, extinderea și diversificarea schimburilor sale economice, realizarea unor importante acțiuni de cooperare în producție cu diferite state fac ca țara noastră — care practică o politică externă de largă deschidere — să participe activ la diviziunea internațională a muncii, să aducă importante contribuții circuitului mondial de valori materiale și spirituale, cauzei edificării noii ordini economice, colaborării și păcii în lume.

DUMITRU ANINOIU ■

Ochii și urechile lumii

9 martie 1929

Un om scria acum 50 de ani aceste rînduri, la București, într-un ziar:

„O! verva. Această amabilă și bună dispoziție sufletească! Ea singură definește structura mentală și și spiritală a intelectului nostru. E neexigentă și stenică. Nu complică nimic. Suplinește cugetarea cu un murmur scăzut de arabescuri verbale, spumă abundentă și albă pe marginea unui pahar de cristal, din care zadarnic vei sorbi, fiindcă vinul a dispărut... Dacă aș ști că cititorul va face limpede distincția între „o idee” și „o opinie” aș spune că verva poate fi capabilă de a avea opinii, dar în ruptul capului nu idei. Fiindcă pe cită vreme o opinie se profesează, o idee se trăiește...”

...Ce mă înspăimîntă în peisajul ăsta dezordonat și cu vervă, nu e atît lipsa sufletului etic și nici perversitatea conștientă a sincerității, cît ignorarea acestei sfinte certitudini, că o minte sănătoasă nu poate gîndi despre același lucru și din același punct de vedere două adevăruri (sublinierea autorului).

Și ador reacțiunea „opinie publice” în fața spectacolului. E și ea o varietate de vervă: verva la cald. Înecat, calmă, surzătoare, impasibilă. Nu ridică nimeni pumnul peste capete și nici nu pleacă nimeni. O dulce comuniune între luptători și asistenți, o comodă neîncredere și un leftein scepticism de spectator, care vînd cu un om mîncîncă jar știe că la mijloc trebuie să fie undeva o șmecherie. „Tragera pe sfoară” legalizată — iată unitatea de măsură care-i leagă pe amîndoi. Fiindcă pe buzele amîndurora stă nerostită dar totdeauna gata cu un gest reflex această sceptică exclamație miticească:

— Serios glumești? —

E o obișnuință — venită și ea probabil din aceeași vervă rapid cristalizată a spiritului — să socotim articolul de ziar fără viitor, să dăm eternitate doar romanelor pe care nu le citesc de două ori decît li-vreștii. Oricînd se poate demonstra, cu vervă, efemerida care moare odată cu un articol. Ce vervă crudă joacă în dizgrațierea publică a jurnalistului, înhămat să ridice ode la trecerea a o sută de ani de la inventarea unui medicament sau de la încheierea unui război! N-am citit vreodată un cîntec la împlinirea a 50 de ani de cînd un critic primul dintre lectori, vedea, drept și departe, într-o carte, o capodoperă. Acea cronică — în absolut nu mai puțin importantă decît descoperirea unui antibiotic — a murit, dacă n-a fost pusă într-o carte, dar în nici un caz, nimeni nu-și amintește data cînd... pentru prima oară... într-o gazetă... Există o înrăită prejudecată despre locurile în care vi-brează eternitatea. Niciodată într-o gazetă. E fals. Eternitatea — cite silabe! — poate tremura în cițiva cvadrați și e capabilă de o voluptuoasă revanșă cînd, peste 50 de ani, ea se poate ridica din străfunduri de pod, dintr-un ziar căzut din citeva grămezi de hîrtie vîndută de bunica, la kilogram. Așa mi s-a întîmplat cu citeva exemplare din „Adevărul literar”, pe care eram să le dau, mai ieri, dintr-o tragică eroare, și din care, în clipa cînd le „predam”, au alunecat două cronici ale lui Călinescu. Le-am citit, sub ochii adormiți ai portarului de bloc. Le-am citit 5-10 minute pînă mi-au dat lacrimi, atît de exact scria despre Sadoveanu și Rebreanu. Nimeni nu-i mai emoționat, pentru cel ce gîndește decît durabilitatea exactității. Sînt parcă, în 1980, 60 de ani de cînd Rebreanu aștepta cronică la Călinescu la „Ion”. Și exact la 9 martie 1929, un om la nu mai mult de 22 de ani, scria cele de mai sus (cadeuce? efemere? moarte?), intitulata modest: „Verva”. Mihail Sebastian.

Obișnuința-vă să sărbătoriți articolele emuritoare, precum cărțile groase nemuritoare. Diferența dintre ele nu-i atît de nepieritoare, precum se crede.

RADU COSAȘU ■

● FAPTE ȘI ZILE

● „Perceval le Gallois” („Perceval galezul”) constituie evenimentul cinematografic francez al anului — scrie presa din capitala Franței despre cel mai recent film semnat de regizorul Eric Rohmer. Suprasaturat de filme-ficțiune, filme de groază și pornografice, publicul francez a primit cu entuziasm noua peliculă realizată după romanul cu același nume al lui Chrétien de Troyes, scriitor din secolul al XIII-lea. Realizatorii filmului au căutat să păstreze pe cit a fost posibil limbajul autentic medieval, iar ilustrația sonoră a filmului este muzică medievală, interpretată de coruri. Interpretul lui Perceval este tînărul Fabrice Luchiani.

● Arheologii subacvatici britanici vor lansa în primăvara aceasta o campanie concertată pentru a excava și readuce la suprafață epava unuia dintre cele mai faimoase nave britanice: nava-amiral „Mary Rose”, cu un deplasament de 700 tone, scufundată — nu se știe exact din ce cauză — la 19 iulie 1545, sub privirea regelui Henric al VIII-lea și a suitei sale. Astăzi se bănuie că nava s-ar afla la o adîncime de aproximativ 20 metri, în rada portului Portsmouth. Momentul a fost semnat cu lux de amănunte în cronicile britanice și în relatările maritorilor oculari. Interesul istoric în readucerea și, eventual, în reconstituirea acestei nave rezidă în faptul că „Mary Rose” este primul vas modern de luptă. Imprejurările naufragiului conduc, în același timp, la convingerea că vor fi des-

coperite obiecte și documente de interes istoric unic.

● Jean Vilar a creat în premieră mondială o piesă de tinerețe a lui Cehov, refăcută de nenumărate ori chiar de către autor. Este vorba de „Platonov”, operă aproape centenară, dar descoperită de-abia în 1923. Elsa Triolet, autoarea versiunii franceze, a redus enorm textul în raport cu originalul care, jucat integral, cerea actorilor nu mai puțin de... 9 ore de prezență pe scenă!

● Un ochi pe cer — aceasta este imaginea pe care o sugerează fotografia făcută de sonda spațială americană „Voyager-1” planetei Jupiter. După o călătorie de 18 luni, „Voyager-1” a atins la 5 martie, ora 12,05 GMT, punctul de apropiere maxi-

mă de planeta-gigant. După părăsirea sistemului jupiterian, sonda se va apropia, în noiembrie 1980, de Saturn, iar în 1990 va intra în spațiul intergalactic. Fotografii în culori recepționate la Pasadena, dezvăluind o lume în care domină galbenul și portocaliul, neantîcîpată de experții de la NASA, se adaugă marelui volum de informații diverse transmise de „Voyager-1” despre Ju-

● Pentru prima oară se află la Paris, și chiar în Occident, celebra pictură „Compoziție VI” pe care Kandinsky a pictat-o în 1913. Muzele din Leningrad și Moscova au trimis în capitala Franței peste 30 de tablouri, opere importante care punctează, pînă în 1920, jaloarele descoperirii picturii abstracte și răspunsurile pe care artistul a încercat să le dea întrebării, atît de preocupante pentru plasticieni, „ce trebuie să înlocuiască obiectul?”

● Începînd de duminică, 4 martie, numeroși oameni de știință din lumea întreagă participă la un simpozion organizat de Universitatea Princeton, cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la nașterea lui Albert Einstein. (Marele savant a activat în ultimii 22 de ani ai vieții sale la această universitate americană.) Iau parte la simpozion, după cum au precizat organizatorii, cei mai de seamă fizicieni ai timpului, precum și cîțiva foști colaboratori ai lui Einstein.

● Antropologii brazilieni au anunțat că prima expediție a unor oameni de știință care vor încerca să stabilească contacte cu membrii tribului de indieni harara a plecat din Brasilia spre pădurile Amazoanelor. Tribul harara este unul dintre ultimele triburi necunoscută din Brazilia. Spre deosebire de alți aborigeni, membrii tribului harara au pielea mai deschisă la culoare, nu poartă veșminte și nici podoabe. Tribul harara este nomad și, pînă acum, nu a intrat în contact cu oamenii albi.

● Toate frumusețile scenei ce s-au perindat de-a lungul anilor pe scenele și ecranele hollywoodiene, de la Carmen Miranda la Dolores del Rio, sînt evocate într-un lung metraj ce a fost turnat de Léon Gast. Filmările au avut loc pe cel mai mare stadion din New York — Yankee Stadium — iar manifestarea s-a numit Festivalul muzicii afro-cubaneze. Au fost prezente cele mai vestite și mai irezistibile staturi.

Mondo umano ?

„Inarmați-vă și trageți primii”

Nu de puține ori sentimentele omenești au fost exploatare. E de ajuns să amintim de peliculele melodramatice și de acea industrie de stors lacrimi pe bani mulți. Dar până și în aceste industrii s-au produs mutații. Căci, iată, în locuri unde violența, împușcăturile în plină zi și în plină stradă s-au suprapus celor de la televizor sau de pe marile ecrane tema oamenilor respectivi a luat amploare, le-a creat o stare de supraexcitare nervoasă și dorința de a găsi ceva pentru a se „autoapăra”. Desigur, un studiu atent și vast ar dezvălui elemente importante ale acestei stări de spirit, care traduce tot mai mult o neîncredere în structurile și legile privind apărarea și protejarea membrilor societății și, în consecință, tendința tot mai accentuată de a promova forme personale de apărare. Pe aceste fundaturi s-a conturat imediat „industria autoapărării”. A fost răpit baronul belgian Bracht? Imediat s-au lansat slogan publicitare ce preamăreau formele și metodele diverse de „autoapărare”, s-au tipărit afise mari și colorate cu poze de mașini blindate, paznicii ultrautilați

contra atacurilor banditești, cini dresate în stare de alertă, cu adrese de unde se pot procura toate cele necesare minimei autoapărări. Oricum, mijloacele de persuasiune sunt multe, devin tot mai rafinate și, cum spunem, au ajuns să creeze prospera industrie. Astfel, de curând, o asiență internațională de presă, referindu-se la o asemenea stare de lucruri, își intitula o lungă depesă transmisă de pe melegurile italiene: „Paznicul meu scump și drag”. Se comunicau acolo acțiunile unor persoane mai înstărite în vederea sporirii gradului lor de securitate dar și sumele dierate pe care le plătesc pentru a realiza așa ceva. Probabil că în unele cazuri asemenea măsuri sunt eficiente. Numai că e vorba doar de unele cazuri nu și de omul obișnuit și de teama care — și lui — i-a sporit. Însă el nu dispune de cele necesare pentru a fi apărat de paznicii personali s.a.m.d. În numeroase cazuri de acest gen s-a recurs la „autoapărare”, numai că, pe acel fundal de supraexcitare, procedeu a dat gres. S-a întors împotriva celui ce se dorea la adăpost de orice primejdie. Astfel, proprietarul unui mic garaj dintr-o localitate occidentală, după ce a fost prădat de unsprezece ori (3) a plasat un fel de mașină inermală lângă usa imobilului respectiv. A fost prădat iarăși dar s-a auzit o explozie puternică: un mort și un rănit. Proprietarul garajului a fost condamnat la opt luni închisoare pentru omucidere și rănire involuntare. În altă parte, un tânăr, căsătorit și cu copii, exasperat de climatul de delinvență din orașului lui, își cumpără o pușcă. Atunci, i se face și mai mare frică și, într-o seară, aproape din senin, iese în curtea casei și trage. Nici un fapt concret nu justifică asemenea gest, de pe urma căruia au fost răniți doi oameni nevinovați.

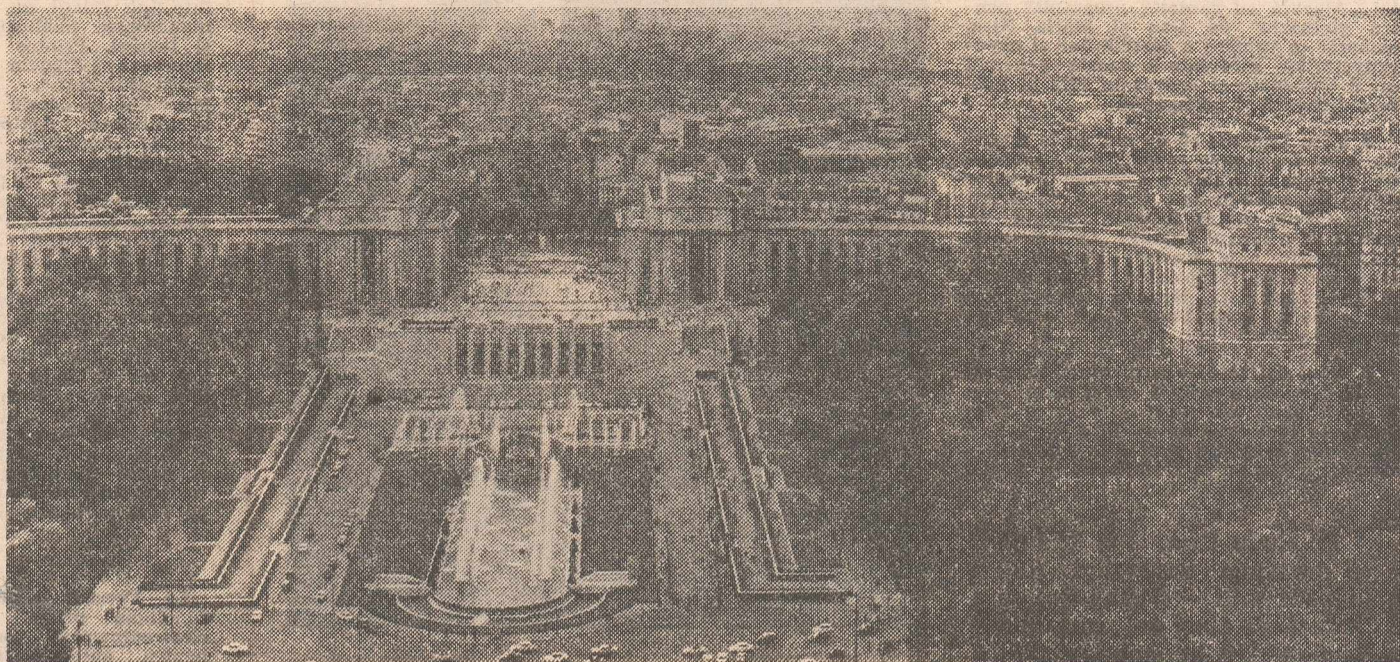
Cum se vede, cazurile respective au mai multe fațete și cel mai adesea seamănă cu fimoasele reglări de conturi din vestul sălbatic. Altfel zis, iau întorsături tragice, cu morți nevinovați, cu gesturi gratuite, în fond, dar dictate de frică, de psihoza ce o însoțește. Astfel, într-o noapte, copilul de opt ani, Stéphane, se trezește, iese din camera lui și merge în bucătărie să bea apă. Auzind zgomot, iesind cu precauție pe culoar și văzând umbre, tatăl descarcă Winchesterul. Unicul său fiu n-a avut timp nici măcar să tîpe, intrucît, cum spunea un politist, tatăl a tras din teamă: fusese deja prădat iar în localitatea respectivă erau mulți hoți. În plus, el tinuse seama de deviza „industriei de autoapărare”: „Inarmați-vă. Trageți primii”.

Acestea sînt doar câteva fapte iar comentariile pe marginea lor pot fi numeroase, ele vizînd societatea respectivă, în general dar și fiecare caz în parte, felul cum s-a întimplat, drama care-l însoțește, de regulă. Pentru că, să fim bine înțeleși, cînd s-a ajuns la indemnul de „a te inarma și de a trage primul” s-a ajuns foarte departe. Nu stim dacă e un punct fără întoarcere dar foarte critic este, cu siguranță.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Dialogul româno-francez

Dimensiunile tradiției

Destinul orașelor este adesea sinuos și nimeni nu știe dacă azi cutare urbe minusculă, dincolo de eventuala ei proliferare în timp, își va dezvolta o inimă de mare oraș. M-a frapat, de-a lungul călătoriilor mele, ce legătură colosală se poate stabili între o așezare și apa din proximitate, ce înlănțuiri definitive se conturează între un oraș și fluviul pe care îl lasă să șerpuiască printre nervurile sale clădite.

Ca și Dunărea ori Tamisa sau Neva, Sena impune Parisului psihologia inimitabilă a unei arhitecturii care se prelungește și în unde. Straturile istoriei se modelează într-o determinare particulară, unică și ar fi absurd ca Viena sau Londra, Leningradul sau Parisul să-și continue periplul lor cultural într-un spațiu în care podurile nu își mai întind arcurile peste fierberea acvatică, dominate de elanul constant și grațios al unității cetății. Pe cheiurile Senei, în lungul șir de anticariate și chioscuri de cărți, aceeași briză învaluitoare, de azi și din urmă cu veacuri, mișcă filele într-o mișcare care este a Parisului palpabil și a celui visat. Aici, pe sub podurile care îmbracă în umbre compacte cheiurile, am avut de fiecare dată revelația complicității permanente a orașului cu istoria și viața lui culturală, impetuoasă, multicoloră, uneori eterogenă, întotdeauna adevărată și scrutătoare. Cineva spunea că François Villon, Victor Hugo și Léon Daudet, impregnați de ambianță, au creat în cărțile lor un Paris fecund, cu care cel clădit încearcă să se acomodeze. La Louvre sau pe Champs Elysees, în Place de la Concorde sau la Notre-Dame, în plasa ulițelor urcătoare ale Montmartre-ului sau în Cartierul Latin, pe malurile în care cerul se împletește cu Sena — în Ile-de-France — oriunde te poartă pașii, puternicul accent al vieților ce și-au bătut ritmul aici te urmărește ca un ecou obsesiv... Nume ilustre și imagini ale unor opere fundamentale te asediază pas cu pas și poate în aceasta constă, dincolo de linia multicoloră și glumeată a capitalei, emoția distinctă care domină vizitatorul străin, ambiționat să parcurgă rapid și com-

plet (!) traseele pariziene optime. Remarcabilul om de litere și distinsul savant care este academicianul Alexandru Rosetti nota în al său volum „Călătorii și portrete” cu o clasică și profundă simplitate: „Nutrit de lecturi franceze, călătorul regăsește pretutindeni personajele sale”. Într-adevăr, emoții estetice parcurse în bibliotecă sau muzeu intră brusc în rezonanță odată cu prima inspirație a aerului acestei cetăți care și-a făcut din renumele ei o rațiune de a supraviețui.

Călătorul român care parcurge istoria Franței și a Europei străbătînd arterele Parisului și meditănd sub cupolele ample ale instituțiilor sale celebre nu poate ocoli sentimentul puternic al familiarității, al adaptării spontane la un climat cultural și spiritual care este și al său. O tradiție împinsă adine în timp și desfășurîndu-se pe planuri largi leagă istoria popoarelor noastre și vocația lor permanentă de a aspira activ pentru ca virtuțile civilizației și demnității umane să se regăsească în practica vieții. Exemple de comuniune spirituală, de efort comun pe linia afirmării celor mai nobile idealuri de pace, democrație și progres pot fi date într-o elocvență suită. România și Franța s-au întîlnit adesea în paginile cronicilor europene scrise și trăite de popoarele care au militat pentru libertate și adevăr, pentru justiție și echitate. Desigur, tradiția crează cadrul prieteniei și al respectului reciproc, dar efortul constant de aprofundare și îmbogățire a ei reprezintă singurul instrument de consolidare a unui dialog viu și eficient. O asemenea direcție s-a precizat, cu rezultate benefice pentru ambele părți, în ultimii ani. Extinderea și intensificarea legăturilor multilaterale româno-franceze a căpătat în această perioadă o semnificație notabilă, ea ilustrînd cu pregnanță voința comună de a adînci o colaborare care și-a demonstrat în mod concret valențele. Rapida dezvoltare a țării noastre, capacitatea ei de a răspunde unor relații economice, tehnico-stiințifice și culturale pe o gamă tot mai variată, în circumstanțele exigentelor epocii, crează premisa de a multiplica și intensifica paleta cooperării multilaterale cu Franța. Vom

menționa că Franța ocupă locul cinci printre prietenii externi ai României și că acțiunile de cooperare în domeniul construcțiilor de mașini, în sectoare de vîrf ale industriei, reprezintă repere elocvente ale dinamicii dialogului româno-francez.

Fără îndoială că apropiata vizită la cel mai înalt nivel ce va fi efectuată în România de șeful statului francez, convingerile ce se vor desfășura la București între președintele Nicolae Ceaușescu și Valéry Giscard d'Estaing vor constitui temelia stimulării puternice a ansamblului de relații româno-franceze. În același timp, dialogul dintre cei doi șefi de stat va crea cadrul de afirmare a opțiunilor țării noastre în abordarea și soluționarea numeroaselor și complexelor probleme ce confruntă omenirea. Referindu-se la conținutul și spiritul apropiatei întîlniri, președintele Nicolae Ceaușescu aprecia într-un interviu acordat televiziunii franceze: „Doresc ca vizita să ducă la o impulsie a relațiilor româno-franceze în toate domeniile de activitate și am convingerea că vom realiza acest deziderat. În același timp, ținînd seama de multiplele probleme internaționale care preocupă deopotrivă țările noastre, începînd cu securitatea europeană, cu problemele noii ordini economice, cu dezarmarea, cu realizarea unor relații bazate pe respectul independenței și suveranității naționale, consider că vom putea să facem împreună cu președintele Giscard d'Estaing un schimb larg de păreri asupra problemelor actuale internaționale și să convenim asupra întăririi conlucrării țării noastre și pe plan internațional, în realizarea unei lumi mai drepte și mai bune, în care fiecare națiune să se poată dezvolta așa cum dorește, fără teama vreunei agresiuni”.

România ca și Franța se reîntînesc, așadar, sub auspiciile unei comuniuni care este aceea a hotărîrii ca ideile generoase ale progresului și înțelegerii să-și regăsească rațiunea și temeinicia în demnitățile și energia cu care popoarele noastre militează pentru o Europă și o lume a încrederii și colaborării largi.

RADU BUDEANU ■

Paul Eluard

Libertate

Pe caietele-mi de școlar
Pe pupitrul și pe arbori
Pe nisip și omăt
Scriu numele tău

Pe paginile citite
Pe toate cele goale
Pe hîrtie, piatră, singe sau
scrum

Scriu numele tău

Pe chipuri de aur
Pe armele războinicilor
Pe coroana regilor
Scriu numele tău

În junglă și-n pustiu
Pe cuiburi și drobițe
Pe ecoul copilăriei
Scriu numele tău

Pe farmecul nopților
Pe piinea albă a zilelor

Pe logoditele-anotimpuri
Scriu numele tău

Pe toate zdrăncele-mi
de-azur

Pe iazul mucegai de soare
Pe lacul unde-nvie luna
Scriu numele tău

Pe zare și cîmpuri
Pe aripi de păsări
Și pe moara umbrelor
Scriu numele tău

Pe revărsări de ziură
Pe mare și corăbii
Pe muntele năuc
Scriu numele tău

Pe-a norilor dantelă
Pe sudoarea furtunii
Pe ploaia silnic-deasă
Scriu numele tău

Pe forme-nluminătoare
Pe clopotul culorilor
Pe adevărul palpabil
Scriu numele tău

Pe trezite poteci
Pe străzi depănîndu-se
Pe revărsate piețe
Scriu numele tău

Pe lampa ce-nmugure
Pe lampa ce adoarme
Pe casele-mi snopuri
Scriu numele tău

Pe rodul rupt în două-al
Oglinzii și odăii
Pe patul scoică seacă
Scriu numele tău

Pe ciinele-mi lacom și
drag
Pe urechile-mi la pîndă
Pe laba sa peltică
Scriu numele tău

Pe pragul ușii mele
Pe cunoscute lucruri
Pe sfîntul focului țîșnet
Scriu numele tău

Pe geamul uimirilor
Pe buzele-n dogoare

Pe deasupra tăcerii
Scriu numele tău

Pe-adăpostul distrus
Pe farurile tîndării
Pe zidurile plictiselii
Scriu numele tău

Pe nevruta absență
Pe singurătatea goală
Pe treptele morții
Scriu numele tău

Pe sănătatea reîntoarsă
Pe primejdia dispărută
Pe speranța fără-amintiri
Scriu numele tău

Și prin forța cuvîntului
Îmi reîncep viața
M-am zămislit spre-a te
cunoaște
Și a-ți rosti numele
Libertate.

Traducere de ION CARAION ■

● Luni 12 martie, Casa județeană a corpului didactic Constanța organizează la școlile generale nr 7, 8 și 9 lecții deschise de matematică cu caracter programat. Lecțiile sînt urmate de masa rotundă cu tema: „Aplicarea instruirii programate la matematică pentru formarea și stimularea deprinderilor de muncă independentă la elevii din gimnaziu. Cercetări și rezultate”. Totodată, se va analiza eficiența manualului „Algebră cu caracter programat pentru gimnaziu” de Dan și Maria Nica, elaborat ca urmare a cercetărilor și experimentărilor efectuate la Școala generală nr. 9 Constanța și apărut în 1978 la Editura didactică și pedagogică.

● S-au implinit 50 de ani de la apariția gazetei „Femeia muncitoare”, publicație oficială și legală a Cercului femeilor de pe lângă Sindicatele Unitare din București. Citeva dintre titlurile apărute în gazetă de-a lungul vremii: „Ce trebuie să fie 8 Martie anul acesta”, „Femeia muncitoare contra războaielor imperialiste”, „Către muncitoare, țărance, funcționare, intelectuale, gospodine! Către toate cele ce muncesc!”.

● Noul deținător al trofeului „Diamant de Maramureș”, acordat anual celui mai vrednic miner din județ, este Petru Veczel de la I.M. Baia Borșa. El a câștigat cu un avans de 49 de puncte în fața minerului I. Naltu de la E.M. Baia Sprie.

● Radu Dan, Ion Răduță și nevestele respective (toți din Mănești — Dimbovița) se judecă de cinci ani pentru un curcan. De la moartea ultimului, primii au dres nouă dosare, cu cîteva sute de pagini, au exasperat un tribunal și o primărie și n-au de gînd să se oprească, afirmînd că se vor judeca „pînă la ultimele pene”. În cinci ani credea că le-au terminat de mult.

● De curînd, dirijorul timișorean Nicolae Boboc, artist emerit, a condus orchestra simfonică din orașul american Greensboro — statul Carolina de nord. Într-un program care a cuprins lucrarea „Don Quijote” de Ionel Perlea și Simfonia a V-a de Șostakovici, dirijorul român a impresionat publicul american, presa consacîndu-i largi comentarii din care spicuim: „Nu-mi pot închipui pe cineva care să fi părăsit sala Memorial Auditorium, marți seara, fără să fi fost emoționat la culme de muzicalitatea lui Nicolae Boboc, de energia sa și de superbul său autocontrol”.

● Văzută prin geamul de la intrare, Expoziția județeană de artă fotografică a amatorilor din județul Satu Mare, manifestare înscrisă în Festivalul „Cintarea României”, ediția a doua, pare o reușită a genului. Repetăm: văzută prin geam, deoarece programul vizibil și în fotografia noastră este contrazis de lacătul de la ușă.

● „Stop! Toată lumea la circ!” Noul spectacol din Aleea Tonola, realizat în cinstea celei de-a 30-a aniversări a miliției, are ca temă circulația. Desprindem de pe afiș cîteva participări de marcă: artiști ai circului din Sofia cu un excepțional număr — unic în lume — salturi la basculă pe sîrmă la 10 metri sub cupolă, artiști ai circului din Londra, a cincea generație Kratayl — acrobație și jonglerie pe cai etc. Un spectacol de excepție din care unii pot să învețe și cum se traversează strada.

● În barul de la parterul Hotelului „Continental” din Sibiu găsești în fiecare zi, de dimineața și pînă seara, aceiași indivizi pletoși, indiferenți și leneși. Un raid al miliției le-ar face un bine.

● De la întreprinderea piteșteană de autoturisme a fost expedit de curînd în Republica Democrată Germană cel de-al 30 000-lea autoturism „Dacia 1300”.

● Topor concurat de albine

Aflăm din revista „Apicultura în România” că albinele prevestesc foarte exact vremea. „Dat fiind faptul că ploaia, ca fenomen meteorologic, este legată și de scăderea presiunii atmosferice, sîntem îndreptățiți să admitem că albinele sînt sensibile la schimbarea presiunii atmosferice”.

Sanda și Ștefan Ciontoș sînt, în sfîrșit, fericiți

„Centrul de triere a minorilor din Arad.

1. — De ce ai plecat de acasă, Costele?
- Fiindcă mămica și tăticiu m-au bătut.
- De ce te-au bătut?
- Am vrut să mănînc un măr.

Mama copilului, Sanda Ciontoș, este căsătorită cu Ștefan Ciontoș și amîndoi locuiesc în Pincota. Tatăl minorului Costel Pădure locuiește în satul Cuvin. Cînd l-a vizitat la centru și i-a adus o ciocolată, Costel a întrebă: „Cine-i nenea?”.

3. Maria Chiș, educatoare: „În 20 de ani de muncă în învățămînt nu mi-a fost dat să mai văd așa ceva. Ca țări pincotani, sîntem indignați și revoltați de modul în care a fost tratat acest copil. Am anunțat autoritatea tutelară de la consiliul popular orășenesc și imediat s-a luat măsura internării lui la o școală de copii”.

4. Ancheta socială a dat la

leală faptul că minorul a fost bătut cu cruzime: mama l-a legat cu lanțul de pat, l-a sechestrat în pivniță, l-a culcat într-o cameră fără foc.

5. — De ce ați bătut copilul în asemenea hal?

Sanda Ciontoș: „Într-o luni, dimineața, soțul mi-a pus în vedere că pînă simbată, cînd se va întoarce de la serviciu, dar el să nu-l mai găsească acasă. Pentru că nu l-am ascultat, s-a infuriat pe Costel și l-a legat de git cu lanțul cînelui. Mi-a spus apoi să mi-l iau și să plec cu el din casa lui”.

6. Sanda C. nu a părăsit casa soțului, în schimb s-a răzbunat pe copil. A luat un pantof și l-a izbit în cap. Ultima oră: copilul a fost încredințat spre creștere și educare adevăratului tată, la cererea acestuia. Sanda și Ștefan Ciontoș sînt fericiți”.

(Din articolul „Incredibil, dar se mai găsesc și asemenea părinți” semnat de Ștefan Tabuța și Constantin Gherasim în ziarul „Flacăra roșie” din Arad).

Biblioteca centrală universitară din București a expedit pe adresa celor 1500 universități, academiilor de științe, institute de cercetare, societăți științifice și centre de documentare din aproape 90 de țări ale lumii cu care întreține relații de schimb numeroase publicații, studii și lucrări. Printre acestea figurează „Analele Universității-București”, lucrările Muzeului de istorie naturală „Grigore Antipa”, „Caiete de lingvistică teoretică și aplicată”. O selecție de cărți românești va fi trimisă unor instituții de învățămînt superior din Porto, Portugalia și Dakar, Senegal. La rîndul ei, Biblioteca centrală universitară primește de la partenerii săi, în rîndul cărora figurează instituții de prestigiu ca Biblioteca universității „Lomonosov” din Moscova, British Museum din Londra, Biblioteca Sorbonnei din Paris, diverse publicații. Anul trecut, prin intermediul schimburilor internaționale, colecțiile bibliotecii bucureștene au sporit cu aproape 7 000 periodice și volume.

La Focșani a intrat în funcțiune prima instalație electrodinamică românească pentru automatizarea circuitelor de cale ferată. Instalația, care înlocuiește cu succes echipamente complexe importate, execută programarea automată pe căile ferate, asigurînd astfel fluiditatea circulației feroviare la parametri optimi. Asemenea

instalații vor fi introduse în curînd la toate marile noduri feroviare electrificate.

Pulca, prolifică ursoaică a Grădinii zoologice din Sibiu, a adus pe lume încă trei pui. Este cea de a patra generație de ursuleți pe care Puica îi face cadou celor ce vizitează Dumbrava.

Un recent sondaj efectuat în cîteva debite de tutun din municipiul Drobeta-Turnu Severin a scos din adîncul depozitelor stocuri întregi de „Bucium”, „Triumf”, „Rarău” etc. fabricate cu cinci ani în urmă. Deși în foaia țigării n-au mai rămas decît așchile, valoarea stocului nu s-a schimbat: 80 000 de lei.

Tipurile oșenilor din Negrești-Oaș se fac auzite în aceste zile în Franța și Elveția, unde mesagerii bogatului folclor românesc din nordul țării se află în turneu.

Papagalul de Senegal și papagalul cu panglică la gît s-au întîlnit recent la Bacău în cadrul unei expoziții de păsări exotice vii, deschisă la Muzeul de științe naturale. În ciuda participării de elită, vedeta expoziției rămîne ca și în alte împrejurări, canarul cocoșat.

● Responsabilul restaurantului Tei amenajat recent în fostul palat Ghica-Tei, Gheorghe Constantinescu, care, la deschiderea unității ne asigurăm că va veghea la buna reputație a firmei și că va avea grijă ca costul palat să n-ajungă chiar o circumă, a fost schimbat. O recentă anchetă a doi reporteri de la „Informația Bucureștiului” a scos la iveală o defecțuoasă administrare a unității și un început de degradare a inventarului. Mai aflăm totodată că Gh. C. se bucură de o proastă reputație, plimbîndu-se în cițiva ani pe la cinci restaurante, pe care le-a păgubit din nepricepere sau neglijență. Cine l-a ajutat să compromită dintr-un început și unitatea din Tei? La sesizarea presei, Gh. C. a fost schimbat, dar I.A.P.L. Bistrița tot n-a reușit să pună lucrurile la punct. N-ar fi mai bine ca restaurantul Tei să fie trecut la O.N.T. spre binele și folosul atât al mesenilor cît și al clădirii?

● Impunătorul panou din centrul Drobeta-Turnu Severin n-a folosit și nu folosește la nimic.

Pagină realizată de RĂZVAN BĂRBULESCU

FLĂCĂRA Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3312, Oficiul 33, cod. 71341, Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Probleme social-politice și de morală civică (Nicolae Cristache, Ilie Purcaru, Răzvan Bărbulescu, Dumitru Eliade, Doina Frunteletă) — 1619; Noul în procesul muncii: (N. Gr. Mărășanu, Nelu Ionescu, Ion Predoșanu, Sorin Postolache, Emanuel Valeriu) — 1606; Știință, învățămînt, sport: (Liviu Timbus, Lionel Nițescu, Ovidiu Ioanîțaia, Victor Niță) — 1618; Scrisori, anchete cetățenești (Eugen Seceleanu, Marga Nedelea, Adi Cusin, Mircea Fodoreanu, Dorin Gherghinescu, Dumitru Graur) — 1787 și 1617; Cultură — cenaclu (George Arion, Adrian Dohotaru) — 1618; Fotoreportaj (Elena Ghera, Aurel Mihailopol, Vasile Minecan) — 1595; Secretariat de redacție: (Dan Birlădeanu, Cornel Cătănă) — 1782, 1621; Administrație: 17.78.82 și 17.60.10 interior 1783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17.63.16 și interior 1611); redactor șef adjunct (Nicolae ARSENIE — 17.63.16 și interior 1786); redactor șef — 18.22.96 și 17.60.10 interior 1822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export-import presă, PO BOX — 136-137, telex: 1 12 26, București, str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU